

IPARI ÉPÍTÉSZETI SZEMLE

(AZ IPARTERV KÖZLEMÉNYEI)

29.

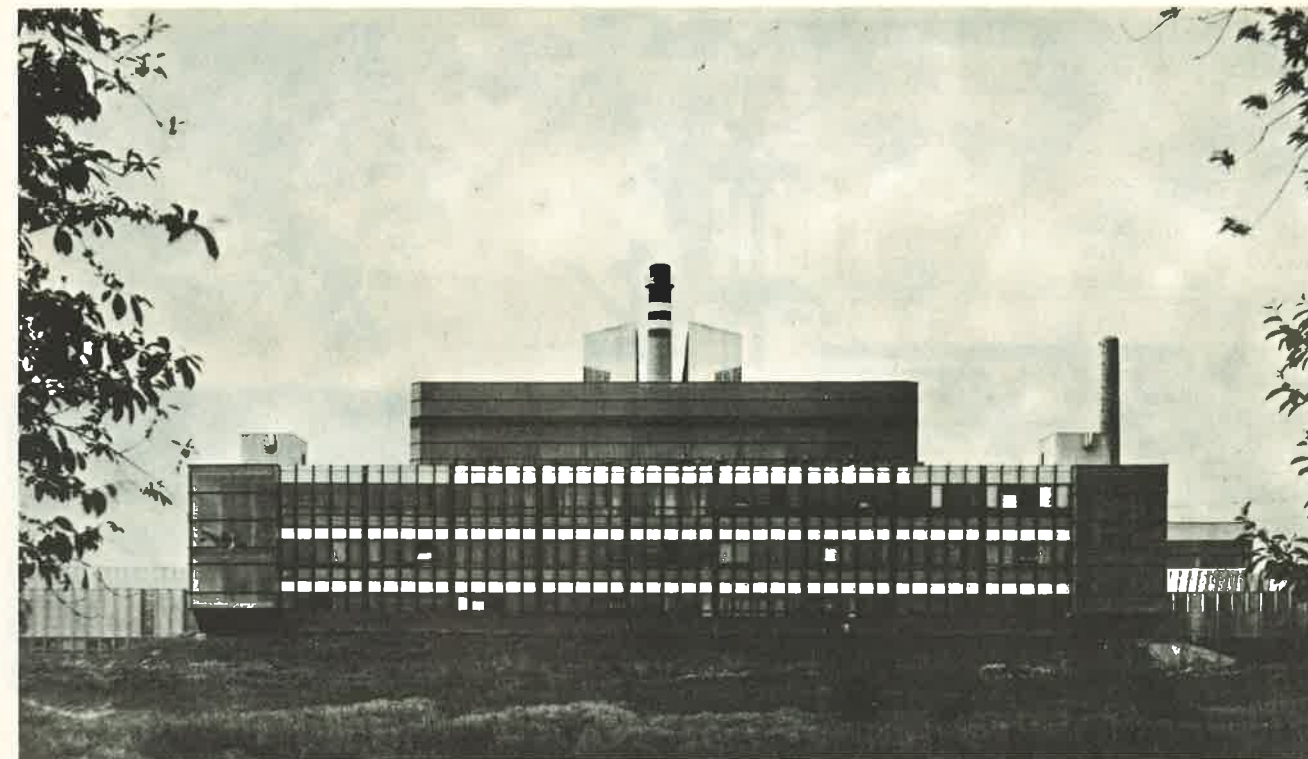
SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG ELNÖKE:
FÜLÖP IMRE

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG TAGJAI:
ARNÓTH LAJOS, BAJNAY LÁSZLÓ,
DR. BÖHÖNYEY JÁNOS, ROJKÓ ERVIN

TARTALOMJEGYZÉK

Böjthe Tamás: Orosházi Síküveggyár	1
Fülöp Imre: Budapesti 4. sz. Házgyár	6
Fekete Rezsőné: Veszprémi Házgyár	9
Böjthe Tamás: Hejőcsabai Cementmű	12
Bajnay László: Inotai Gázturbinás Csúcserőmű	23
Mináry Olga: Kelet-pesti Tejüzem	26
Szluha Márton: Hungarocamion BP. Ceglédi úti raktártelepe	30
Nádasy Lajos: ÓKÜ Üstfalazó Csarnok	34
Harsányi István: Gyógyszerkutató Laboratórium	36
Borostyánkői Mátyás: Műanyagfeldolgozó IV. üzem TVK, Leninváros	40
Borsi Gyula: Olefinmű, Leninváros	44
Pintér Tamás: Somogy megyei Gyógyszertári Decentrum, Kaposvár	49
Borostyánkői Mátyás: SZÁMKI-INFEĽOR Számítóközpont	51
Földesi Lajos: Építésgazdasági és Szervezési Intézet, Budapest II., Csalogány u. 9-11.	55
Kévés György: Nyomda- és Textilipari Szakmunkásképző Intézet, Budapest	60
Gulyás Zoltán: MEDICOR Művek Központi Épülete, Budapest XIII., Visegrádi u. 49.	64
Tóth Dezsőné: Péti NMGY 400 fős munkásszállója	68

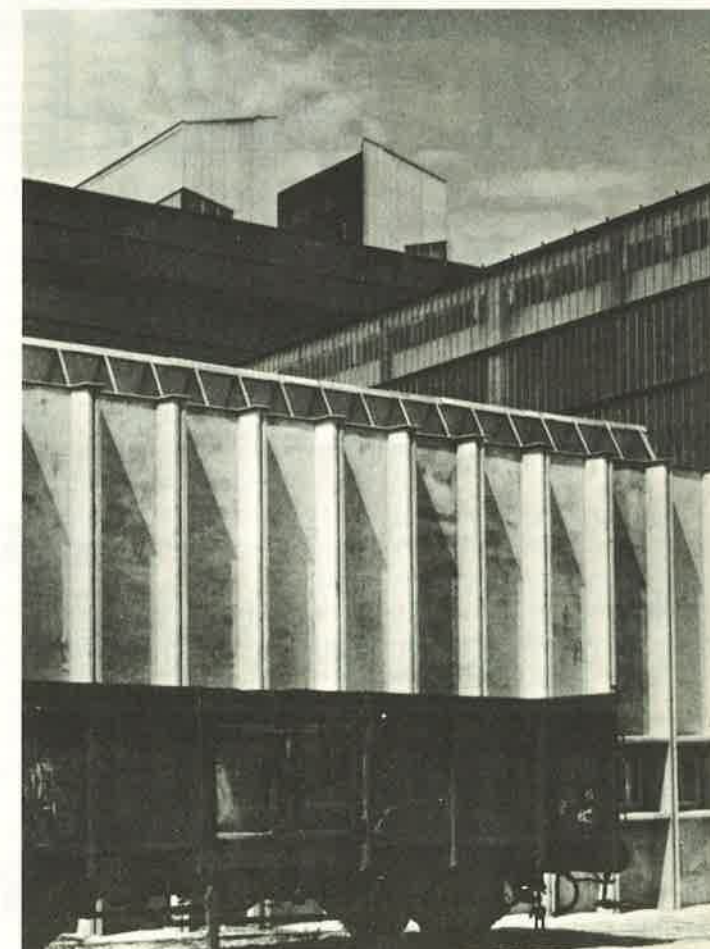
A címlapot tervezte: Gulyás Zoltán
A fényképeket készítette az IPARTERV fotóműterme
(Bognár János)
Felelős kiadó: Fülöp Imre
BMI 78 - 9904 - 1500 - F. v.: Kilián Béla

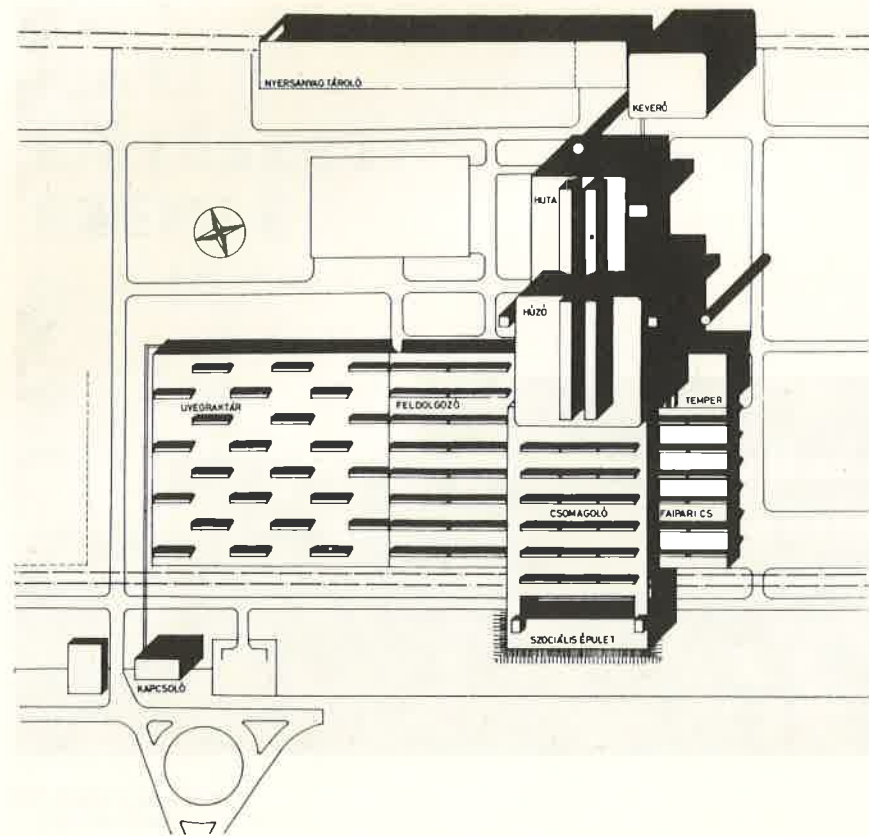
Összkép az országút felől

OROSHÁZI SÍKÜVEGGYÁR

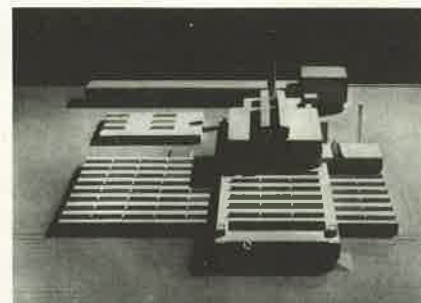
Tervező:	IPARTERV (magasépítés) SZIKKTI (technológia)
Építész:	Böjthe Tamás
Szerkezettervező:	Pikler Éva Farkas Endréné Kőröshegyi Béláné Massányi Tibor Márton Botond Szuhai Géza
Épületgépész:	Porosz Géza Barabás Béláné Torma József Fodor Sándor
Elektromos:	Szeőke István
Technológia:	SZIKKTI , Budapest GIPROSZTEKLO , Leningrád
Kivitelező:	31. sz. ÁÉV.

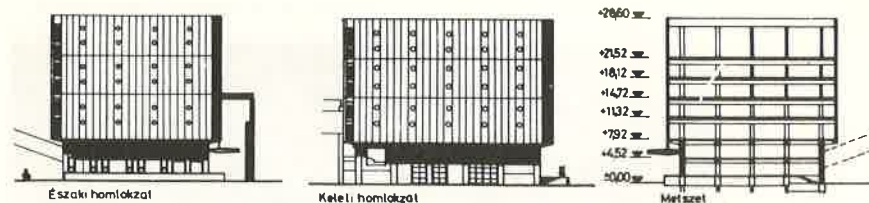
Üzemi épülettömb részlete

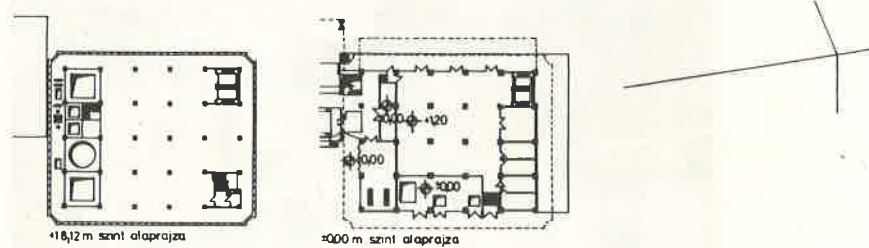
Helyszínrajz

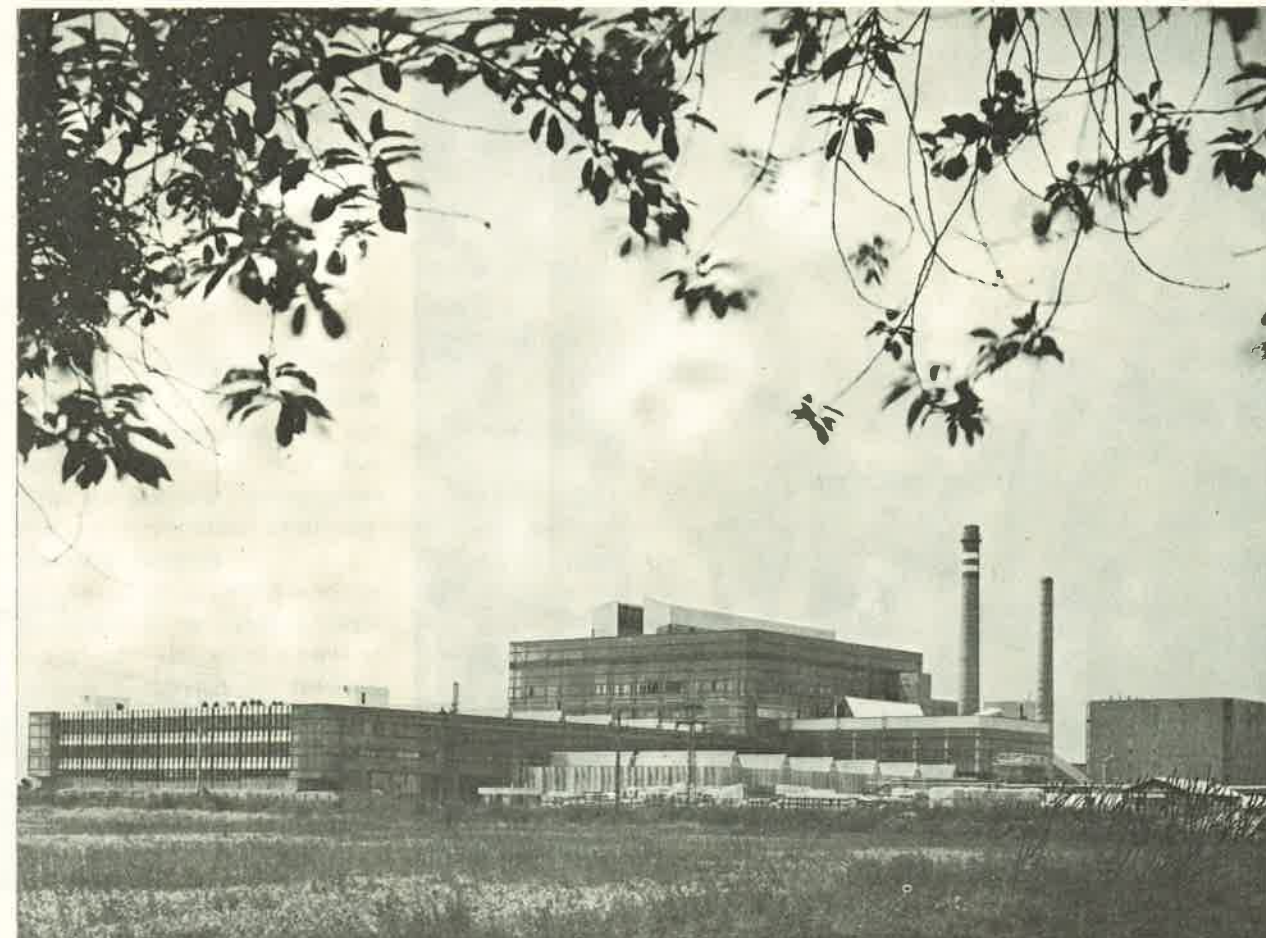
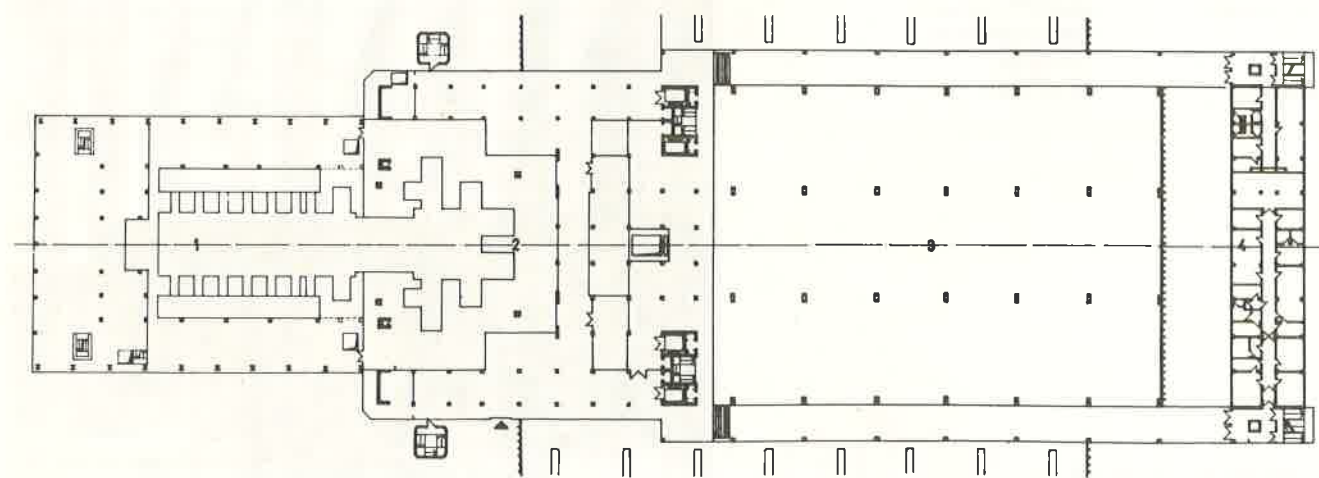
Modell fotó

Keverő előkészítő épület alaprajz, metszet és homlokzat

Az üzemi épület és fejpület földszinti alaprajz
1. huta, 2. húzóépület, 3. csomagoló,
4. szociális épület

A gyár általános képe

Az évi 10 millió m² mennyiségű 2–6 mm-es húzott táblaüveget gyártó, ún. „csónaknélküli” technológiával működő síküveggyár a régi öblösüveggyár folytatásában épült önálló gyártelepként.

A technológiai igények kielégítése mellett törekedtünk az egymást kiszolgáló épületrészek tömbösítésére, s az így kialakult épülettömeg logikus, a belső funkciót kihangsúlyozó formálására. A homlokzatképzést is ennek az elvnek rendeltük alá: a földszintes csarnok vb. falpaneles lábazatszerűen kezelt lepényéből hangsúlyosan emelkedik ki a főtömegek profilüveggel burkolt kubusa és a csatlakozó szociális épület. A szélről védett belső szellőzővel ellátott felülvilágítók a hatalmas kemence és a húzóépület külső vetületeként jelentkeznek.

„H” Hutacsarnok, húzócsarnok, temperüzem

a) A 42,0 m fesztávolságú hutacsarnokban a kezelőszint a +7,74-en van,

ezt a szintet és az épület pillérvázát előregyártott szerkezettel terveztük, a tetőszerkezet és a tetőszellőző acélból készült alumínium trapézlemez héjalással.

b) Az 58,80X58,80 m alapterületű húzócsarnoknak a hutához csatlakozó magja a +21,0 m-ig légtér, a technológiai berendezések elhelyezésére szolgál. Ez az épületrész egyedi monolit vasbeton szerkezetű, míg a környező épületszerkezetet 6X6 m-es rendszerben alakítottuk ki teljesen előregyártott vb. szerkezettel.

c) A samott- és temperüzemben a kemence felújításához és javításához szükséges idomok gyártását és beépítés előtti előmelegítését végzik, speciális technológiája folytán egyedi szerkezetű.

„F” Feldolgozó és csomagoló, faipari üzem, szociális épület

12X18 m-es rövid főtartós TT-paneles lefedésű csarnokok előregyártott

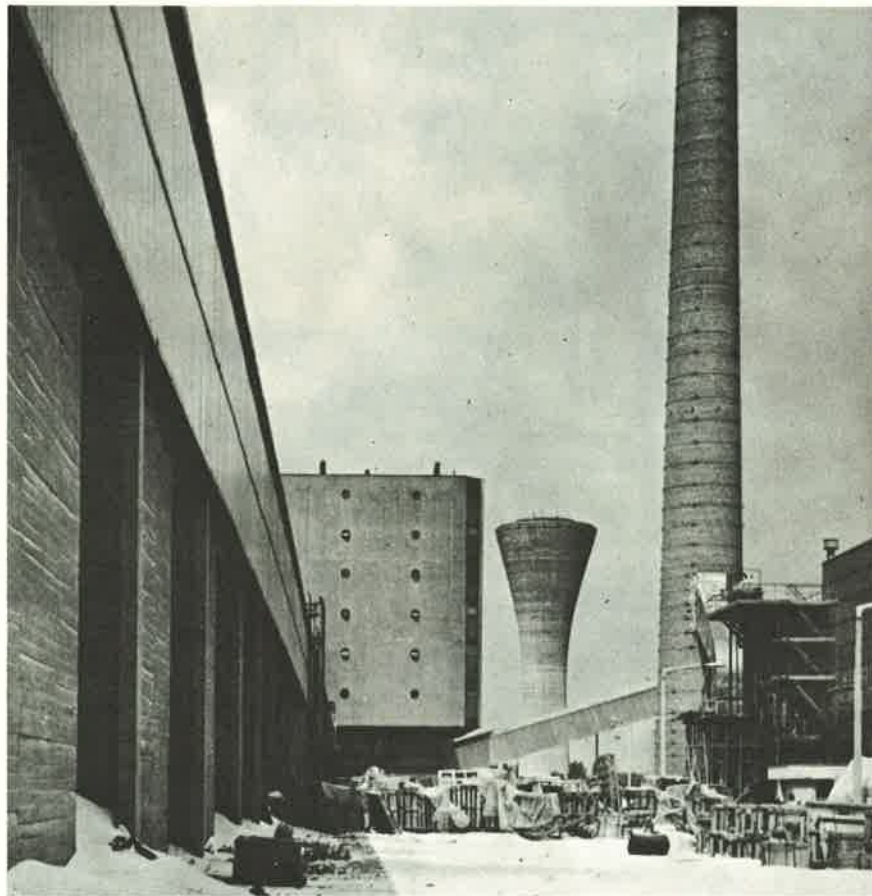
önhordó vb. falpanelekkel. A szociális épülettel két átjáró híd köti össze a vágányok feletti zavartalan megközelítése érdekében. Utóbbi négyszintes előregyártott típus szerkezetű épület, étterem–konyha, üzemi iroda és laboratórium helyiségekkel.

„N” Nyersanyagtároló, keverő

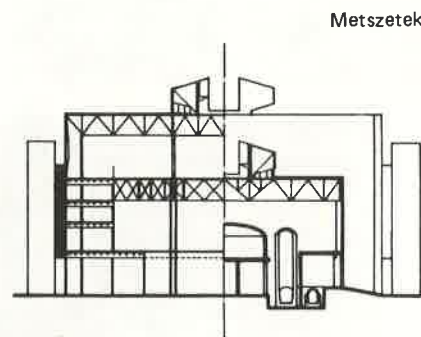
A homoktároló daruzott csarnoka teljesen előregyártott szerkezetű, a tárolókádák függetlenített monolit kivitelben készültek. A zsákos tároló és keverő előregyártott, többszintes épület, ikergerendás, TT-paneles födémekkel, vasbeton falpanelekkel.

„K” Kapcsolóépület

A főbejárati portát is tartalmazó épület monolit vasbeton szerkezetű, profilüveg körítőfalakkal.

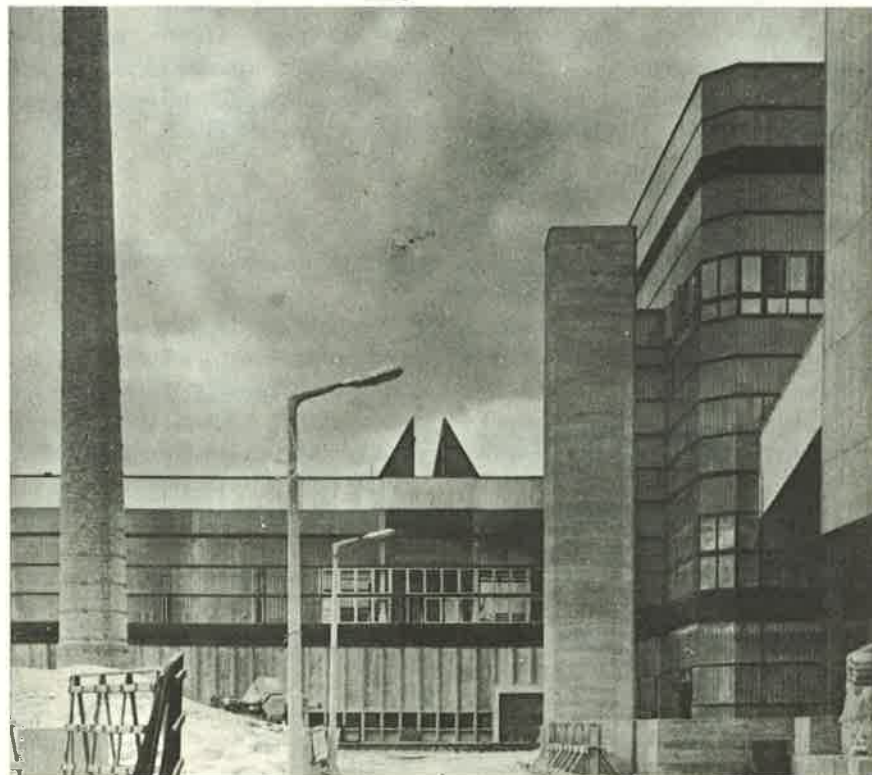

Nyersanyagtároló és -keverőépület

Metszetek

Temperüzem és vészlépcsőtorny

Épületszerkezetek

A korábban ismertettek mellett különleges problémát jelentett az épület alapozása: a rossz altalajon szinte teljes süllyedésmentesség volt az igény, melyet mélyalapozással lehetett kielégíteni.

A magas talajvíz miatt a kádkemence környékét résfalakkal vettük körül, a regenerátor kamrák alatti magas hőtől a vízzáró vasbetonszerkezetet speciális szellőzőrendszerrel védtük meg.

Az épületek kivitelezésénél korszerű építéstechnológiák: üzemi előregyártás, csúszószaluzás, toronydarus és autódarus beemelés kerültek alkalmazásra a minimális élőmunka alkalmazása végett. A nagyfeszítávú előregyártott vasbeton rácsstartók helyszíni előgyártással készültek.

Épületgépészet

Az épületgépészeti berendezések jól alkalmazkodnak az építészeti kialakításból adódó lehetőségekhez. Az egy tömbben megvalósult „H” és „F” épület fűtési és használati melegvizének előállítása a súlypontban elhelyezett hőközpontban történik.

Kihhasználva az előregyártott szerkezetekből történő építést, azonos megoldásokat lehetett alkalmazni a berendezési tárgyak és csőhálózatok szerelésére és felerősítésére a különböző épületeknél. Ez a kivitelezést könnyítette meg és fokozott előregyártást tett lehetővé.

Az egyes terek szellőzési és klimatizálási igényét hazai és szocialista importból beszerezhető berendezéssel oldottuk meg. Az egész tervezés során fokozott figyelmet fordítottunk az épületfizikai követelmények kielégítésére, ennek eredménye a füstcsatornák és a regeneráló kamrák alapozásánál alkalmazott új kialakítás, mely megbízható, egyszerűen megvalósítható kiszellőztetett lehetővé.

Villamosberendezés

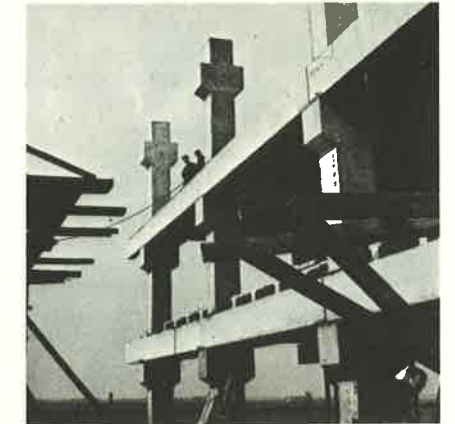
IPARTERV feladata volt a világítási és az épületgépészeti erőátviteli hálózat tervezése, a technológiai erőátvitelt a SZIKKTI tervezte.

A fényforrás a magas légterű csarnokokban higanygőzlámpa, a szokványos magasságú helyiségekben fénycső. A megvilágítás erőssége 250–350 lux. Különleges megoldást jelentenek a felülvilágítókba beépített lámpatestek, amelyek révén a mennyezetre függesz-

tett technológiai berendezésekkel minden ütközés kiküszöbölhető volt. Az épületegyüttes elnyerte az ÉVM 1974. évi Építészeti Nívódíját.

B. T.

A keverőépület előregyártott szerkezete

Fejépület és üzemi épület csatlakozása

BUDAPESTI 4. SZ. HÁZGYÁR

Tervező:	IPARTERV
Vezető tervező:	Fülöp Imre
Építészek:	Fülöp Imre Marjai Anna Winkler Barnabás
Szerkezettervezők:	Nagy Perge Zoltán Steinhausz Tibor Józsa Péter Deák Henrik Koltai Károly
Szellőzés:	Heltay Attila
Gépészek:	Katona Lajos + Rosenthal Györgyné
Elektromosok:	Szeőke István Sárkány Imre Benkő Katalin
Vasszerkezet:	Andreánszky Imre
Kazán:	Mikos Barna
Generáltervező:	Építéstudományi Intézet
Technológia:	ÉTI technológiai osztály
Lét. főmérnök:	Lizony Károly (ÉTI)
Közmű:	MÉLYÉPTERV
Megbízó:	ÉPBER
Kivitelező:	31. sz. ÁÉV
Építésvezető:	Fehér István
Építésvezető:	43. sz. ÁÉV
Építésvezető:	Botos Attila

A Kormány lakásépítési programja, valamint Budapest lakásigénye szükségessé tette, hogy a már üzemelő három házgyár mellett egy negyedik is létesüljön fővárosunkban.

A 4. sz. Házgyárat több alternatív elképzelésből választva a Duna mellé, Budafok és Albertfalva határára telepítettük. A tervezést nehezítette, hogy a tervezett csepeli új összekötő közúti hídhoz való alkalmazkodásra és a területen elhelyezkedő római település maradványainak feltárására és megvédésére is tekintettel kellett lenni. A terület árvízvédelme érdekében kb. 3 m magas kavicsfeltöltésre kellett a gyárat elhelyezni.

Az új házgyár kapacitása 3500 lakás és 5000 vizes térelem évente. Jelenleg a budapesti házgyárak 12 000 lakás gyártását biztosítják.

Ez a házgyár a Magyarországon megépült házgyárak közül a legnagyobb gyártócsarnokkal és készárutérrel rendelkező üzem, ugyanakkor az ipartelep összterülete a többi házgyárhoz képest a legkisebb.

A IV. sz. Házgyárban az alábbi létesítményeket terveztük:

1. Kavicsmanipuláció és kavicsosztályozó
2. Betongyár és különleges betongyár
3. Gyártócsarnok és vasanyagtároló
4. Készárutároló tér
5. Kazánház
6. Kompresszorház, targoncatöltő és trafóház
7. Gépjárműjavító
8. Hordós olajtároló
9. Hídmérleg
10. Iroda, konyha, étterem
11. Személyporta

1. Kavicsmanipuláció és Kavicsosztályozó

A kavicsosztályozó és kavicsátadó torony csúszószaluzatos technológiával készült függőleges falszerkezet, acéltartók közötti vasbeton lemezfödémekkel. A betonfelület kívül és belül látszóbeton. A szalagok, melyek a kavics technológiai mozgását végzik,

acélszerkezetű pillérek, ill. ferde hidakon fekszenek, az acélhidak műanyag burkolatúak.

2. Betongyár és különleges betongyár

A gyártócsarnokból vertikálisan kiemelkedő csúszószaluzatos épület szervesen kapcsolódik technológiailag a formázó csarnokhoz. A toronyépület lépcsője acélszerkezetű, a födéme a kavicsosztályozóval azonos megoldásúak.

3. Gyártócsarnok és vasanyagtároló

A gyártócsarnok 7 párhuzamosan telepített 12x18 m-es pillérállású egyszintes hajóból és ezekre merőleges 9x18 m-es pillérállású kétszintes 8. hajóból áll. Az előregyártott vasbeton Vierendeel tartókon 12 m fesztávú előregyártott vasbeton főtartók helyezkednek el. A csarnokot TT-panelek fedik le. A csarnok darupályái acélszerkezetűek. A tetőn poliészter hernyófelül-

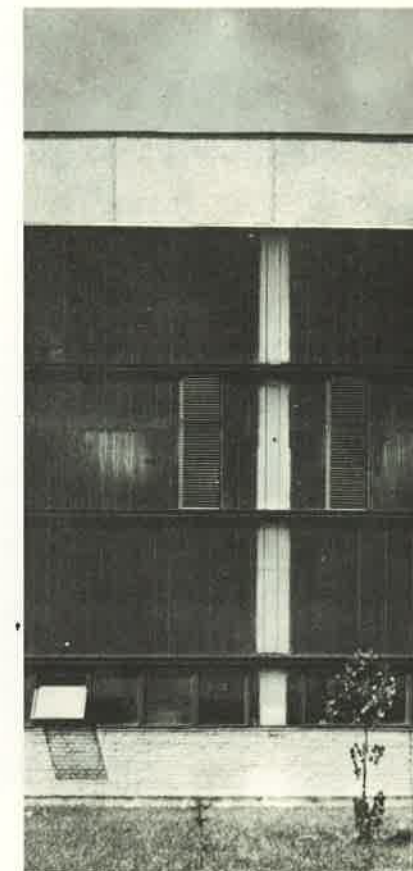
világítók biztosítják a szükséges megvilágítást. A gyártócsarnok körítő térelhatároló szerkezete falazott parapet fal, profilüveg, majd zárófalpanelsor. A profilüveget alul szalagablak sor szegélyezi.

4. Készárutárolótér

12x18 m-es tengelyrendszerben elhelyezkedő, segédüzemben előregyártott vasbeton pillérek rendszere, acélszerkezeti darupályákkal, illetve darukkal. A gyártócsarnok és készárutároló tér közötti kapcsolatot kihúzó vágányok biztosítják.

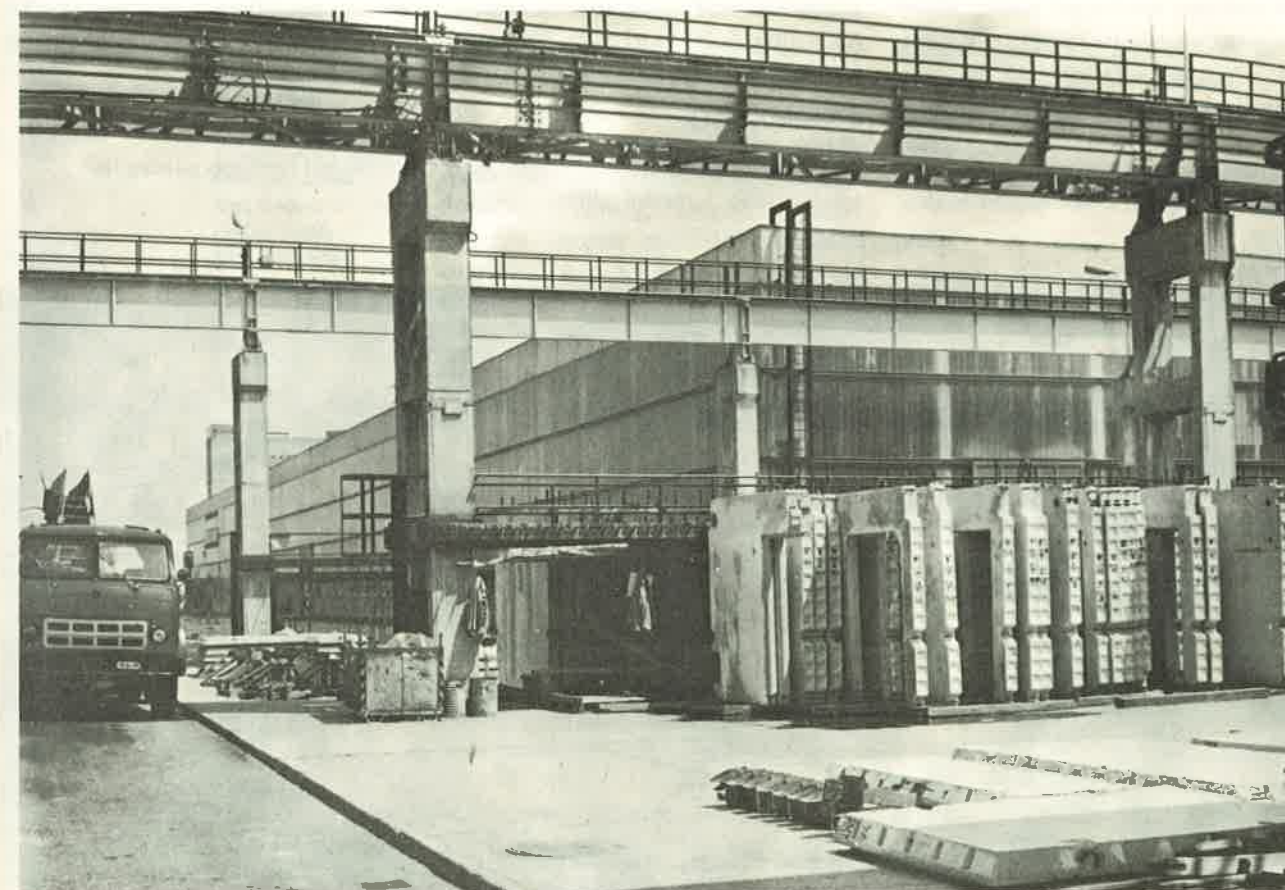
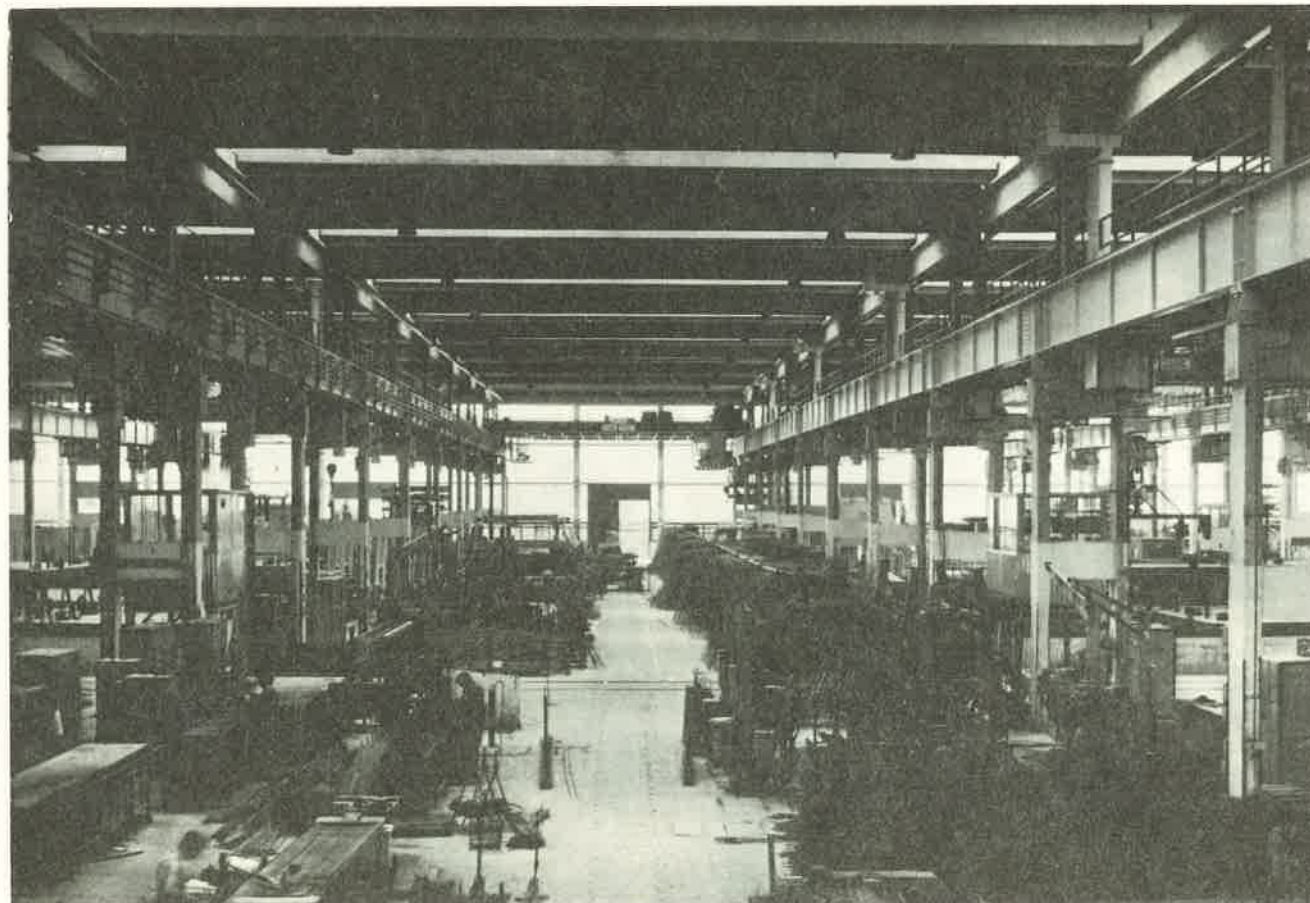
5., 6. Kazánház, kompresszorház és targoncatöltő

Előregyártott vasbeton szerkezetű épületek rövid TT-tetőpanelekkel lefedve. Külső térelhatárolása műkö bevonatú panel, profilüveg és szalagablak.

Homlokzati részlet

A gyártócsarnok belső képe

Készárutér

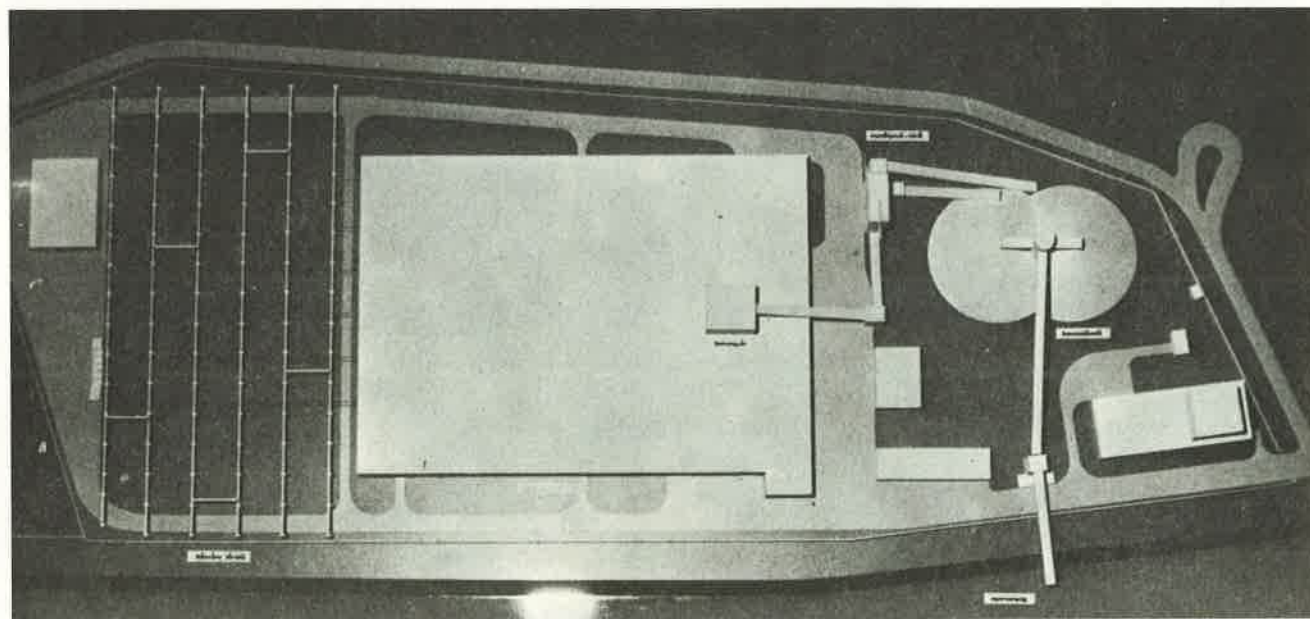
7. Gépjárműjavító

9x9 m-es tengelyrendszerű vasbeton előregyártott szerkezetű épület. Külső megjelenése a gyártócsarnokkal azonos

8. Iroda, konyha, étterem

A négyszintes irodarész szerkezete konzolos univáz, a földszintes lepény,

Modell fotó

melyben a konyha, étterem helyezkedik el, lefedése ÉP 12 típusú tetőpanel. Az irodarész típus faablakkal, a földszintes rész acél nyílászárókkal készült. Az épület külső burkolata előregyártott műkő.

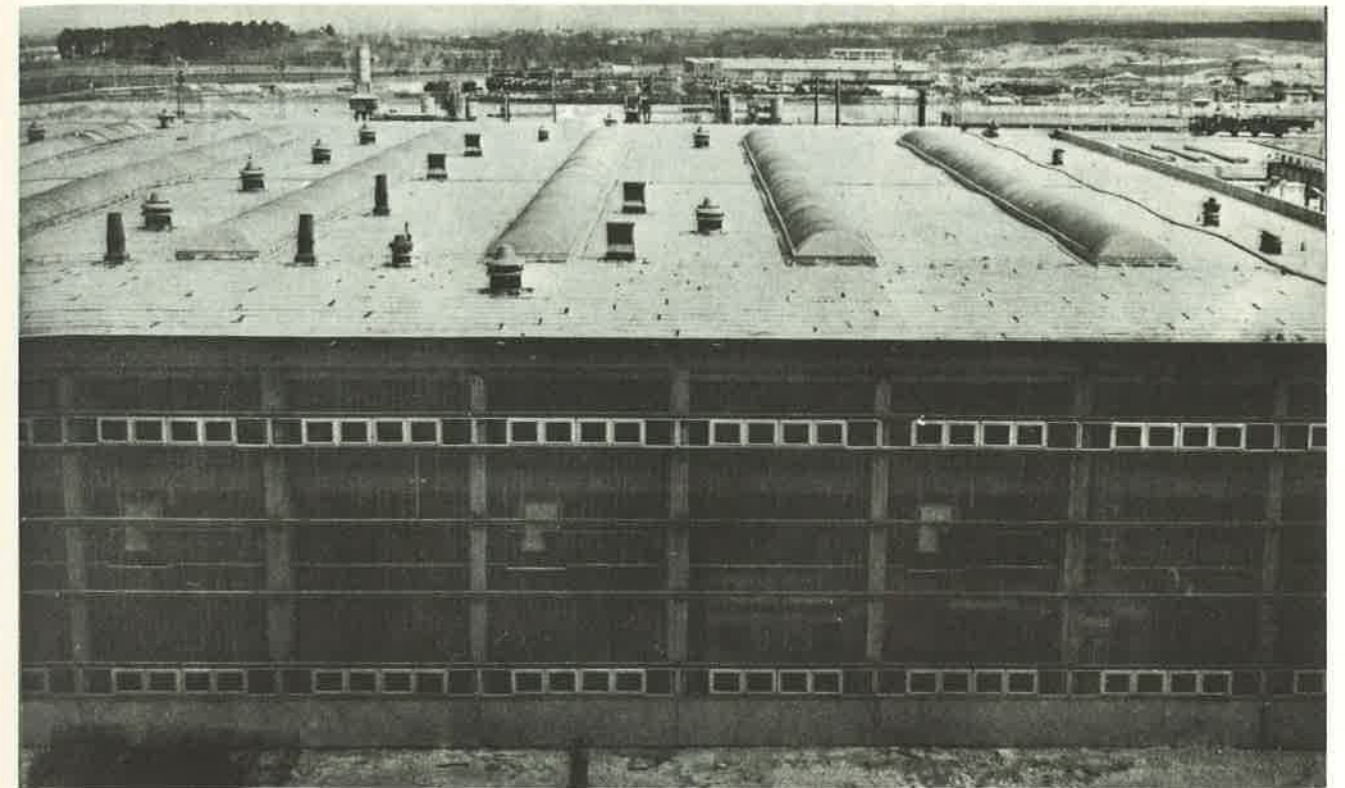
9. Személyporta

Az északi főbejáraton kívül az ipartelep jobb megközelítése végett

létesült a monolitikus technológiával épített déli személyporta. A házgyár épületeinek külső megjelenésére jellemző a profilúveg, a nyerstégla burkolat és a mészkőzúzalékos felületképzésű homlokzati panel.

A 4. sz. Házgyár külső területét a kertészeti rendezés gazdagítja.

F. I.

Homlokzati részlet

VESZPRÉMI HÁZGYÁR

Építész:
Statikus:

Gépész:

Légtechnika:
Elektromos:

Technológia:
Lét. fóm.
Technológus:

Fekete Rezsőné
Nagy Perge Zoltán
Rózsa Péter
Koltai Károly
Rosenthal Györgyné
Fenyvesi János
Kiss Rolandné
Haltay Attila
Sárkány Imre
Szeőke István
Herkó Dezsőné
Szalay Sándor
ÉTI
Huszár Ferenc
Kiss Károly

A Veszprémi Házgyár az ország kilencedik házgyaraként létesült a Veszprémi Állami Építőipari Vállalat üzemelésével. A terület hossz tengelye a veszprémi 8. sz. útra merőleges, északkeleti oldalán a központi telephely, délnyugati oldalán pedig a házgyár működik. Az ipari övezetben való elhelyezés, a várostól való elszakíthatóság, a kettős rendeltetésű terület magas dolgozói létszáma szükségessé tette, hogy alapvető kulturális igényeket is kielégítő épületek kerüljenek megtervezésre. Az iroda, étterem, konyha és munkásszállás a főút mentén, utakkal megbontott zöldterület sávjában helyezkedik el, a házgyár teherforgalmától lehatároltan. **Irodaépület:** merőleges a főútvonalra, az üzemi bejáratú úttal párhuzamos. A földszinten a kiegészítő helyiségeken kívül az orvosi rendelő helyezkedik el, amely külön bejáratú az üzem területéhez kapcsolódóan az irodától teljesen leválasztott. Az épület 385 fős létszámra terveződött.

Az UNIVÁZ-elemekből összeállított épület középfolyosós elrendezésű, 9

szintes. Szerkezete harántvázas, az I. emelettől konzolos kialakítással. **Étterem–konyha:** kettős funkciót teljesít

– étkezést
– kulturális rendeltetést.

A konyha 3000 adag főzésére megfelelő, az étterem kb. 400 fő étkeztetését tudja ütemenként biztosítani. Az éttermi rész kettéválasztható, így a munkásszálló lakóinak reggeli és esti étkeztetése kisebb területen is megoldható.

Tekintettel arra, hogy a konyha nemcsak a házgyár területén levő dolgozók étkeztetését szolgálja, hanem a külső építési munkahelyek igényeit is kielégíti, így szállítót, edénymosót és tárolót is terveztünk. Az épületben 12 m-es mélységgel a hosszirányú megfelelően – kulturális rendeltetéssel előadótermet, klubszobát, könyvtárat terveztünk. Ez a kulturális rész kielégíti a házgyár és a központi telephely összes dolgozójának művelődési igényét. Az épület 6,00x12,00 m-es pillérállású

rövidfőtartós előgyártott szerkezet, A külső térelhatároló falak 25 cm-es téglafalak, amelyek műköpanellel burkoltak.

A munkásszálló zárt folyosóval kötődik az étteremkonyhához, ezzel lehetővé válik, hogy a lakók az étkezést, valamint a kulturális igényeket a szállóhoz egységesen kapcsolódó épületben tudják lebonyolítani.

A szálló 630 fő befogadására alkalmas. A földszinten fürdőszobás, egyágas hálókat terveztünk. Az emeleti szinteken háromágas szobák vannak, központi mosdó–zuhanyzó–WC blokkal; minden szintre helyeződött klubszoba, kamra, tisztító helyiség, minden második szint konyhahelyiséggel bővül.

Az épület tizenegy szintes UNIVÁZ-elemekből terveződött, hosszirányban 3,60 m-es osztással. A szerkezet harántvázas, így lehetővé vált, hogy a hálósobáknál konzol kerüljön kialakításra, amely üveggel lehatárolva erkélyként funkcionál.

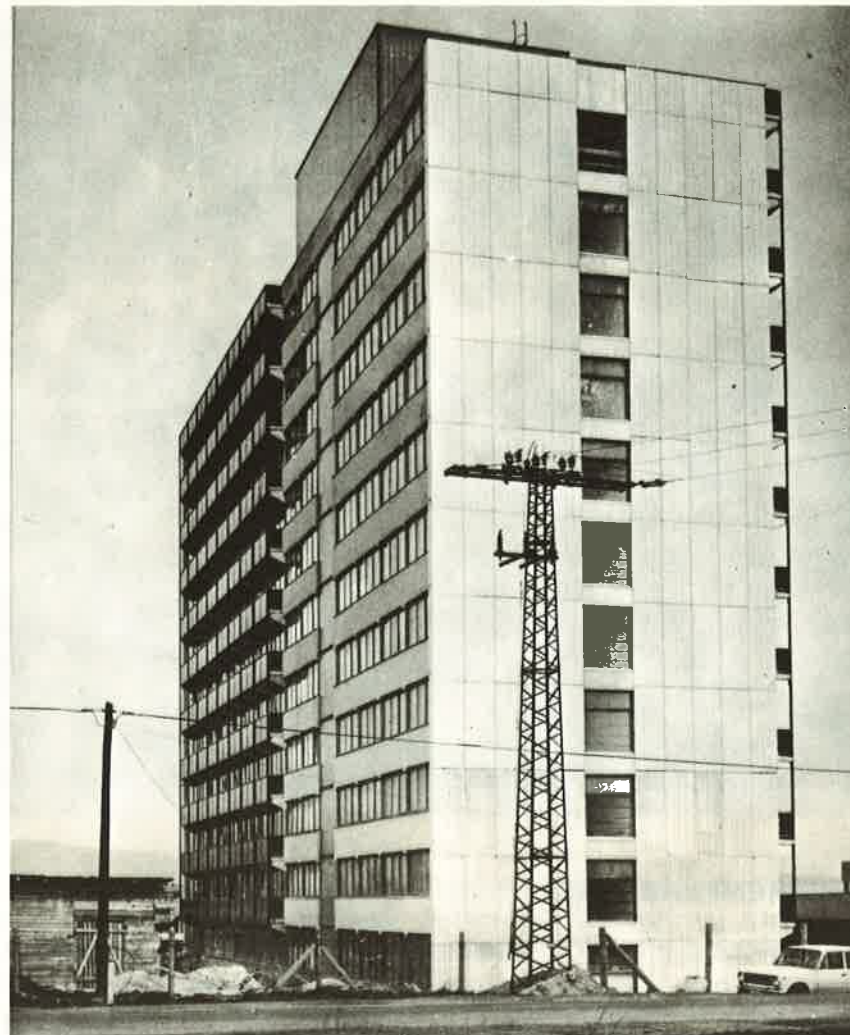
A gyártócsarnok a készárutárolóval a szociális létesítményektől nagy távolságra települt, mert a főútvonallal párhuzamosan a területet 150 m széles vetőzóna osztja ketté, ahová nagyobb teherbírású létesítmény nem volt helyezhető.

A gyártócsarnok technológiáját a szovjet GIPROSZTROI-MAS Tervező Vállalat és az Építéstudományi Intézet együttesen tervezte. Közös kidolgoztak egy nagytálcás, rugalmas házgyár technológiát, amely alapján kisebb sorozatú elemek, több változatban is előállíthatók. Ez a házgyár a LARSEN-NIELSEN házgyár után a legkorszerűbb, ugyanazzal a technológiával valósult meg a Kecskeméti Házgyár is.

A gyár kapacitása 90 000 m²/év (2300 lakás/év)

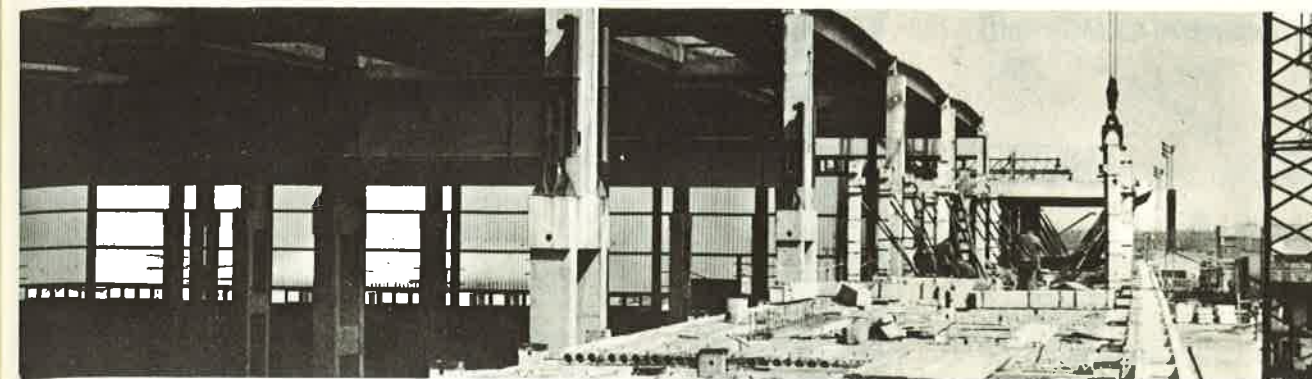
Átlagos lakásméret 53 m²

A gyártócsarnok 12,00x18,00 m pillér-állású, rövidfőtartós, TT-paneles szerkezet, amely 6 hossz és egy kereszt-hajóból áll. Az I–V. hajóban történik a homlokzati panelek, térelemek és a vízeskabinok gyártása. A hatodik hajóban van elhelyezve a komplettációs és a TMK üzem, a hetedik hajó pedig részint vastárolás, részint csőszerelés és tárolás céljait szolgálja. A két utóbbi hajó kétszintes. A gyártócsarnokhoz

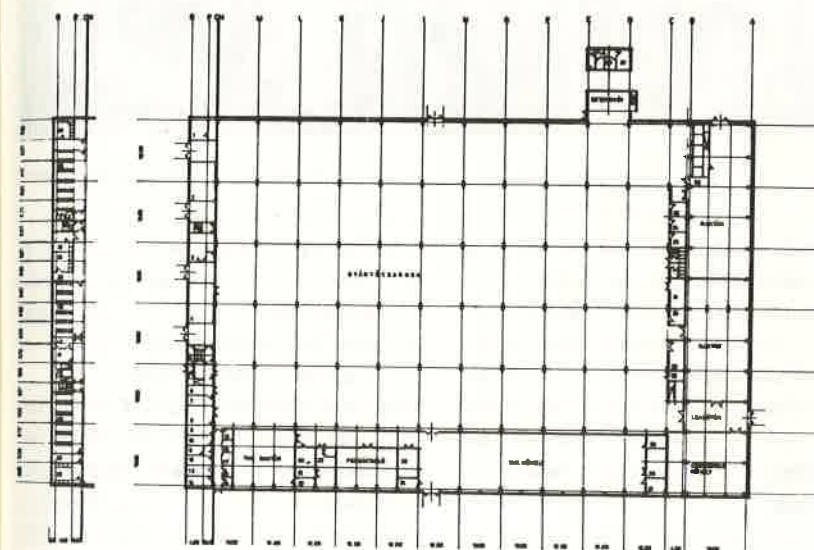
A munkásszálló homlokzata

Gyártócsarnok belső képe

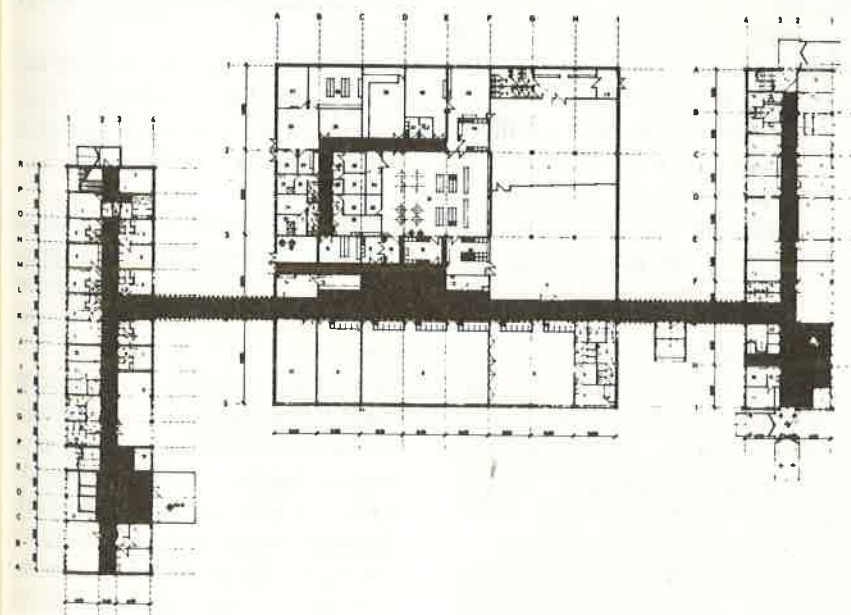

Fejépület szerelése

A gyártócsarnok, fejépület földszinti alaprajza

A munkásszállás, konyha-étterem, iroda földszinti alaprajza

háromszintes fejépület csatlakozik, amelynek földszintjén laboratórium és kisegítő műhelyek települtek. A csarnok és készárutároló kapcsolata szintén a fejépületben megoldott.

Az épület első emeletére 2x180 férfi, 184 nő és 15 műszaki dolgozó részére öltöző, mosdó csoportot terveztünk. Ugyancsak ide helyeződött a büfé is, amely a két műszakban dolgozó munkások ellátását szolgálja. A második emeletre 28 irodahelyiség helyeződött, amely biztosítja a házgyári műszaki és adminisztratív irányító apparátusának helyszükségletét.

Az épület UNIVÁZ-elemekből terveződött, az I. emeletől konzolos kialakítással. A földszint a nagy belmagassági igény miatt monolit pillérekkel készült.

A házgyár területére kisegítő létesítményeket is terveztünk, így a csarnokhoz csatlakozóan betongyárat, a VII. hajóval párhuzamosan energetikai blokkot. A főbejárat mellé porta – kerékpártároló, mérlegház együttese került, amely a házgyár és központi telephely személy- és teherforgalmát fogadja.

F. R-né

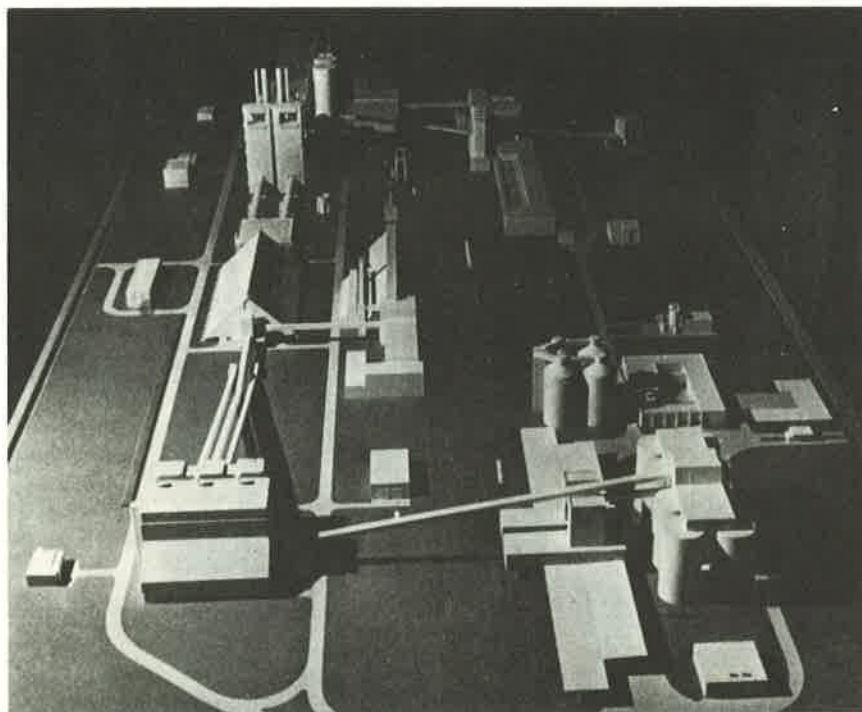

A csarnok belső tere

HEJŐCSABAI CEMENTMŰ

Tervező: **IPARTERV**
Főtervezők: **Böjthe Tamás** építész
Kopcsay Gábor telepítéstervező
Ecsedy József technológus (SZIKKTI)

Generáltervező, technológiai és a nyersüzemi rész magasépítési tervezője: SZIKKTI
Az egyes épületek tervezőit és kivitelezőit a létesítmények ismertetésénél közöljük.

Bevezetés:

Az új cementmű 1,6 millió tonna/év kapacitással működik, próbaüzeme 1974. I. félévben indult meg. Létesítését a 60-as évek óta krónikusan jelentkező cementhiány indokolta. Helyének kiválasztását a meglévő kőbányában rendelkezésre álló „megkutatott” kővagyron, az 50-es évek elején épített régi HCM bázisként való felhasználhatósága és a képzett munkaerő jelenléte magyarázza.

A választott technológia közel azonos a Beremendi Cementműnél alkalmazottal, (Ipari Építészeti Szemle 27. szám) itt is „száraz eljárású” más meghatározással „hőcsérélő-lebegtető” alapvetően működő technológia került alkalmazásra. Ennek megvalósítási költsége ugyan magasabb a „nedves” eljárásúnál (Lábatlani Cementmű, Tatabányai Cementmű), de fajlagos energiaigénye és ipari vízigénye felényi nagyságrendű. A fő technológiai berendezéseket a POLYSIUS-cég (NSZK) szállította cseh, NDK és magyar kooperáció igénybevételével.

Telepítés:

Az új cementművet a bevezetőben említettek miatt a meglévő gyár mellé kellett telepíteni. Így lehetővé vált a régi, zömében megszűnő korszerűtlen üzem egyes kiszolgáló létesítményeinek felhasználása, valamint a régi üzem termelésének minél tovább történő biztosítása is.

A környezetvédelem mai előírásait, a meghatározott védőtávolságokat az adottságok miatt nem lehetett mindenütt betartani. Miskolc város védelmét fokozott portalanítással és intenzív védősáv betervezésével kívántuk biztosítani. A telepítés városrendezési szempontból tehát nem nevezhető ideálisnak.

Fenti döntés miatt eleve alkalmazkodni kellett a nyersanyag érkezési pontjához és a készáru elszállításának helyét is meghatározták a megmaradásra ítélt tároló silók. A gyártósort így „egyvonalas” berendezéssel, a technológiai folyamat szinte töretlen követésével alakítottuk ki, nagyobb arányú tömörítést az adott szállítóberendezések nem tettek lehetővé. Az új épületsor U-alakban öleli körül a megmaradó üzemet és a fő közlekedési vonalak (M3-as út és a Budapest–Miskolc vasútvonal) felől rendezett képből reprezentálják az ország legnagyobb cementgyárát.

A telepítés során az épületek tömegkialakításával is igyekeztünk kihangsúlyozni a gyártási vonalat: klinkertároló nyeregtetős tömege a rendszer tengelyét hangsúlyozza, a cementmalom félnyeregtetős része a sarokponton forduló gyártási vonalat tükrözi.

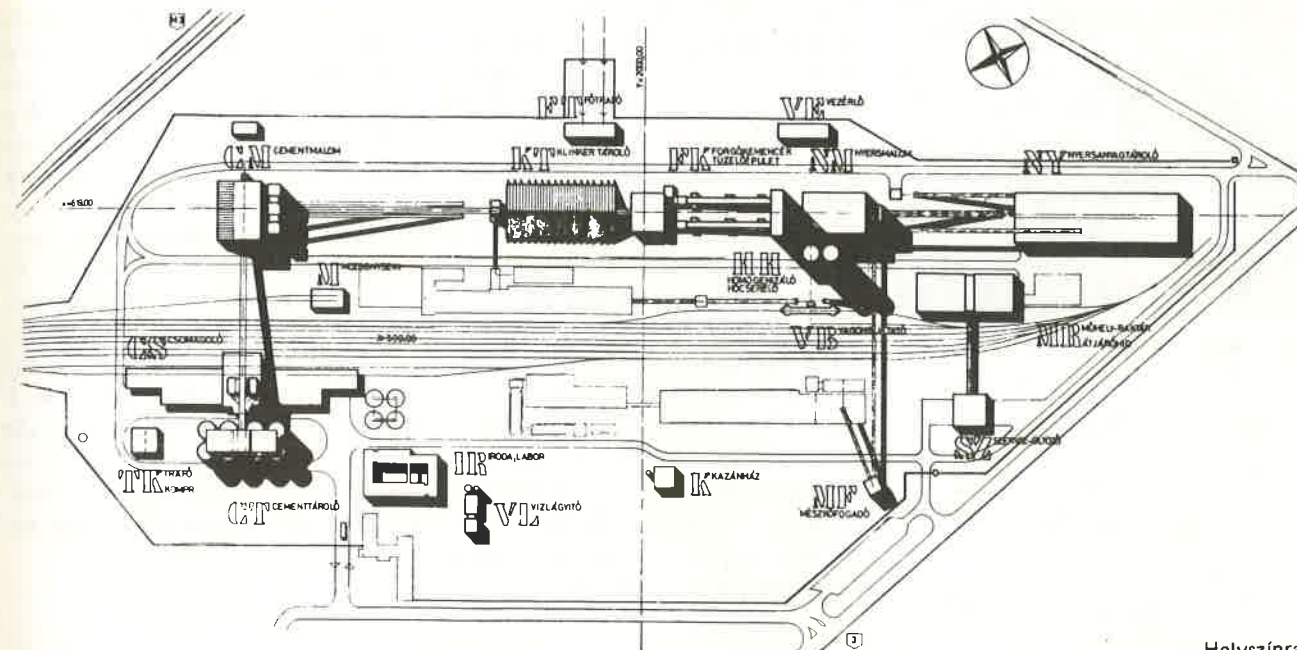
A Hejőcsabai Cementmű általános képe

A közlekedési hálózat felépítése is kötöttségekhez igazodik, ennek ellenére lényegében sikerült a közúti és gyalogos-forgalom szétválasztása felüljáró-híd és aluljáró betervezésével. Telepítési tevékenységünk körébe tartozott az új gyárüzem mélyépítési tervezéseinek (út, vasút, közművek, zöldterületek) irányítása, koordinálása, illetve tereprendezés, út, vasút és zöldterületek vonatkozásában kiviteli tervezése is.

Építészeti alapelvek:

A beremendi Cementmű általunk tervezett hasonló technológiájú épületeinek tervezési és kivitelezési tanulságait levonva, illetve az alábbi elveket kívántuk érvényesíteni:

1. Célszerű és a technológiát tükröző telepítés, valamint tömegkialakítás már a tervezés kezdetén, a konkrét technológia megvalósításának idején.
2. A kivitelezők felkészültségének megfelelő szerkezetek ésszerű alkalmazása a technológiai igényeket szolgáló épületeknél, a könnyűszerkezeti program figyelembevételével.
3. Egységes megjelenítés az új épületeknél, azonos elvek szerint felhasznált építőanyagok: vasbeton váz és

Helyszínrajz

fal, profilüveg ablakfelületek, „lebegő” helyzetben alkalmazott függőleges és meredek hajlású alumínium trapézlemez burkolat.

4. A korszerű építéstechnológiák alkalmazása az idő- és munkaigényes hagyományos építési móddal szemben (csúszózsálas vasbeton falak, korszerű állványzsaluzatos monolit

váz, előregyártott TT és T födémpanelek, előregyártott épületvázak) melyek újszerű lehetőségeik folytán visszahatnak az építészeti megjelenésre is.

A telepítési terven ábrázolt létesítmények közül az alábbiak a SZIKKTI tervezésében készültek: nyersanyagtároló; nyersmalom; ho-

mogénizáló silók; hőcsérélő torony; tüzelőépület; vezérlőépület; mozdonyoszlop.

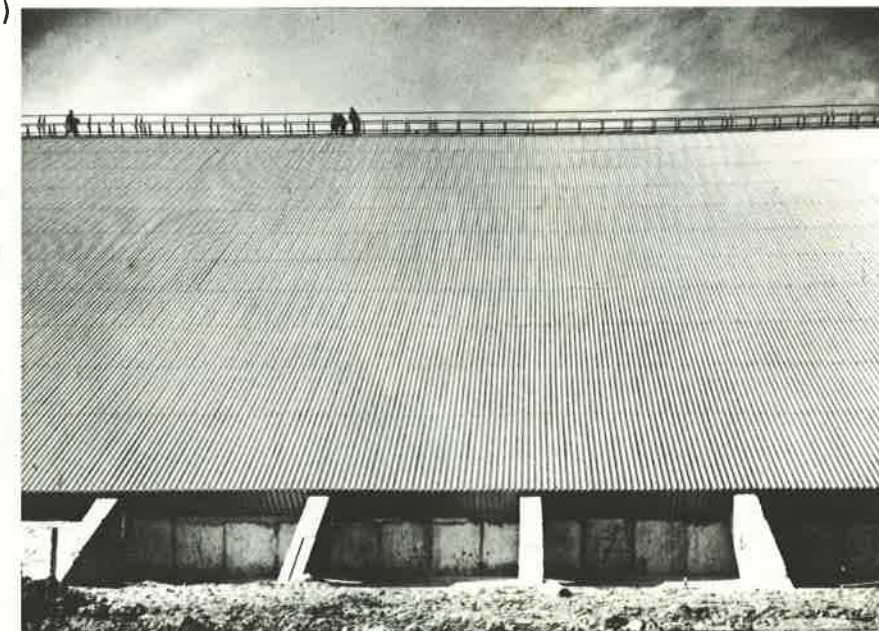
Az épületegyüttes 1976-ban az ÉVM építészeti díját nyerte el.

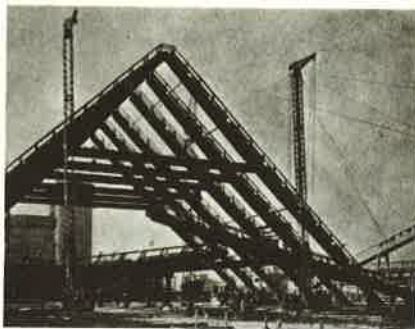
A klinkertároló alumínium burkolatú épülete

HCM KLINKERTÁROLO („KT”)

Építész: **Böjthe Tamás**
Statikus: **Massányi Tibor**
Épületgépész: **Porosz Géza**
Világítás: **Szabó László**
Organizátor: **Kőszegi Jenő**
Kivitelező: **31. sz. ÁÉV**

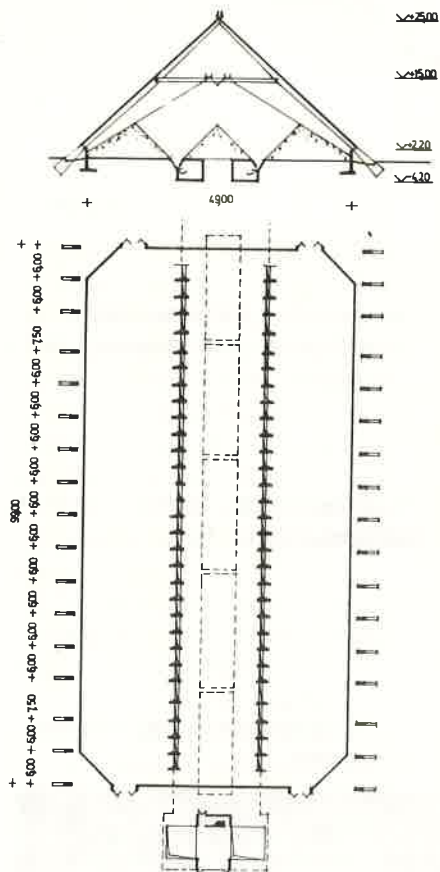
Építészeti kialakításánál, tömegének megválasztásánál a tárolt anyag helyszükségletét és a tárolás – ürítés módját vettük alapul. A tárolandó klinker a csarnok középvonalában magasan érkezik két párhuzamos szalagon, felülről fokozatosan töltődik fel a csarnok, alul pedig szintén két kaparószalag révén jut a klinker a szomszédos cementmalomba. A nyeregtetős kialakítás tökéletesen idomul a tárolt anyag tömegéhez, az alsó szalagok földalatti alagutakban haladnak.

Klinkertároló, a keretek emelés közben

A klinkertároló alaprajza és metszete

Az épület szerkezetét tömör gerincű kettős torokgerendás („A” alakú) acél főtartópárokkal terveztük, acél szelemekkel és nagy fesztávú alumínium trapézlemez héjalással. A szerkezet acélsaruk révén fekszik fel a támrúd alakban kiképzett alaptestekre, így a könnyűszerkezet valóban lebegni látszik a föld felett.

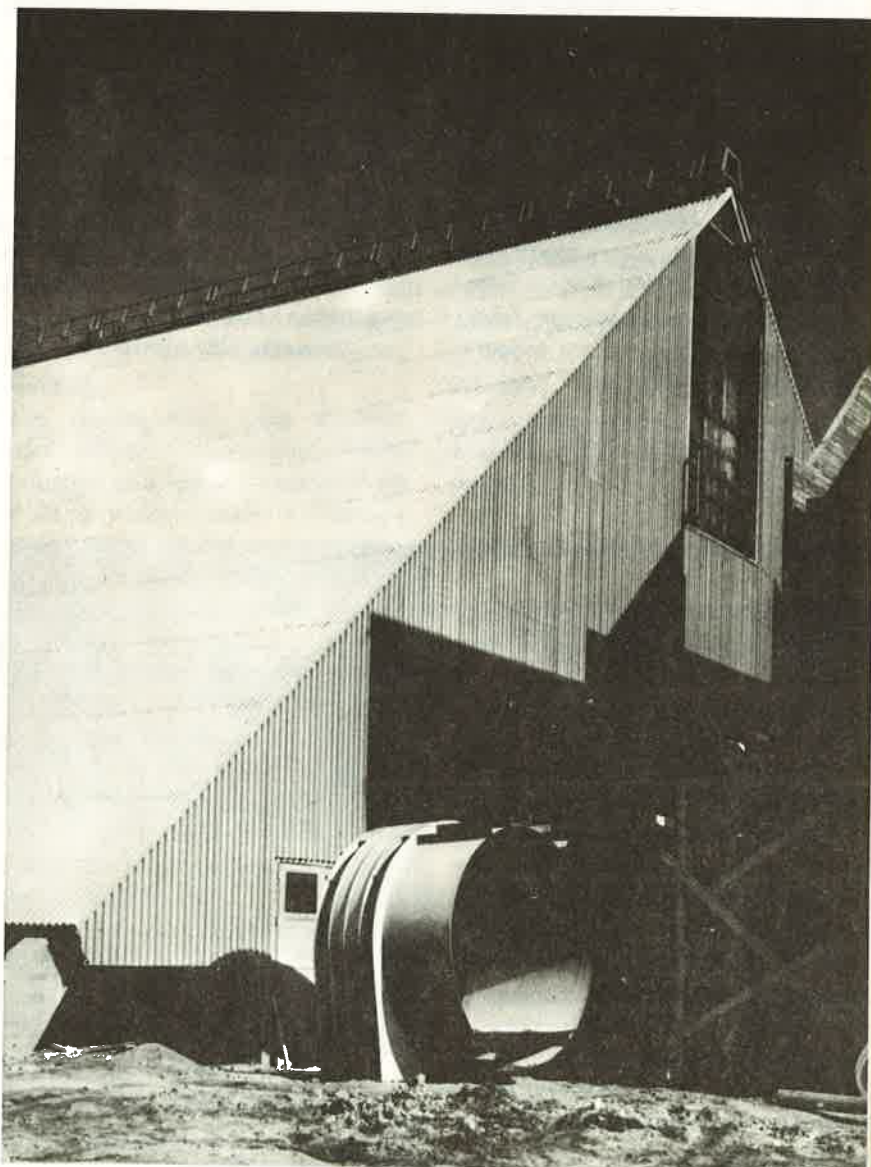
Az alaptesteket földalatti vonórudak kötik össze, így az épületet olcsó síkalapozással lehetett ellátni.

Az épület alacsony támfalait előregyártott vasbeton támfalak alkotják, a belső szalagalagutak, valamint a két végén

megjelenő külső lépcsők és az átadótorny monolit vasbeton szerkezetű. A szerkezet emelési technológiáját a tervezők úgy oldották meg, hogy azt minden állványozás és segédberendezés nélkül, igen rövid idő alatt meg lehetett valósítani. A torokgerendákkal egymáshoz rögzített főtartópárt az alapok mellett „nyitott” állapotban, fektetett helyzetből két emelőbika emelte az alapok fölé. Emelés közben a tartópár fokozatosan felvette végleges „A” alakját, a felső csap beillesztése után pedig a kész tartót visszaeresztették a vasbeton alaptestekre és sodronykötéllal rögzítették a merevítés elkészültéig. Ezzel az eljárással kétnaponként emeltek egy tartópárt, maga az emelés pedig csupán két órát vett igénybe.

A csarnok héjazatát alkotó alumínium trapézlemezen a későbbiekben várható cementpor-lerakódás korróziós ártalmait lakkozott lemez betervezésével küszöböltük ki. A lakkozás francia bér munkában készült a MAT kooperációjával, viszonylag kedvező árajánlata alapján. Tapasztalatként leszűrhető, hogy mind a lebonyolítás, mind a kivitelezés előkészítése, majd végrehajtása terén sok nehézséggel találkoztunk, a végleges árképzés is igen hosszadalmas vitákat és többletköltségeket eredményezett – így az alumínium vélt előnyös felhasználása nem mindenben igazolódott be. A klinkertároló 1975. évben elnyerte a Magyar Építőipar emléklaplektjét.

Klinkertároló oromfala

HCM CEMENTMALOM („CM”)

Építész:
Statikus:

Böjthe Tamás
Szuha Géza
(csarnoképület)

Kőröshegyi Béláné
(bunkersor)

Márton Botond
(malomalapok)

Építőgépezés:

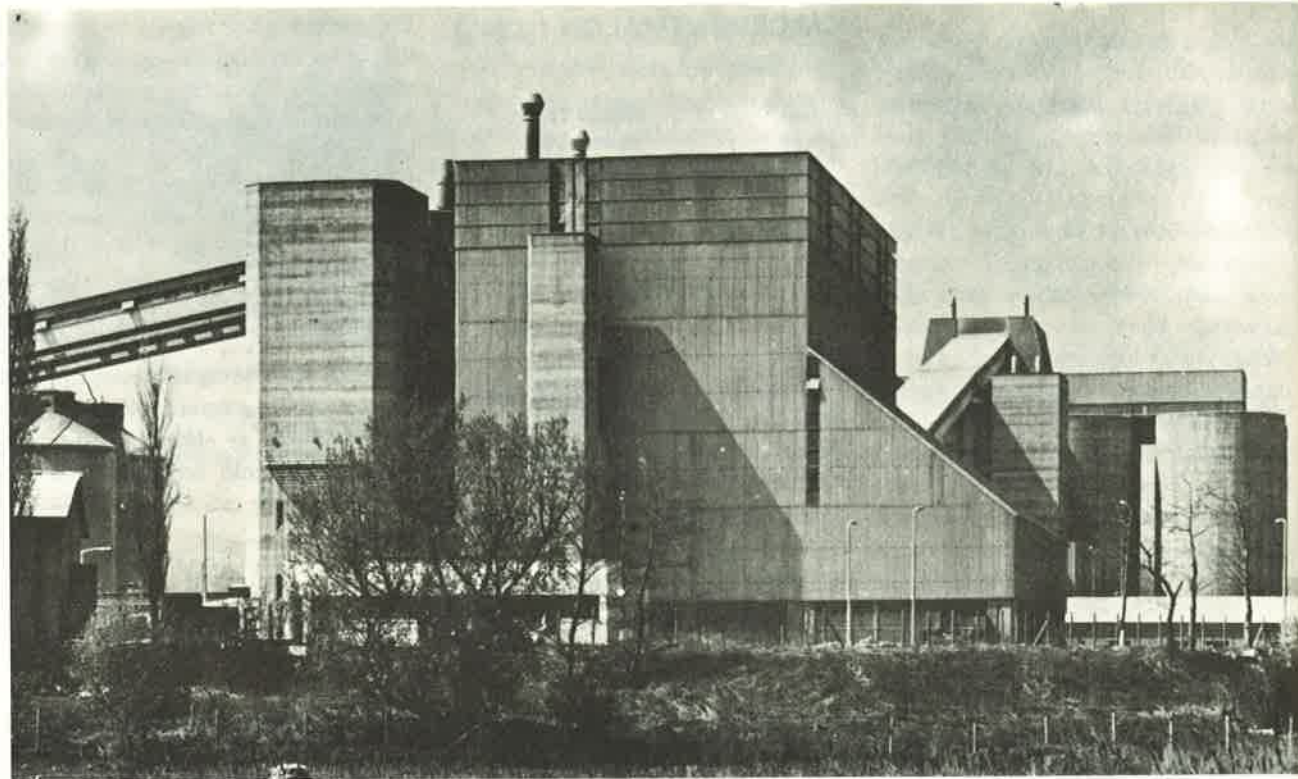
Porosz Géza
György Barnabásné
Kolos Imréné
Medgyesi Ferenc
31. sz. ÁÉV

Világítás:
Kivitelező:

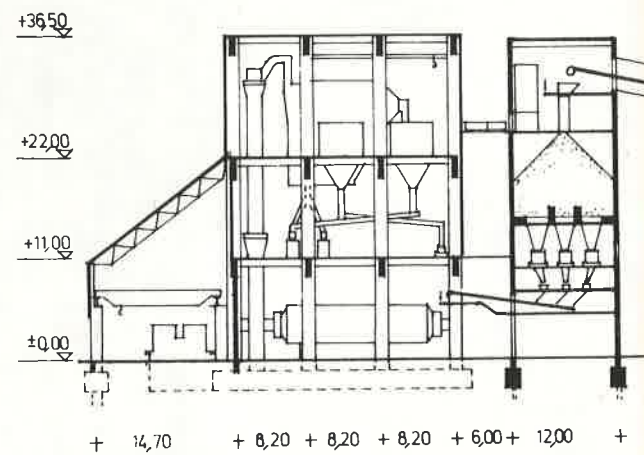
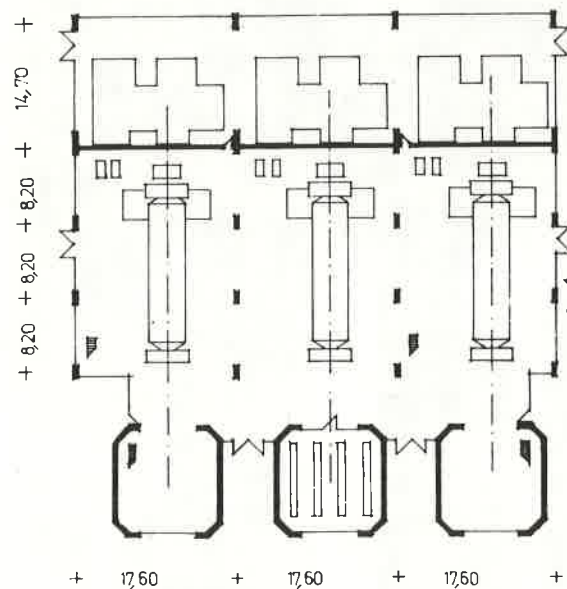
Építészeti kialakításánál a technológiai kívánalmakat ötvöztük a korszerű építéstechnológiákkal, így a létesítményt felbontottuk csúszószalival építhető bunkersorra és korszerű állványszalival építhető bunkersorra és korszerű állványszaluzatos monolitikus szerkezetű többszintes csarnokra. Utóbbihoz félnyeregteret csatoltuk az alacsonyabb daruzott motorteret. Az épület sarokpontot jelent az itt megtört technológiai vonalban, ezt tükrözi a félnyeregteret iránya is, mely bár merőleges az előzőekben ismertetett klinkertároló tengelyére, fedésének módja és anyaga azzal teljesen azonos.

Cementmalom

Cement malom, háttérben a silók és a csomagoló

A cementmalom alaprajza és metszete

A három bunkerben a cementgyártás három fő alapanyaga: klinker, gipszkő és kohósalak tárol, a csarnok földszintjén pedig a három cementmalom és meghajtásuk található. Belső kereszt-szalagok biztosítják azt, hogy minden bunkerből minden malomba lehessen mérlegelt adalékanyagot juttatni. A csarnok felsőbb szintjén az osztá-

lyozó és szűrő berendezések foglalnak helyet, a kész cement a + 11,0 m-es szintről halad át a vágányok túlsó oldalán levő tároló silókba.

Szerkezetét tekintve az épület mélyalapozással (Franki és vert cölöpök) készült, a bunkersor közbenső födémait befűzött acélgerendák támasztják

alá, a csarnoképület teljesen monolitikus. Az épület külső burkolatát acélváz erősített profilüvegfal és alumínium trapézlemez alkotja, függőlegesen elhelyezett szellőző ablakcsíkokkal. A külső lépcsőtorony csúszószalag technológiával készült, a belső lépcsők és pódiumok könnyű acélszerkezetből kerültek megépítésre.

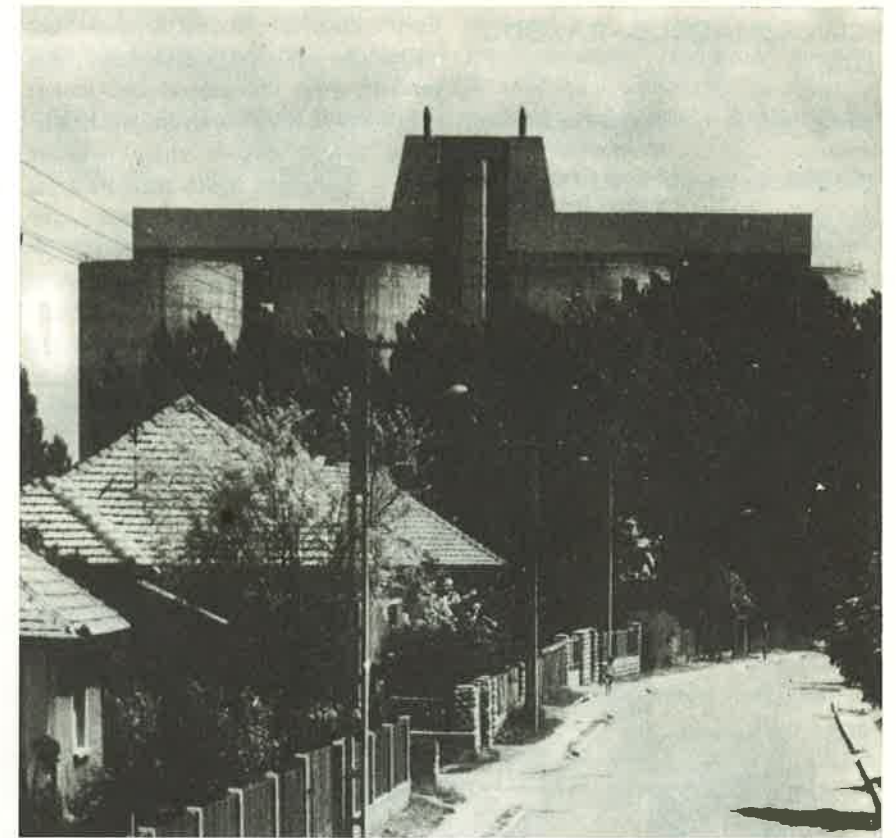
HCM CEMENTTÁROLÓ SILÓK („CS”)

Építész: **Böjthe Tamás**
 Statikus: **Márton Botond**
 (silók, alépítmény)
Köröshegyi Béláné
 (felépítmény)
 Épületgépész: **Porosz Géza**
 Világítás: **Szabó László**
 Kivitelező: **31. ÁÉV**

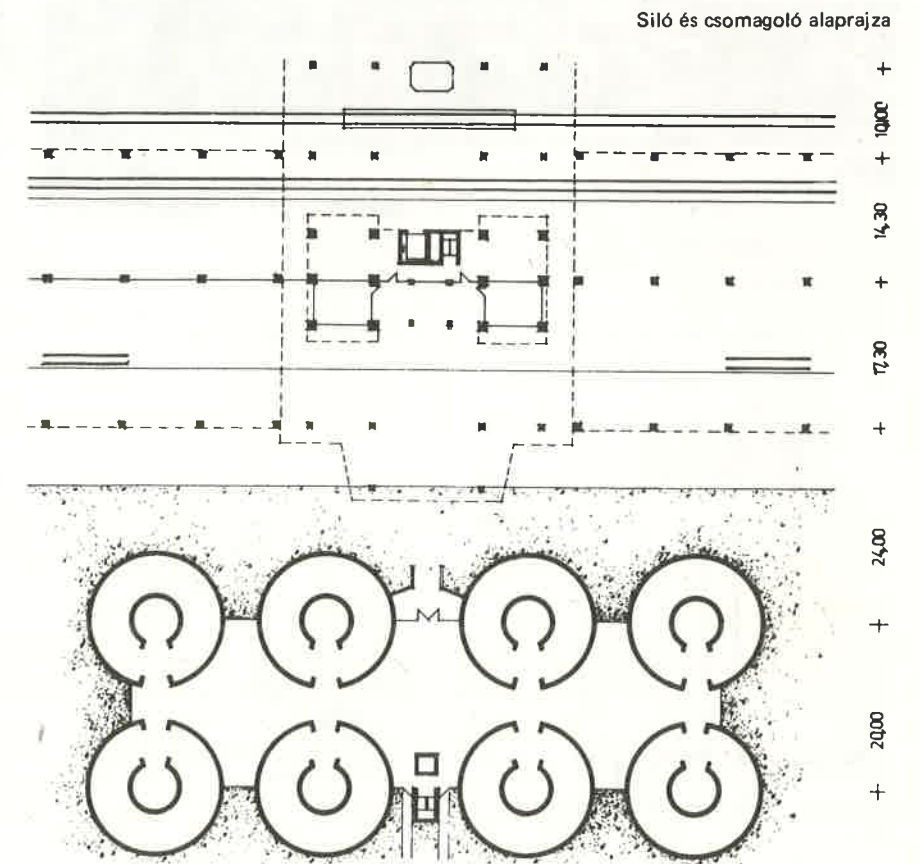
Építészeti kialakítását meghatározta a silók mérete és száma, valamint a cementszállító szalag csatlakozása. A nyolc silót két azonos négyes csoportra bontottuk, közéjük helyeztük el a keskeny közlekedő tornyot, a silók felépítményét pedig úgy formáltuk meg, hogy a felépítmény felmagasodó középső része szervesen kapcsolódjon az együttes többi részéhez. Az egész silócsoporthoz fűves gyeprészekkel vettük körül, részben építészeti okokból, részben környezetvédelmi szempontoknak megfelelően.

A cement felső elosztású vályúkon át jut a nyolc silóba, innen alsó ürítés, vályú, majd elevátor révén kerül a csomagoló épületbe átszállító szalagra. Az ürítést léglazítás könnyíti meg, a vályúban való szállítás is „légpárnán” történik.

Szerkezetüket tekintve a silócsoporthoz mélyalapozással (vert cölöp) került kivitelezésre, a cölöp feletti vasbeton fejlemezről „csúszták fel” a silókat és a lépcsőházi tornyot. A silófenék kialakítása előgyártott vasbeton „cikkek” betervezésével történt, tetőfödémük acélgerendákon támaszkodó monolit vb. lemez. A silók felett végigfutó tetőfelépítmény könnyű acélszerkezettel készült, a középső részen kétszintes kivitelben. Az építmény falburkolatát az előző épületeknél ismertetett elveknél megfelelően terveztük profilüvegből és alumínium trapézlemezről.

A silók város felőli képe

Siló és csomagoló alaprajza

HCM CSOMAGOLÓ-RAKODÓ („CM”)

Építész: **Böjthe Tamás**
 Statikus: **Massányi Tibor**
 Épületgépész: **Porosz Géza**
György Barnabásné
Szabó László
Kleiszner Beáta
 Kivitelező: **Észak-magyarországi ÁÉV**

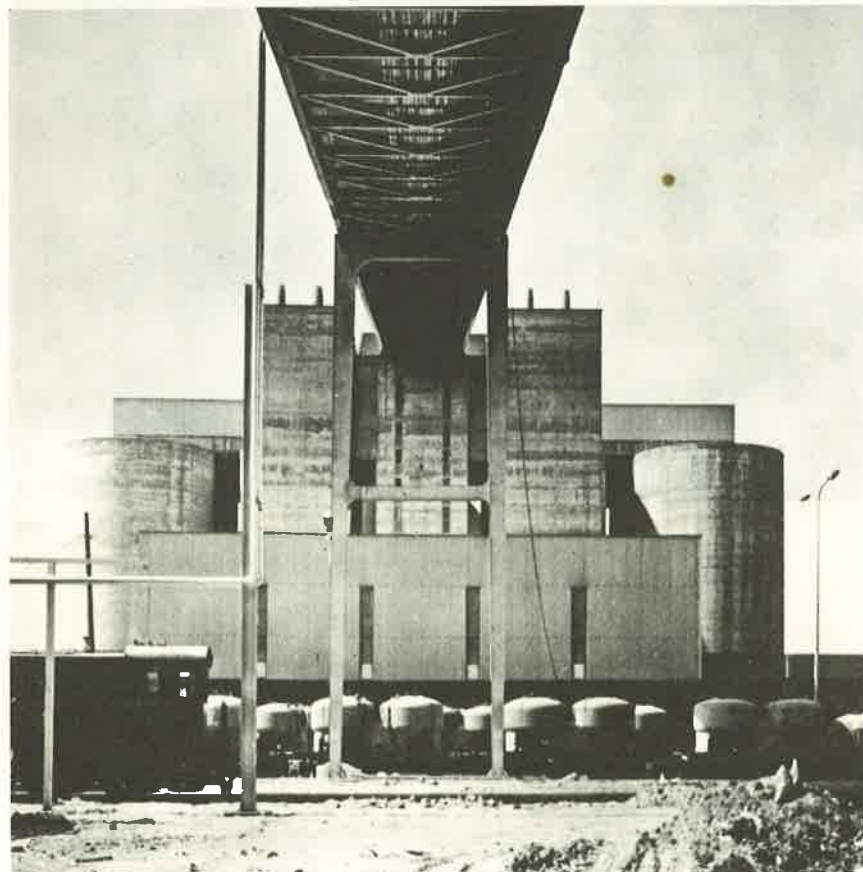
Építészeti kialakításánál a három csomagológép felett elhelyezkedő iker cementbunker szükségességéből kellett kiindulnunk, azaz olyan épületváz létesítése volt a célunk, mely lehetővé teszi a bunkerek kellő alátámasztása mellett az alsóbb szinteken való közlekedést és a technológiai berendezések elhelyezését. Itt kellett megoldani a

zsákos és ömlesztett cement kiadását, a meglévő silók bekapcsolhatóságát és a jelentős méretű zsákraktár elhelyezését is.

A feladatot egy többszintes „mag” és ehhez kétoldalról csatlakozó egyszintes „szárnyak” tervezésével oldottuk meg. A többszintes „mag” felett helyezkednek el a cementbunkerek, azon belül vannak az ömlesztett kiadás (közúti és vasúti) berendezései. A két „szárny” alápincézett rakodórámpája tartalmazza a létesítmény zsákraktárait, a rámpákon pedig a zsákos közúti és vasúti rakodás történik.

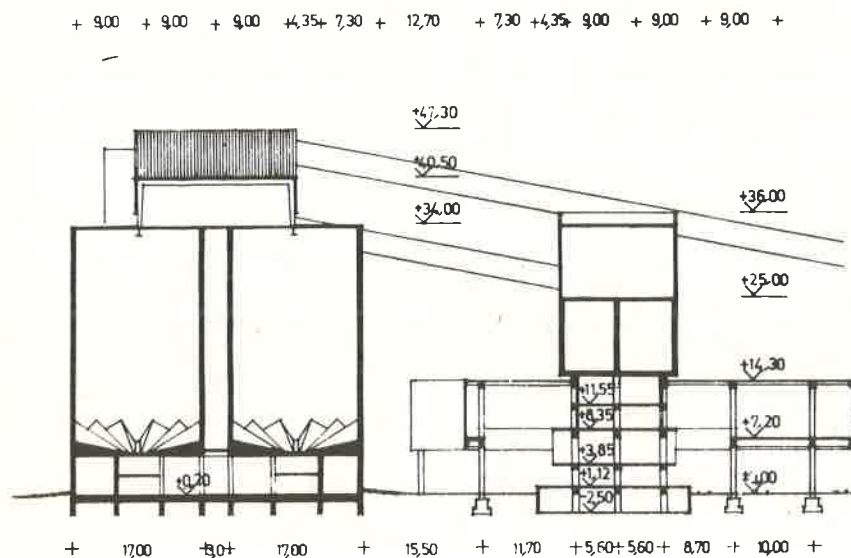
A három csomagológép közül egyik ide, másik oda szállít, a harmadikat pedig tetszés szerint lehet vagy vasúti, vagy közúti célra felhasználni.

Az ismert bonyolult technológia a „mag-épület” vonatkozásában csak teljes monolit szerkezetet tett lehetővé, egyedül a tetőfödém egyes szakaszainál tudtuk a TT-alakú előgyártott födémpaneleket betervezni. A cementbunkerek felmenő falazata csúszózsuzaluzattal készült a belső közlekedő toronnyal együtt. A két szárny pincézett része monolit oldalfalakkal és előgyártott födémmel készült, a rakodószárnyaknál pedig teljes előgyártást terveztünk 9,0 m-es pillértávolságok mellett. A középső rész külső falburkolata a többi épülettel azonos elvek szerint alumínium trapézlemezzel készült, a belső válaszfalakat profilüvegből terveztük a vázas jelleg maradéktalan megőrzése érdekében.

A csomagolóépület, háttérben a silók

Siló és csomagoló metszete

HCM MŰHELY-RAKTÁR, GYALOGHÍD („MR”)

Építész: **Böjthe Tamás**
 Statikus: **Massányi Tibor**
 Épületgépész: **Porosz Géza**
Szabó István
Szabó László
Kovács Alfréd
 Kivitelező: **31. ÁÉV**

A kettős funkciót teljesítő épület két nyaktaggal egymáshoz csatlakozó azonos alaprajzi rendszerű és szerkezetű épületrészből áll: az egyszintes daruzott csarnok hosszoldalán kétszintes teremsor húzódik. A nagyobb alapterületű épületrész műhely, a kisebb pedig raktár céljára szolgál, míg a

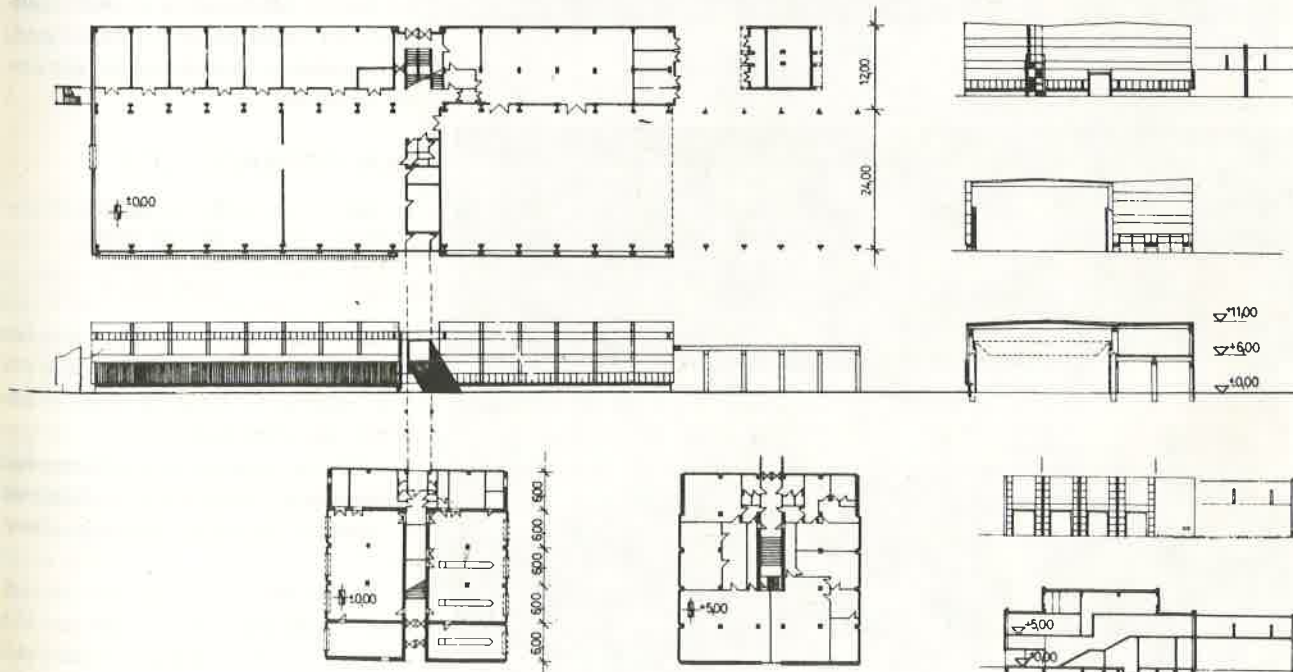
nyaktagban a közlekedő szociális és irodahelyiségek foglalnak helyet. A nyaktagnál csatlakozik az épület – gyaloghíd segítségével – a gyár új öltözőépületéhez.

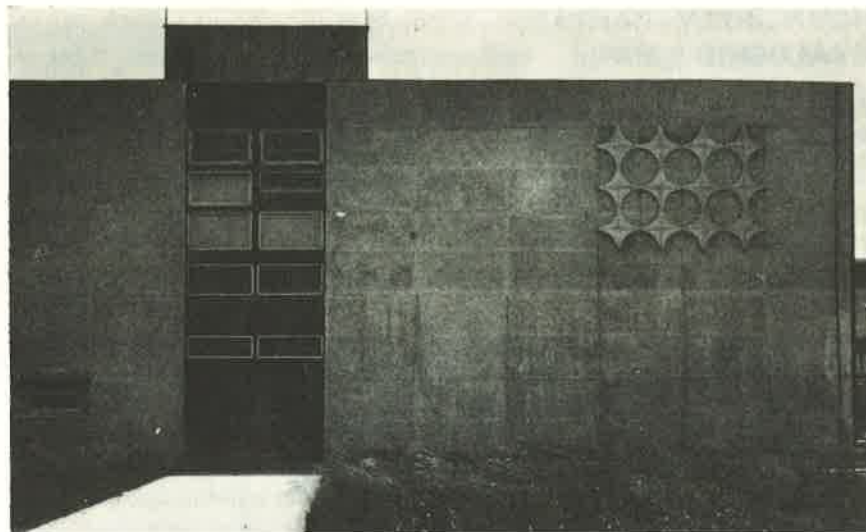
Az épület vázát és födémeit teljes előgyártással terveztük, egyedi pillérekkel rövid főtartós, TT és T födémpanelekkel, még a parapetelemek is előgyártva készültek. Az épület külső burkolatát és belső válaszfalait „szerelt-jellegű” kivitelben terveztük acélvázal merevített profilüvegfalakkal és trapézlemezzel alkalmazásával. A nyugati oldal műhelyablakai előtt állítható függőleges alumínium lamellák vannak.

A műhely-raktár és az öltöző–szerviz épületek közötti gyaloghíd az üzemi pályaudvara felett halad át, s miután a meglévő vágányzat alig adott lehetőséget a híd alátámasztására, kéttámaszú, kétkonzolos szerkezetű megoldást választottunk. A híd egyik lába kettős kialakítású, a hosszirányú merevítés biztosítására, a híd rácsos tartószerkezetét az alumínium trapézlemezzel burkolt, belülről hőszigetelt kettős fal-szerkezetben rejtettük el. A födémeiket a rácsos tartóra illesztett négyzetes előgyártott vasbeton elemek alkotják andráskereszt-alakú merevítő bordákkal.

Tmk-épület külső lépcsője
 Gyaloghíd–tmk csatlakozása

Tmk, öltöző–szerviz, gyaloghíd alaprajza, homlokzata és metszete

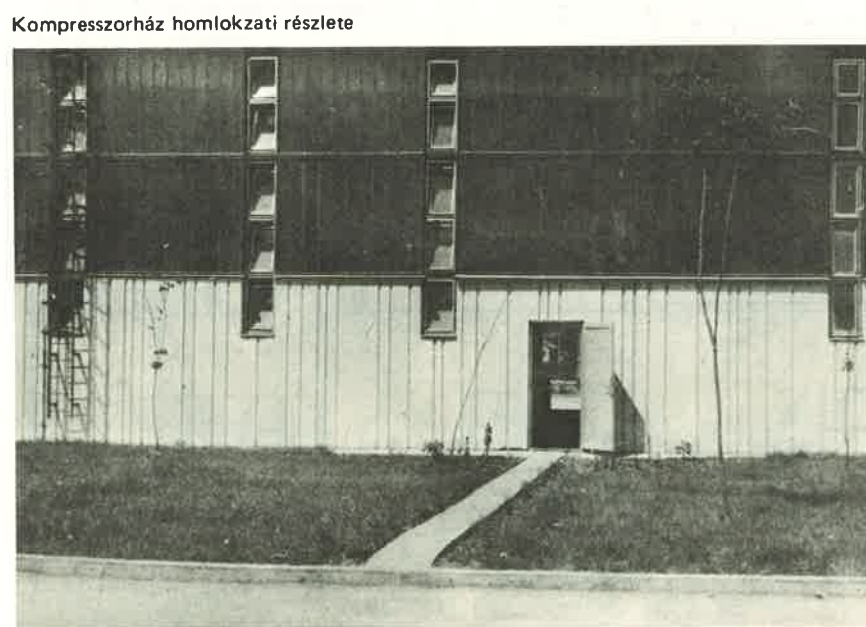

Öltöző-szerviz homlokzati részlete

Gyaloghíd részlete

Kompresszorház homlokzati részlete

HCM ÖLTÖZŐ-SZERVIZ („SZ”)

Építész: **Böjthe Tamás**
 Statikus: **Lángi László**
 Épületgépész: **Szabó István**
 Világítás: **Szabó László**
 Technológia: **Czigler József**
 UVATERV
 Kivitelező: **Borsod megyei ÁÉV**

Az új gyár „ugródeszkáját” képező épület — mely a gyárat keresztülvágó pályaudvar város felőli oldalán foglal helyet — kettős rendeltetésű. Földszintjén a gyár gépkocsiparkjának karbantartását végző szervizállomás, emeletén pedig a pályaudvar túlsó oldalán dolgozó mintegy 400 fős fekete-fehér öltöző- és mosdóhelyiségeit találjuk. A melegüzem-jellegű műhellyel, ahol a dolgozók zöme tartózkodik, a gyaloghídon keresztül a zárt közlekedés így biztosítva van, a többi üzemszű fűtetlen, oda a közlekedés is védőruhában történik.

Az épületszerkezetet — a kivitelező kívánásának megfelelően — UNIVÁZ elemek felhasználásával terveztük, a földszint magasabb pillérei egyedi kialakításúak. A szerkezet állékonyságát tömör téglafalszerkezetek biztosítják, ezek kívülről felhordott műkő burkolatot kaptak. A homlokzat többi részét acélvázra szerelt profilüveg-falak és függőleges szellőző ablakcsíkok alkotják.

Az épület hőközpontja a tetőfelépítményben foglal helyet, az épületgépészet egyébként szokványos megoldásokat tartalmaz.

HCM FŐTRAFÓ („T”)

Építész: **Cs. Juhász Sára**
 Statikus: **Szontág László**
 Gépezés: **Porosz Géza**
 Világítás: **Szabó László**

Teljesen alapincézett, részben kétszintes épület, a szabadtéri trafók felé tömör védőfal határolja, a többi oldala profilüveggel burkolt. Szerkezetét tekintve vegyes rendszerű: acéloszlopok, előgyártott tetőpanelek és monolit közbenső födémelek alkotják.

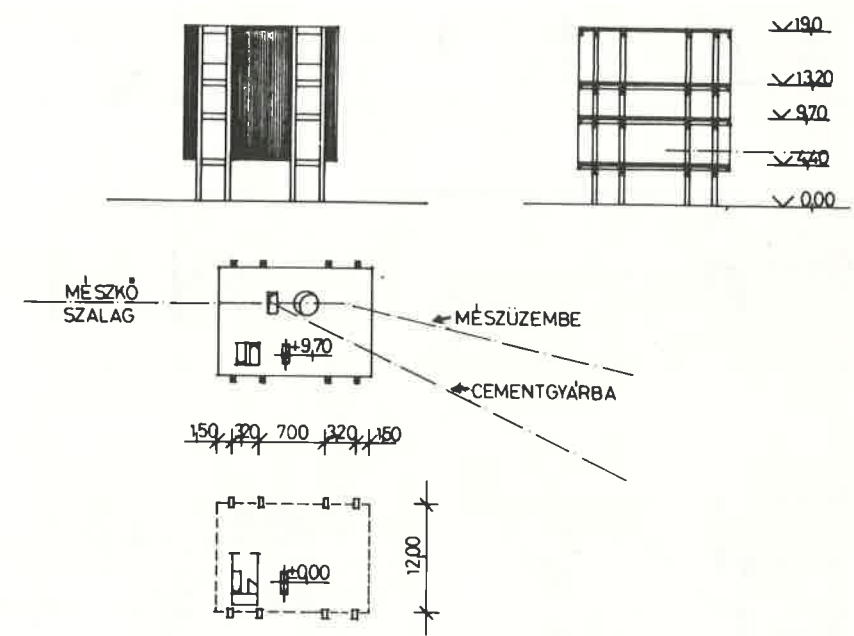
Az épület tömör falai műkővel burkoltak, a függőleges ablakcsíkok szabálytalan ritmusban tagolják a profilüveg-fal felületét.

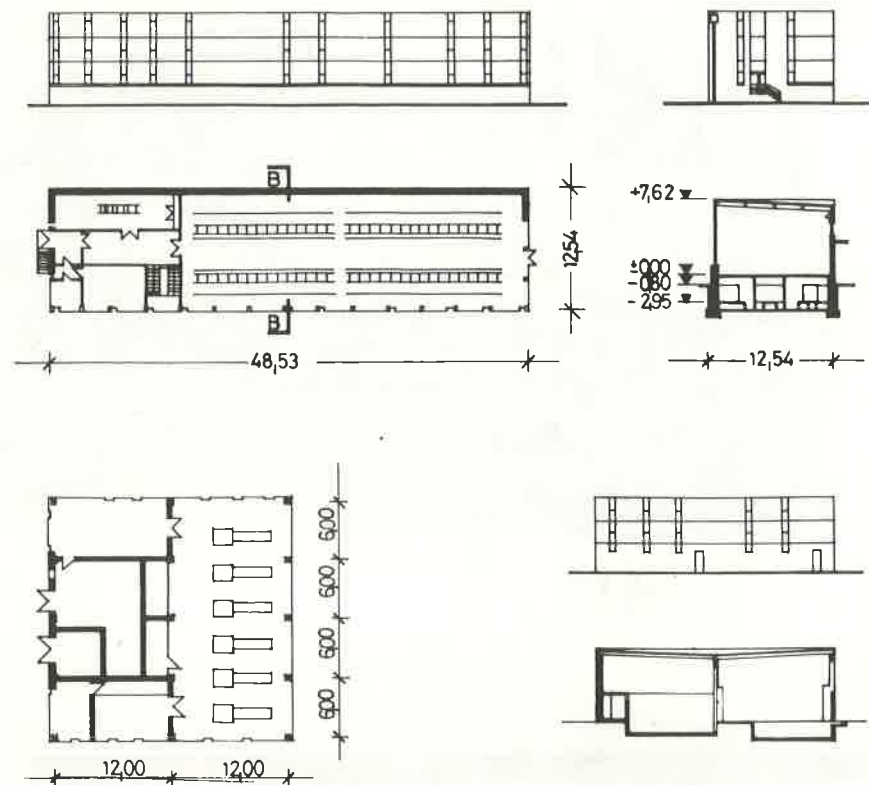
HCM MÉSZKŐFOGADÓ („MF”)

Építész: **Böjthe Tamás**
 Statikus: **D. Müller Mária**
 Köröshegyi Béliáné
 Porosz Géza
 Szabó László
 Világítás: **31. sz. ÁÉV**

Mészköfogadó alaprajzok, metszetek

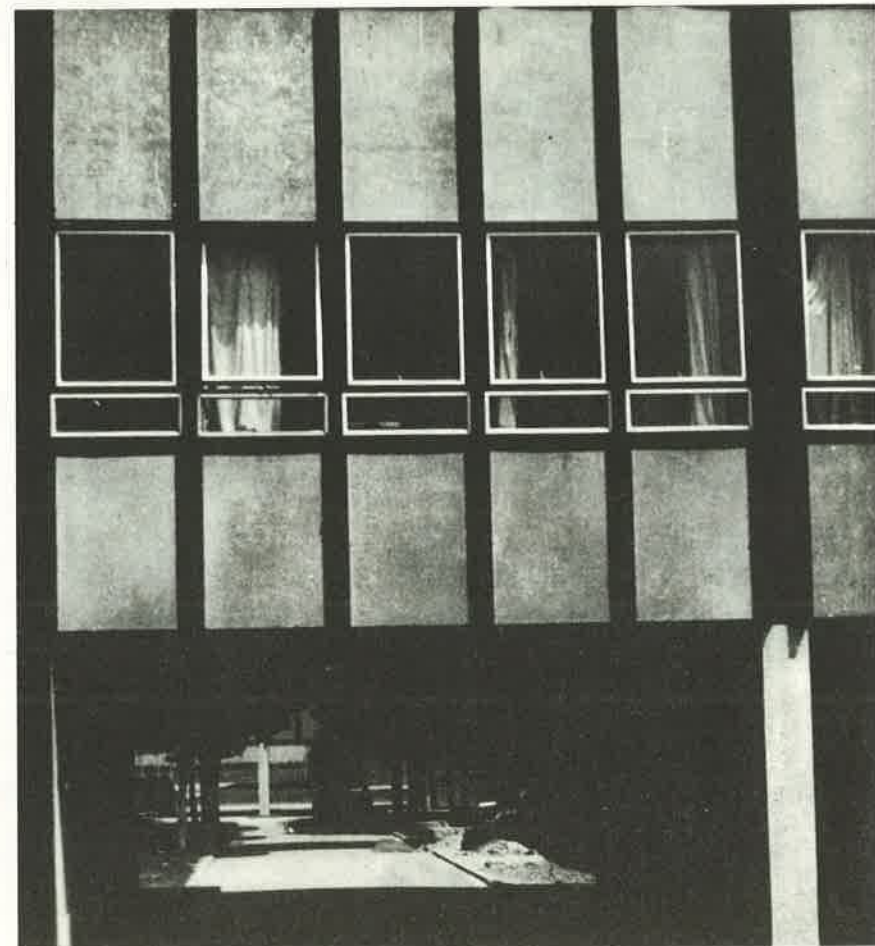
Mészköfogadó épület

Alaprajz, metszet, homlokzat

Irodabővítés homlokzati részlete

HCM TRAFÓ-KOMPRESSZORHÁZ („TK”)

Építész: Cs. Juhász Sára
 Statikus: Hidvégi Zoltán
 Gépész: Barabás Béláné
 Világítás: Szabó László

A silók energiaellátását biztosító épület azok szomszédságában került telepítésre. A kompresszorház daruzott, előregyártott csarnok, a „D” trafó vele egybeépített földszintes monolit épület.

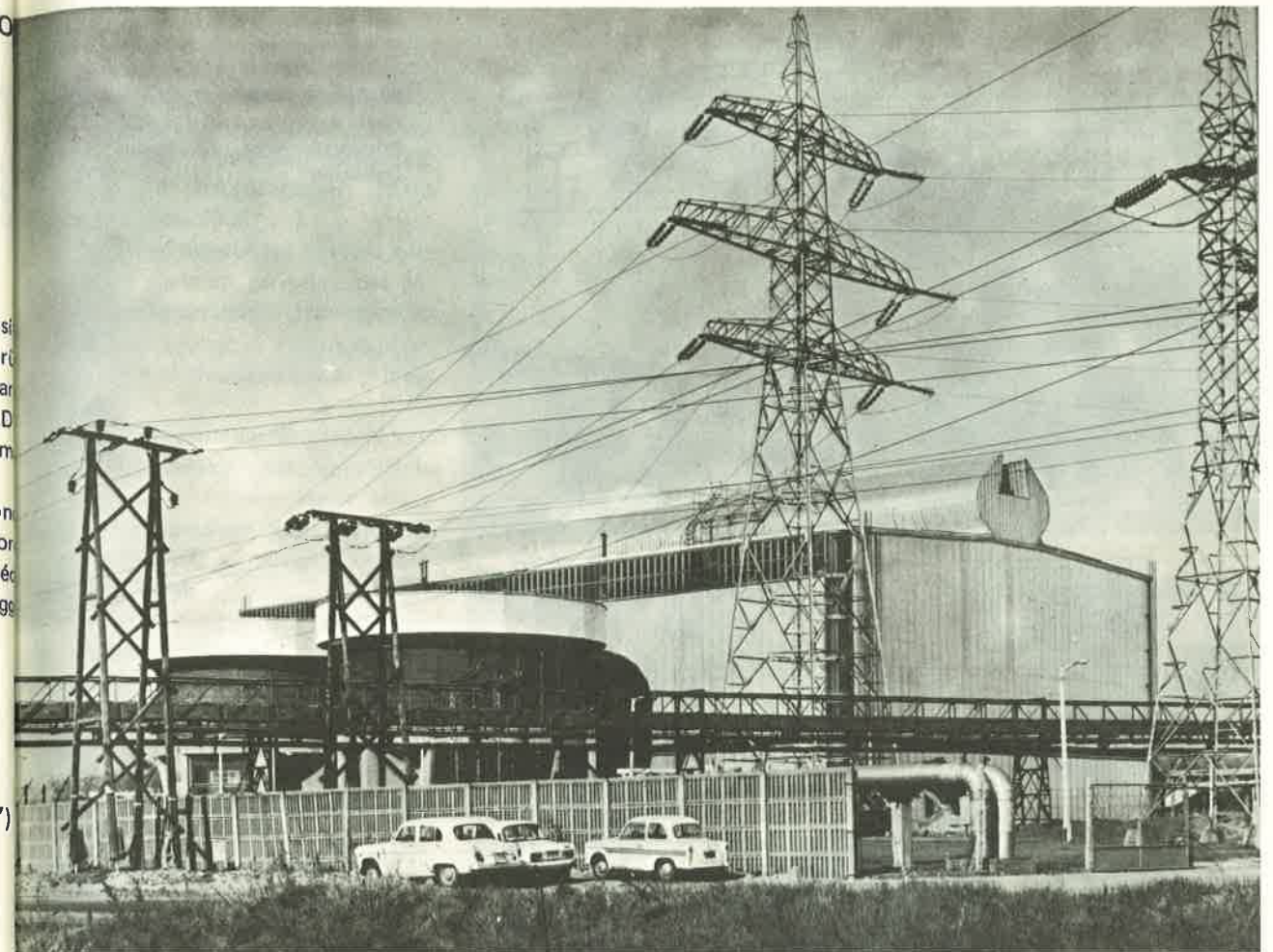
Külső kialakítása a főtrafóval azonos elvek szerint történt: a kompresszorházakat és trafókat magas tömör fal védi, az épület többi része profilüveggel burkolt.

HCM IRODABŐVÍTÉS („IR”)

Építész: Bőjthe Tamás
 Reiner Miklósné
 Statikus: Pikler Éva
 Épületgépész: Kolos Imréné
 Világítás: Kleisner Beáta
 Belsőépítész: Kovács Alfréd
 Kivitelező: Borsod megyei ÁÉ

Az új igazgatósági és adminisztrációs helyiségeket a meglévő irodaépület bővítéseként javasoltuk megépíteni költségkímélés végett. A régi és új épületek zárt belső udvarok tömege megoldja a régi iroda-öltöző tervszerűtlenül halmozott együttesét és befejezett képet mutat. További előnyt jelent a meglévő irodabővítés és orvosi rendelő szerves kapcsolódása is a teljes építményben. A zárt udvart díszudvarként alakítottuk ki, innen nyílnak a környező épületek bejáratai; az udvar átszellőztetését és megközelítését a földszinten elhelyezett ajtók biztosítják.

Az épület UNIVÁZ szerkezetű, a külső hőszigetelési igényeknek megfelelően, a létesítmény csőházi nyaktagokat egyedi monolitikus megoldással alakítottuk ki. A homlokzatokat acélszerkezetű függönyfallal burkolt falmezőkkel terveztük, a bejárati nyaktagokon külső fehér műanyag burkolat készült.

csúcserőmű távlati képe

NOTAI GÁZTURBINÁS CSÚCSERŐMŰ

Építész: IPARTERV
 ERŐTERV
 Bajnay László,
 Börcsök László
 Komlóssy István
 Garancsy András
 Kovács Gusztáv
 Hidas Lajos
 VEGYÉPSZER
 82 520
 Kivitelezési összköltség: 163 400 000 Ft

Előzmények

A villamos iparág 1969. végén a hazai villamosenergia-mérleg várható alakulását vizsgálva, arra a megállapításra jutott, hogy már 1974 telén jelentős csúcsidei teljesítőképesség-hiánnyal kell számolni. Mivel egy hagyományos hőerőmű megépítése 5–6 évig tart, ezért a gyorsabban megépíthető, kisebb fajlagos beruházási költségű csúcserőmű létrehozása mellett döntöttek.

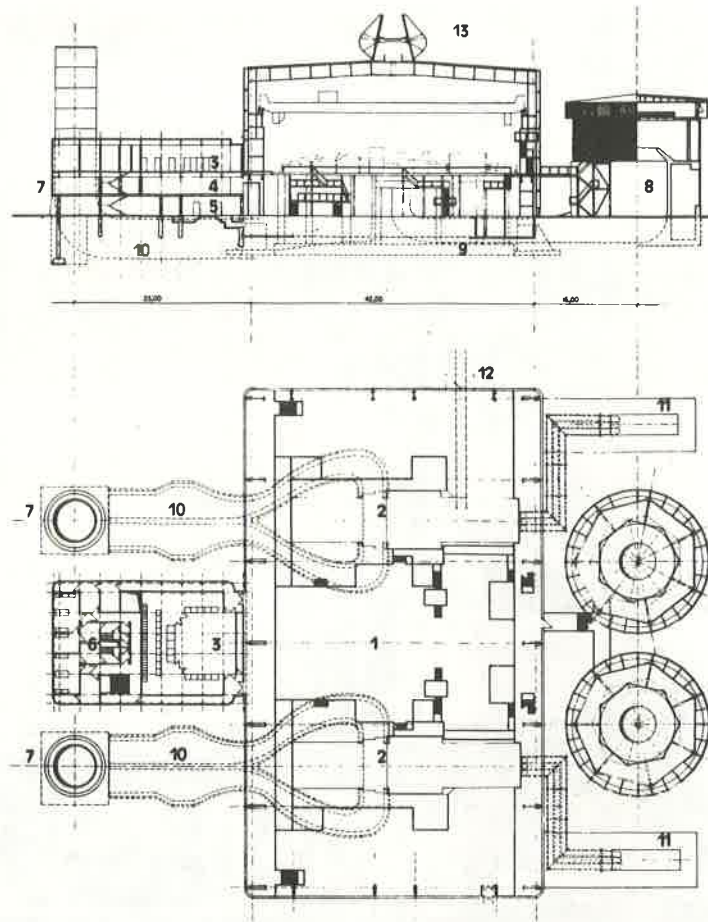
Telephely

A megvizsgált lehetséges telephelyek közül a „November 7.” hőerőmű telephelye mutatkozott a legalkalmasabbnak, mivel kedvezően csatlakozik az

országos villamosenergia-hálózathoz, a gázturbinák indításához szükséges gőz a régi hőerőműből beszerezhető, a hőerőmű meglévő létesítményeinek felhasználása pedig lehetőséget ad a beruházási költségek csökkentésére.

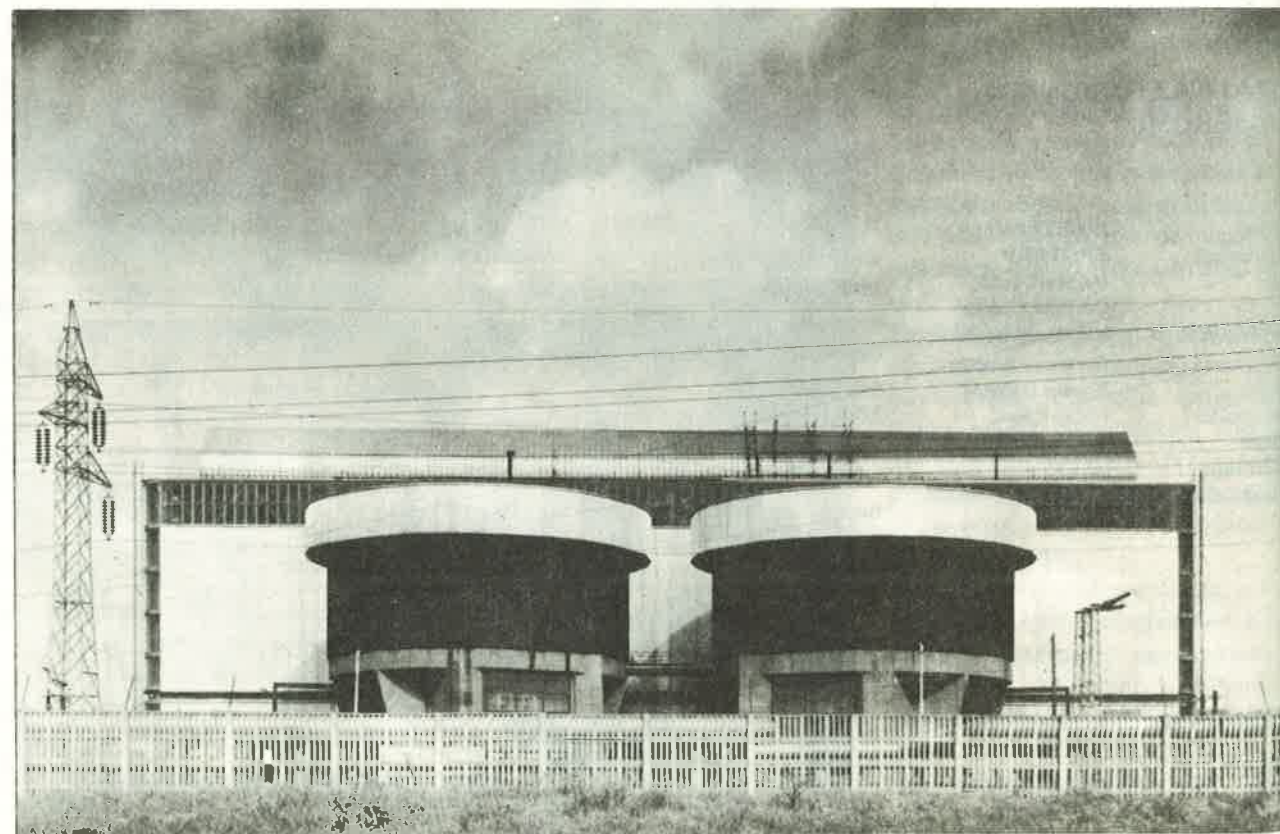
Alaprajzi elrendezés

A gépház alaprajza a technológiai elrendezési terv követelményei szerint készült. Az épület hossza 74,00 m, szélessége 42,00 m, 38,50 m darufesztáv mellett. A párkánymagasság 22,00 m. A gépház északi oldalához csatlakozik a háromszintes vezénylőépület. Az olajszivattyúház alaprajzi elrendezése is a technológiai követelmények szerint készült. Mind az olajszivattyúház, mind a gépház bővítési lehetősége biztosított.

Metszet, alaprajz 1:500
 1. Gázturbinagépház, 2. 100 MW-os gázi bina, 3. Vezénylő, 4. Kábelrendező, 5. K csolótér, 6. Öltözők, 7. Kémény, 8. Légszűrő, 9. Légszűrőház, 10. Füstcsatorna, 11. Főtranszformátor, 12. Vasúti bejáró, Deflektor.

Homlokzati rész

Szerkezetek

A gyors építhetőség kedvéért az épületek acélvázazatok, külső térelhatárolásuk könnyűszerkezetes. A gépház vázszerkezete tömörgerincű keretszerkezet 12,00 m-es oszlopállásokkal.

A 125/20 Mp teherbírású hídaru két-támaszú, hegesztett gerinclemez pályájára a keretoszlopokra támaszkodik. Az olajszivattyúház és vezénylőépület hasonlóan acélvázszerkezetes megoldású.

A padlószint alatti létesítmények vasbetonszerkezetűek. A betonminőség B 200, kivéve a hőtermelésnek kitett szerkezetet, amelyek bazaltbetonból készültek, c 500 K minőségű cement felhasználásával.

A földalatti műtárgyakat, az épület körüli szivárgórendszer védi a talajvíztől. Mind a gépház, mind a vezénylő tetőfödéme könnyűszerkezetes megoldású, üveggapot hőszigetelésű alumínium panelből készült. A gépház csaknem teljes északi fala üvegfelület, míg a végfalak és a déli homlokzat nagy része a külső hőterhelés csökkentése miatt az előbbieken ismertetett alumínium-panel.

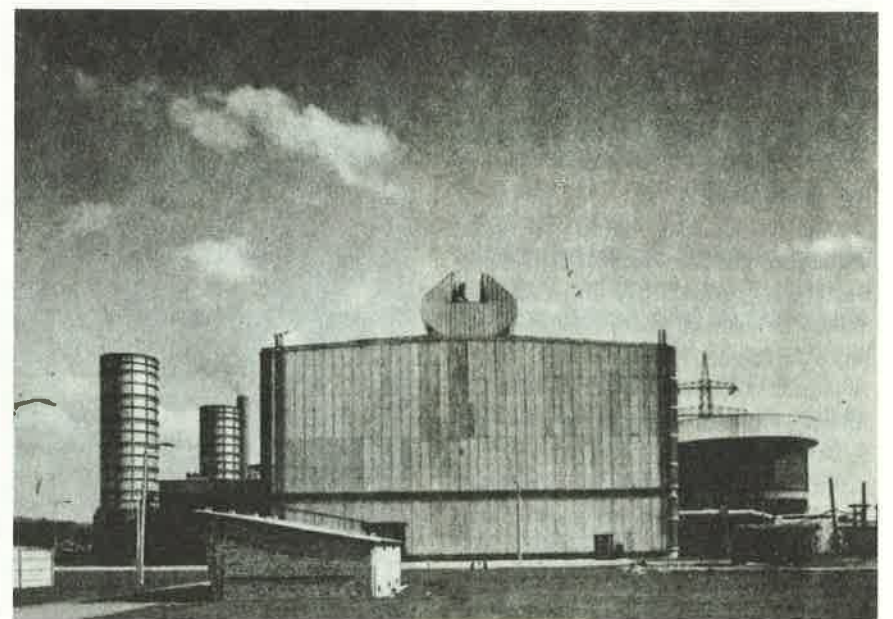
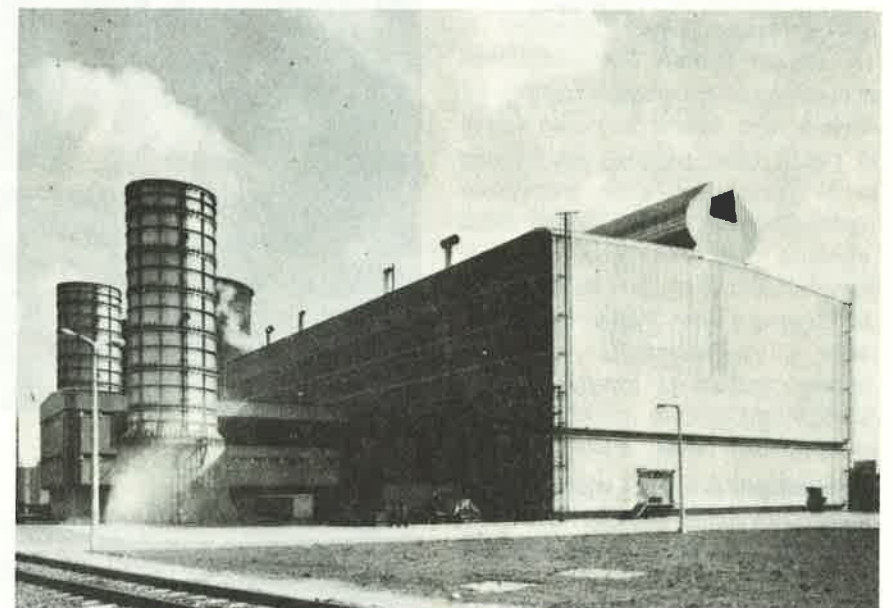
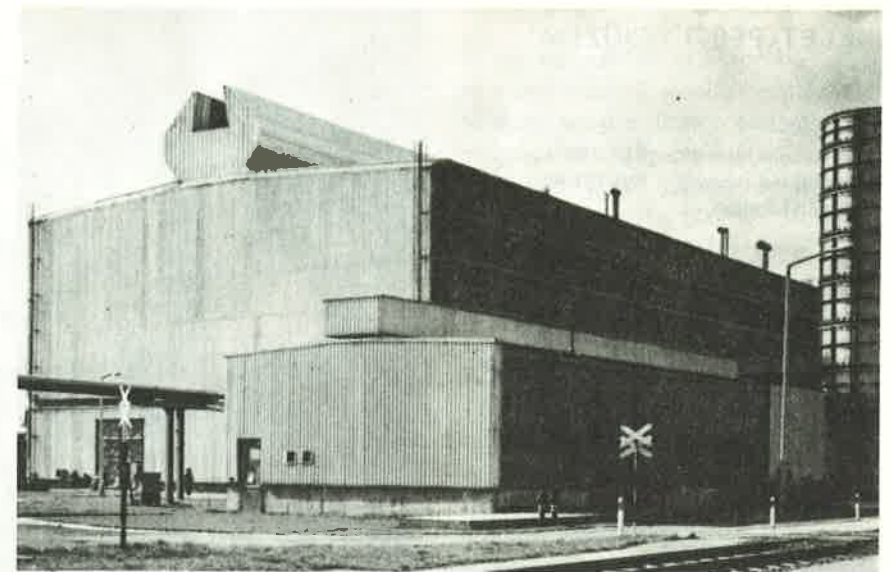
Gépészet

A gépház előírt belső hőmérséklete + 18 °C. Fűtésre 30 db friss-levegős üzemű termoventillátor szolgál. Szellőzése természetes és mesterséges úton egyaránt lehetséges. A természetes szellőzést a csarnok hosszoldalán végigfutó alsó-felső ablaksor és a deflektor biztosítja.

A vezénylőépület melegvízfűtésű, a vezénylőterem klimatizált. Az alkalmazott klímagép NDK gyártmányú, K 69-3 típusú.

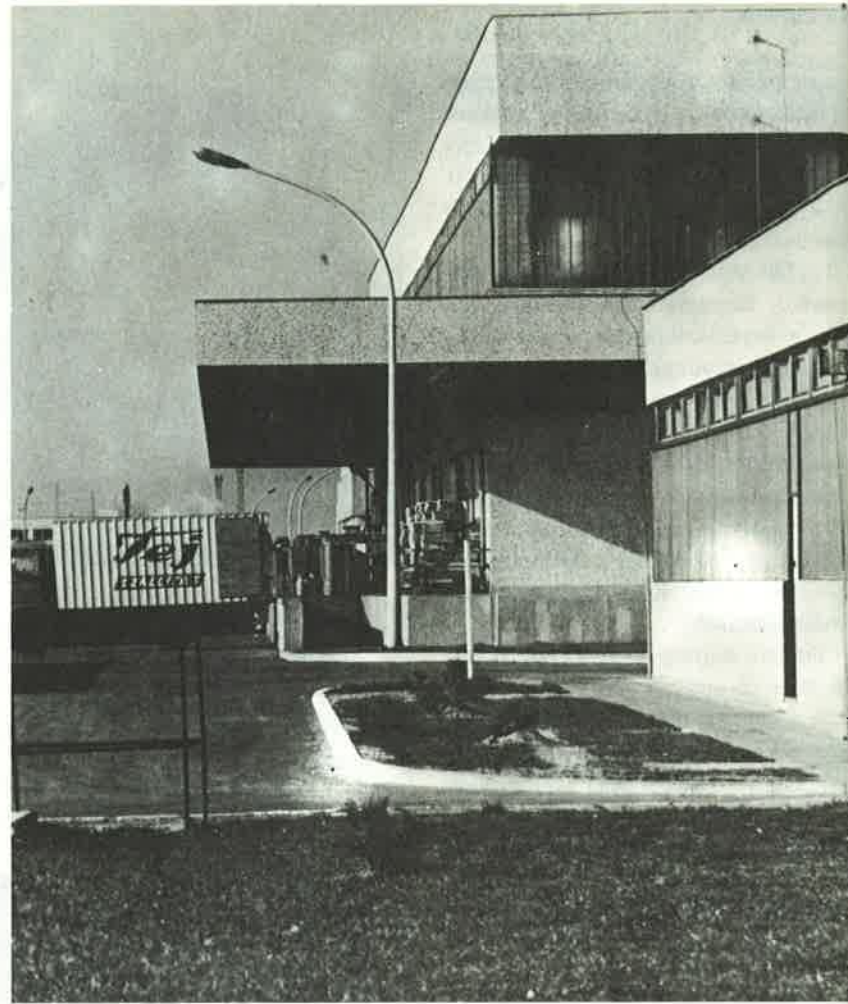
B. L.

Homlokzati részletek

KELET- PESTI TEJÜZEM

Technológus tervező:	ÉLTERV
Magasépítési tervező:	IPARTERV
Generálkivitelező vállalat:	23. sz. ÁÉV
Vezető építész:	Mináry Olga
Gépészblokk építésze:	Sebestény István
Statikus:	Thoma Levente
Gépészblokk statikusai:	Selmeczi Józsefné Szilágyi Miklós Wagner Ádám Kovács Dezső Boros Gyula Homolya György Solti Gábor
Gépészek:	
Elektromos:	
Szellőzés – hűtés:	† Csanády Zoltán † Cser János

A tejüzem homlokzati részlete

A felszabadulás után új tejüzem hosszú ideig csak vidéken létesült. Fővárosunk korszerű, zavartalan tejtermékelátása megkövetelte Budapesten is egy új, nagy teljesítményű tejüzem létrehozását.

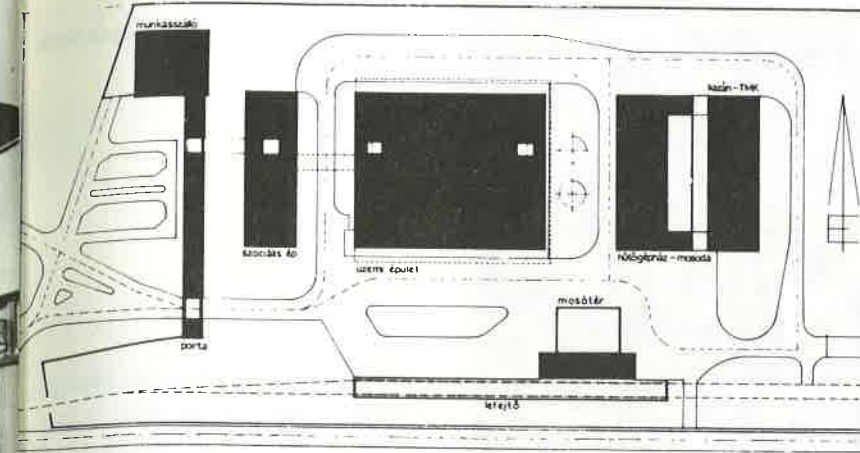
Ez a létesítmény sokat javít a lakosság korszerű tejtermékelátásában, hiszen a naponta feldolgozásra kerülő mintegy 700 000 liter tejből a hagyományostól eltérő hosszított szavatosságú termékek is készülnek.

A hely kijelölésnél döntő szempont volt a tej közúton és vasúton való érkeztetése. Így kapott területét az üzem Rákos pályaudvar ipari leágazása mellett a Jászberényi úton.

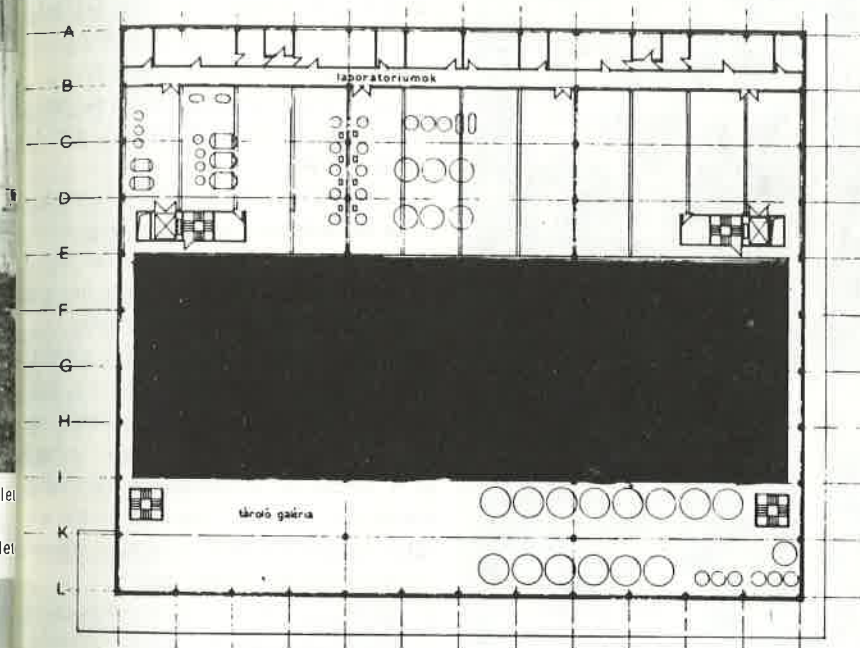
A létesítmény tömbösített jellegű. Különböző funkciók azonban önálló épületben kaptak helyet. Így a telek központi helyén épült fel a feldolgozó üzemcsarnok. A galériás részben alagsorral ellátott épület több helyen alagúttal csatlakozik egyéb technológiai létesítményekhez.

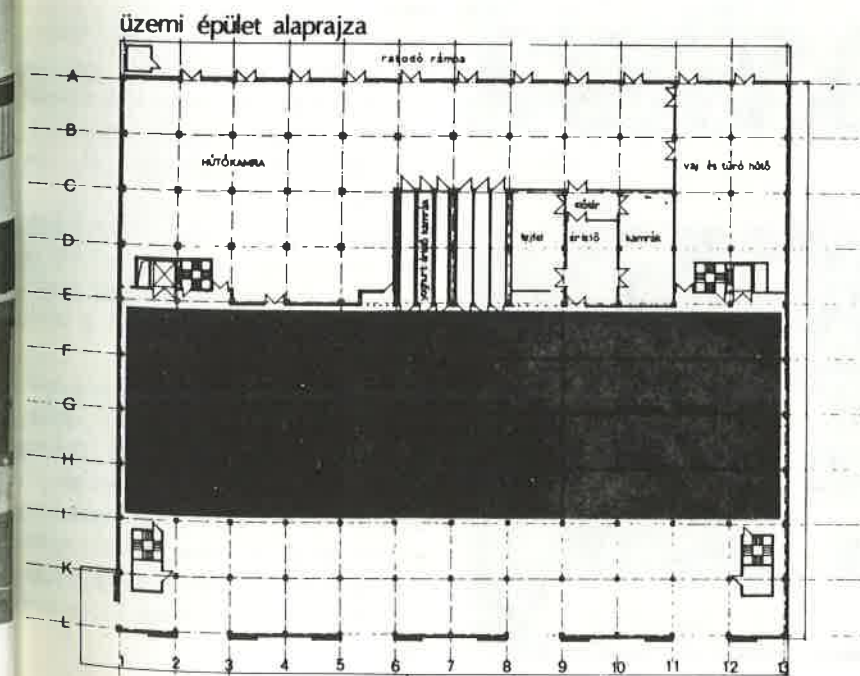
A rakodó részlete

helyszínrajz

Üzemi épület galéria szint

Előtte helyezkedik el a szociális épület és a bejáratok. A szociális épület alagsorában létesült üzemi öltözőkből a dolgozók zárt alagsori folyosón keresztül jutnak el az üzembe. A szociális épület földszintjén 600 adagos főzőkonyha létesült, 150 fős egyszeri étkeztetési étteremmel. Az első és második emeleten a vállalat irodái nyertek elhelyezést.

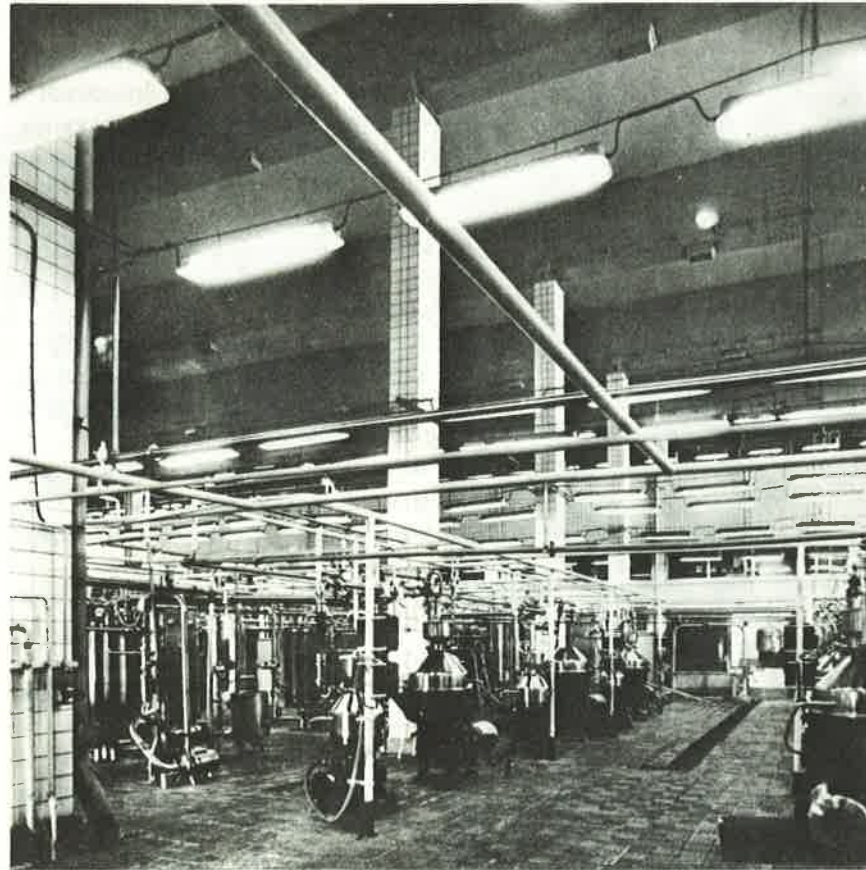
A bejáratától balra – üzemen kívül – 120 fős háromszintes munkásszálló készült, valamint hat szolgálati lakás az üzemi dolgozók részére.

A gyártócsarnok mögött gépészeti tömb létesült, mely magában foglalja a hőenergia-bázist, hűtőgépházat, transzformátorállomást és tmk-műhelyt.

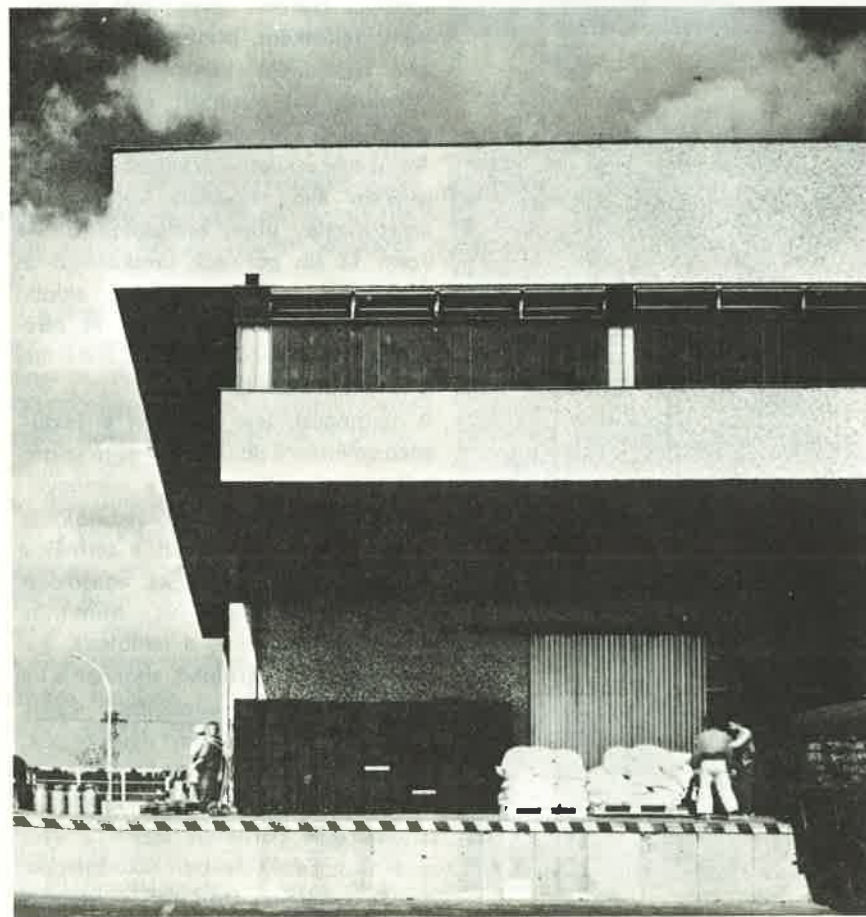
A közútról, illetve vasútról érkező tejet a tejlefejtő állomás fogadja. Az 50–50%-os arányban tankgépkocsin és vasúti tartályon érkező tejet gravitációs módon lefejtik, majd a zárt és ellenőrzött tej a csőalagúton át az üzem átvételi oldalán elhelyezkedő galéria tárolótankjaiban kerül tárolásra. A beérkező tej nagyobb hányada fogyasztási tejként kerül a forgalomba, különböző zsírszázalékkal, a többi ízesített tejként, savanyított terméként, tejfölként, pudingként ill. étkezési tejszínként kerül feldolgozásra. Ezenkívül vaj, natúrsajt, étkezési túró egészítik ki a bő termékválasztékot.

Az üzemi épületbe érkezett tej a déli galérián álló tankokba kerül, majd pasztörizálás után, feldolgozásra. Az üzem 12 db polipack zacskótöltő- és zárógéppel, továbbá alaktartó, eldobó csomagolást biztosító töltő- és zárógéppel rendelkezik. Újabbban a steriltejt is termékei közé tartozik.

A tárológalériával szemben a feldolgozó galérián 6 db 300 literes tejszínrelő tank fogadja a vaj- és tejszíngyártáshoz szánt tejszint kultúraadagolóval. Szivattyú segítségével jut a termék a gyártógépekhez, majd az adagológépekről szállítószalaggal jut – mint minden egyéb termék – a feldolgozó galéria alatti hűtőtárolóba, ahonnan a ki szállítási rámpáról gépkocsiba kerül. A joghurt, kefir és habart gyümölcsök, joghurtok gyártása a feldolgozó csarnok földszintjén történik. A teljesen automatizált folyamat végén a kész alapanyagot rekeszekben rakodólappal érlelőhelyiségben szállítják – utána a

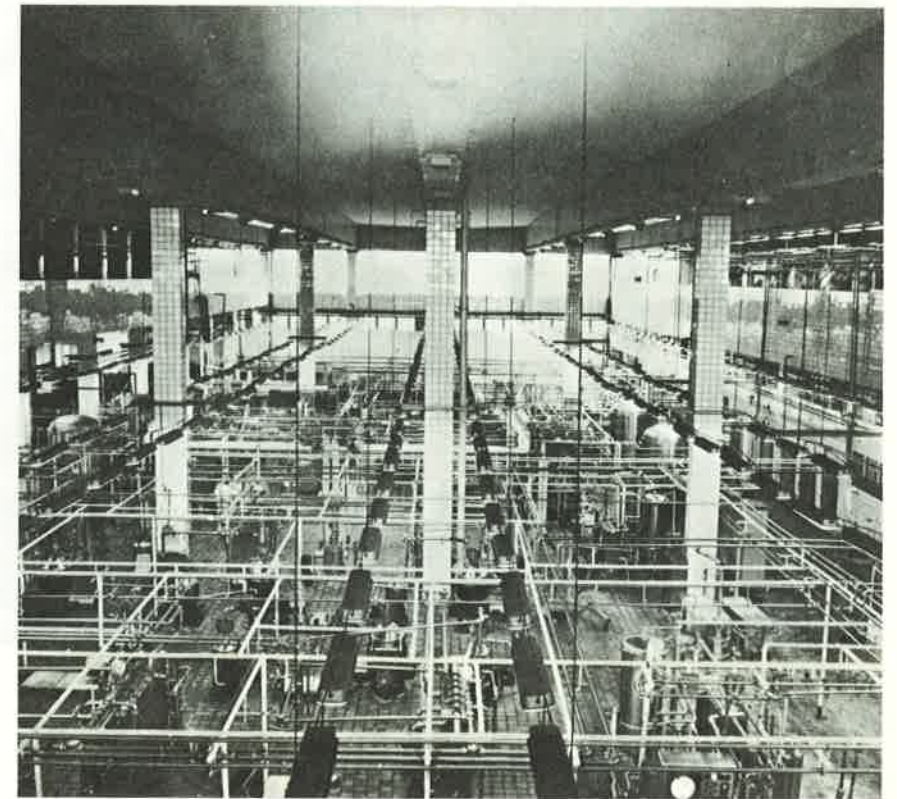
Homlokzati részlet

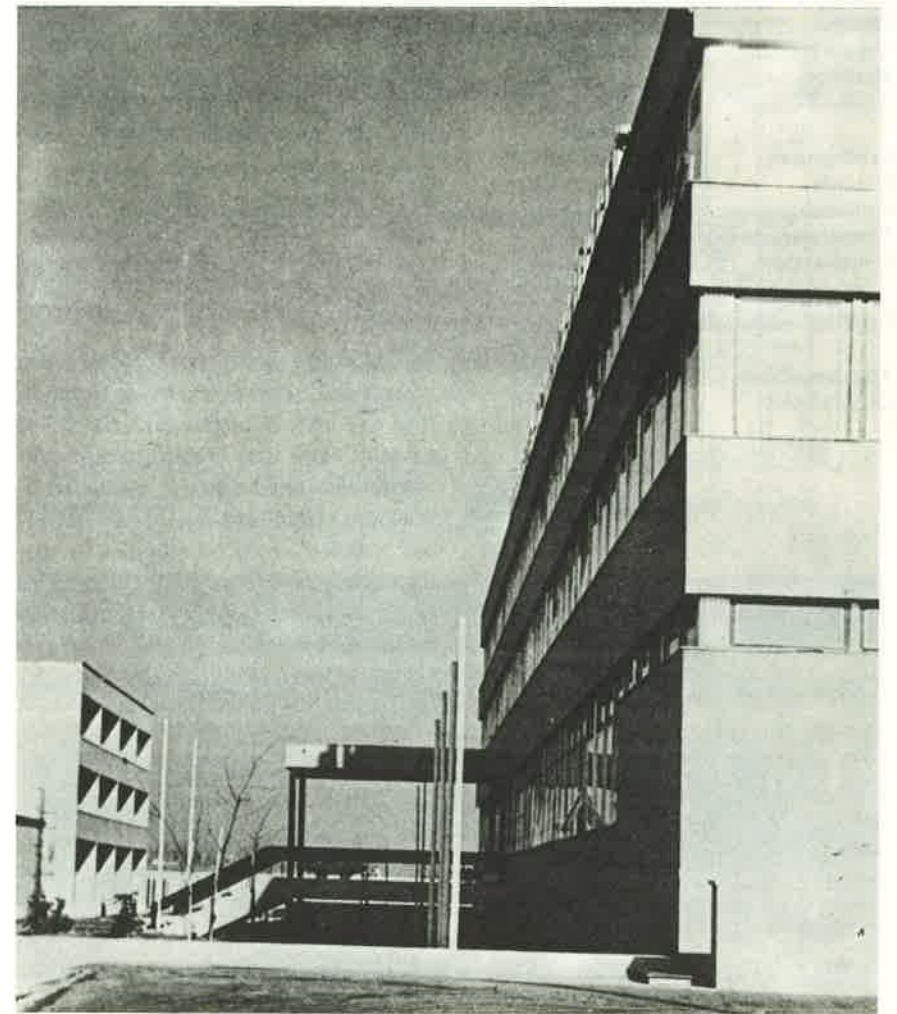
A csarnok belső képe csarnok belső képe

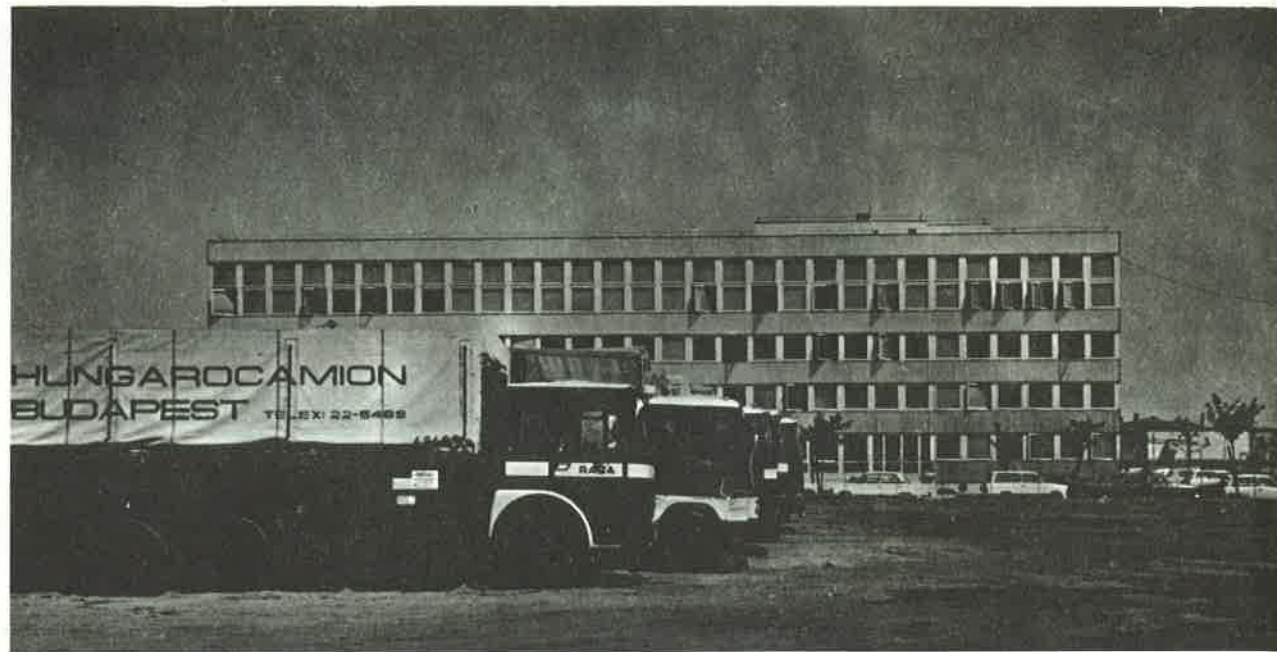
terméket lehűtik és a hűtőben tárolják. Az édes tejtermékvonal mind hagyományos, mind a tartósított tejszín és kakaó gyártására alkalmas. A szükséges technológiai folyamatok után gravitációs úton kerül a kiszerezőgépekre, ill. sterilpalackra, utána a hűtőtárolóba. A déli rámpa oldalán alapanyagok, csomagolóanyagok, göngyöleg kerülnek az üzembe. Az üzemi épület északi oldalán helyezkedik el a teljes hosszban – a gyártógaléria alatt – a hűtőteremsor. A teljes napi termék batárolásra kerül, majd széles északi rámpáról expedíálják. A különféle kisegítő raktárba, segézüzembe rámpa vezet az alagsorba, tagoncával való beszállítást biztosítva. Az üzemben 2 nagy kapacitású felvonó és 4 lépcsőház biztosítják a vertikális közlekedést. A gyártógaléria északi oldalán folyosóval elzárva a napi üzemi laboratóriumsor kapott helyet. A szociális épület és munkásszálló UNIVÁZ-szerkezettel, típus nyílászárókkal, szerény anyagválasztékkal készült. Az üzemi épület a technológiai födémteherbírásának megfelelően monolitikus (rejtett gombás) közbülső födémekkel nyert kialakítást – az egészségügyi követelményeknek megfelelően alulról megoldásban. Az üzemi csarnok zárófödémét Szimkar panelekkel nyert kialakítást, 6x24 m-es acélszerkezetű főtartókban, melyekben a fűtés, szellőzés kapott helyet. Az üzemi gyártócsarnok belmagassága magyar, NDK, olasz, csehszlovák – flexibilitás igényelte, mivel várhatóan akár „Tetrapack”, akár flakonok ellenőrzésére, üzemeldobó csomagolás kerül a jövőben a nagy belmagasság elhelyezésére, gyártási folyamatok kivételére, a nagy belmagasság elhelyezésére, gyártási folyamatok kivételére, a nagy belmagasság elhelyezésére, gyártási folyamatok kivételére. A gépészto mb is üzemi előregyártott tábla lett tervezve. vázszerkezettel és Szimkar födém készült.

Az épületek homokzati burkolásánál 2 cm-es kismozzaik burkolatot alkalmaztunk, fehér, kék színben (mint az arabág jellegzetes színeit) karbantartásra alkalmassá téve az épületeket nemcsak belül, hanem kívül is. A tejjüzem olajtűzelésű kazántelege a hűtőház hőszükségleten felül a szomszédos szállítási vállalat hőigényét is biztosítja térszint alatti gőztávvezetéken keresztül. Az üzemi légtechnikai berendezései szárazos, a technológiát kiszolgáló elszívóberendezéssel, légbefúvó és önálló szellőberendezéssel egészülnek ki. Az épületeken belül teljesen különválasztott rendszerekkel biztosítottuk a hidegvíz-ellátást, a secunder hidegvíz-ellátást, a melegvíz-ellátást és a secunder melegvíz-ellátást. A szennyvizek szennyezettségétől függetlenül külön hálózatot alakítottunk ki a csatornázás, a zsíros, a fekáliás hűtővíz jellegű szennyvizeknek, és külön a csapadékvíz elvezetéséhez. Külön melegvízterelő egységet és nyomásfokozó rendszerrel terveztünk a secunder vizek felhasználására. A zavartalan tejfeldolgozás érdekében a vízvezeték hálózatot kettős bekötéssel és szellőzőkörrel terveztük. Az üzemi épületek rácsatlakozása a vízvezeték több szakaszára történik, egy biztosítva az esetleges kiiktatás esetében is a vízszolgáltatást. Az üzemi épület beépített energiaszükséglete kb. 1700 kW.

Bejárati homlokzat

HUNGAROCAMION BP. CEGLÉDI ÚTI RAKTÁRTELEPE

Tervező: IPARTERV
 Építész: Szluha Márton
 Statikus: Dr. Ruzicska Béla
 Vázszerkezet: Andreánszky Imre
 Épületgépész: Szabó Istvánné
 Épületvillamos: Pataky Tibor
 Gera Jenő
 Belsőépítész: Krencsey Iván
 Útépítés: Stojanov Miklós
 Kivitelező: Középpületépítő Vállalat
 Főépítésvezető: Szabó György
 Építésvezető: Gőcze Ferenc

Beruházó és üzemeltető: HUNGAROCAMION
 Főosztályvezető: Szeghő László
 Osztályvezető: Ónody Sándor

A telep a nemzetközi fuvarozásban résztvevő áruk tranzitraktározására szolgál. A kamionkocsikon beérkező árut további szállítási célok szerint csoportosítják, majd a további szállításhoz felrakják a következő célfuvarra, vámkezelik, majd menetrend szerint indítják. A raktározás a 6 700 m²-es raktárépületben történik, míg az ehhez tartozó adminisztráció, üzletkötés stb. az irodaépületben.

A beépítésre szánt telek történetileg szervesen összeállt terület, melyet még egy utca is kettévágott. Ezt teljes szanálás és az utca megszüntetése után zöldterületként kellett a célnak megfelelően kialakítani úgy, hogy távlatban a telken még portaépület és egy hibaelhárító műhely is elhelyezhető legyen. A fennmaradó területet a jó forgalom figyelembevételével maximális számú parkoló kamionkocsi számára kellett kialakítani.

Az épületek funkcionális megoldására és esztétikai megjelenésére döntően befolyással volt az a körülmény, hogy a telep egy nagy devizatermelésű vállalat céljait szolgálja, és így fontos volt a gyors megvalósulás. Ezt a célt csak maximálisan szerelt, iparosított építéstechnológiával lehetett elérni.

A tervezésbe konzultatív módon már kezdetben is bekapcsolódott a kivitelező vállalat, és így a tervezés végig kivitelezéssel összhangban történt.

Irodaépület

Funkcionális megoldását meghatározta a kivitelező vállalat műszaki felkészültsége. A Középpületépítő Vállalat elgondolva az ÉVM-OMFB koncepcióját korszerűsített monolit vb-vázépítés könnyűszerkezetes építési mód koncepcióját követte a tervezőkkel való konzultálások nyomán.

Az iroda ún. kisteres helyiségei az alagszinteken helyezkednek el korszerűsített monolit vb. váz kialakításával. A nagyterű helyiségeket a legfelső szintre helyeztük és könnyű acélszerkezettel terveztük meg. A nagyterű igény és az alagútszaló elemméretek traktusú alaprajzi elrendezést kívántak meg.

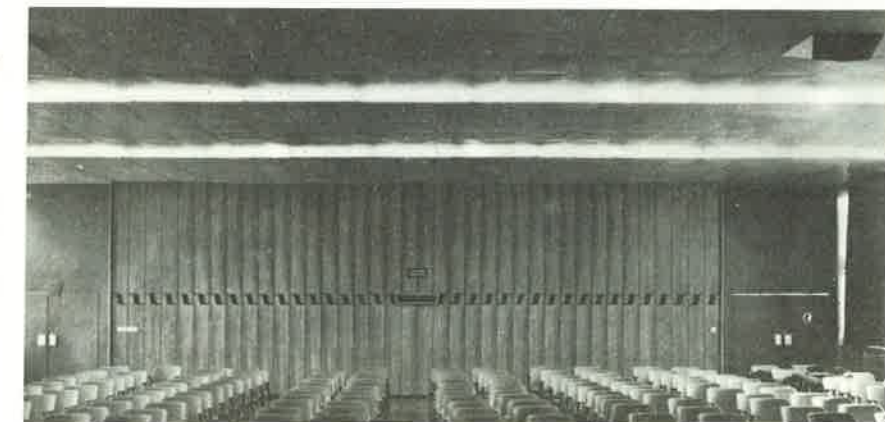
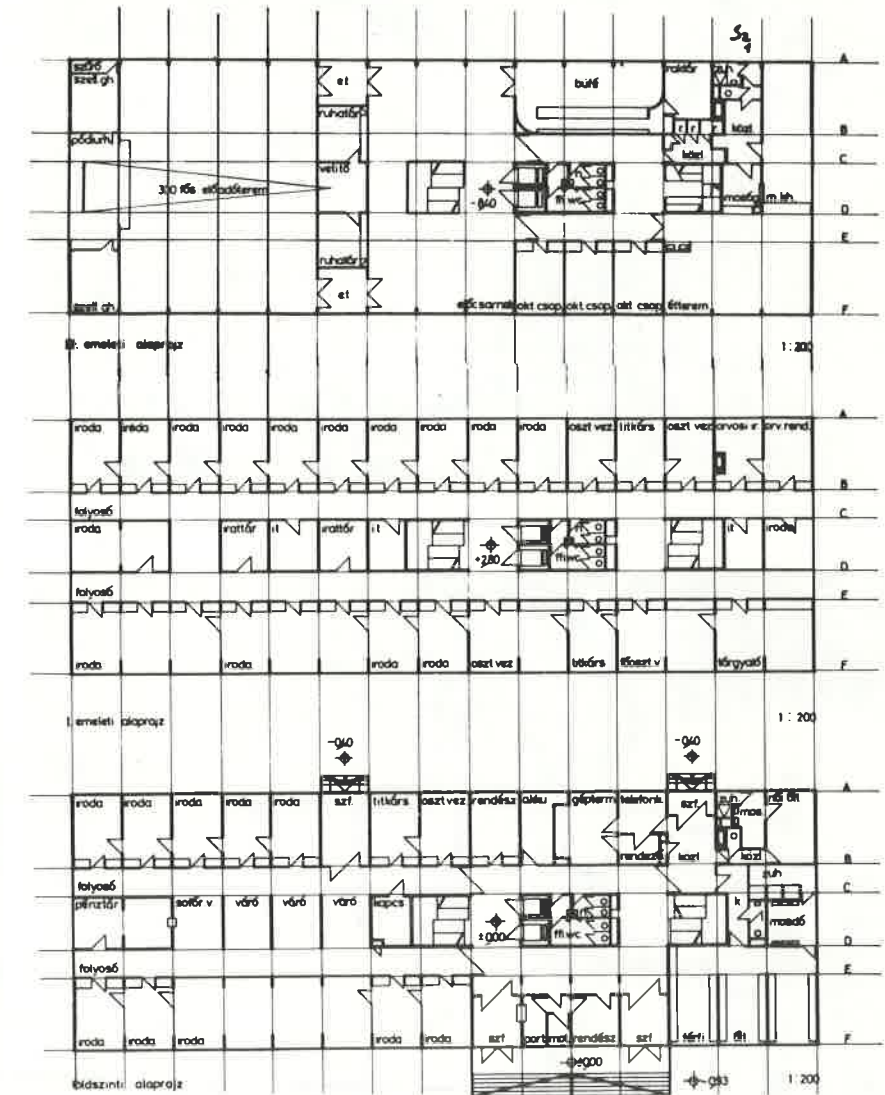
Külső térelhatárolását egységesen MAT gyártmányából, poliuretán hőszigetelésű hullámalu-panellel és szalvétaablakokkal oldottuk meg, és ez így szerelt jellegnél számba jövő függőleges falnál lényegesen olcsóbb megoldást eredményezett.

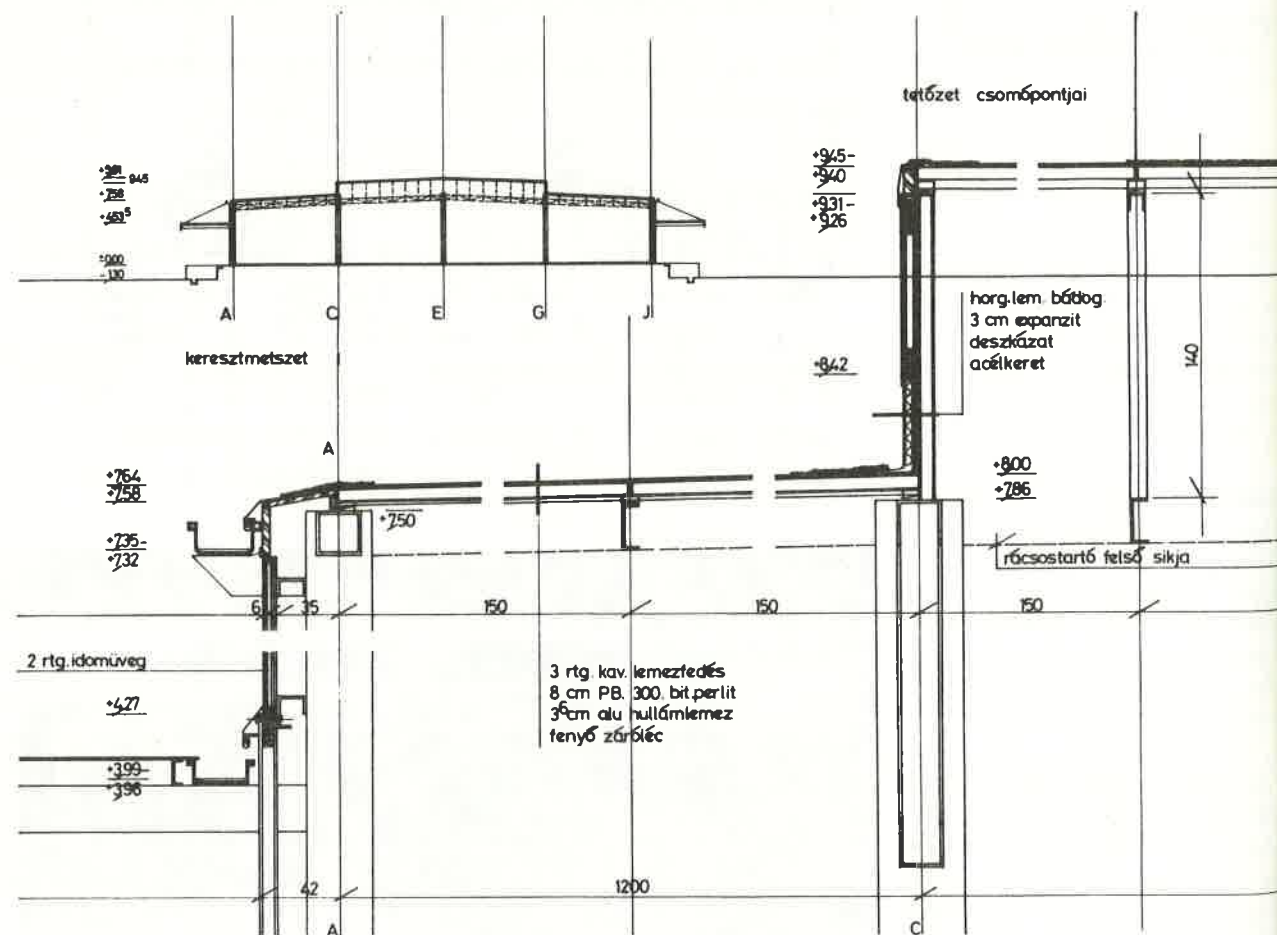
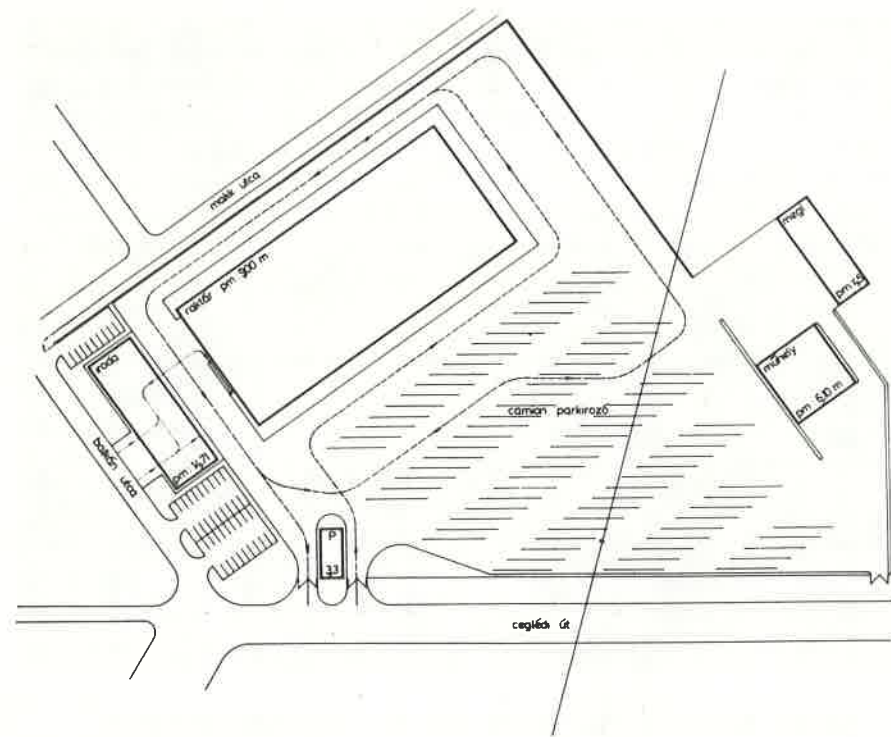
Homlok

iroda alaprajzok

Előadóterem

A korszerű szalvó szerkezettel sikerült kielégíteni a nagyobb terű irodák méretigényét is, ugyanis a tömör fal-szerkezet helyett vb. vázszerkezetet alakítottunk ki azon helyiségeknél, ahol erre szükség mutatkozott. A külső felületképzést a már említett hullámalu-panel adja, mely azonos a raktárépület oldalfalával. A végfalakra szabadon maradó betonfalak Dryvit hőszigetelt felületképzést kaptak. A belső válaszfalak is szerelt gipszkartonból készültek és a parapetknél az alappanel mögé hőtárolási okokból tömör gipszkarton lemez került. A korszerű technológiával épült betonfa-

Helyszín

ikon és a válaszfalakon tapéta a felületképzés, a reprezentatív igényű lépcsőházban üvegmozaik, az előadóteremben pedig faburkolat.

lépészeti megoldása a szokványostól nem tér el, hőellátását a Kőbányai Fűtőmű távvezetékéről nyeri.

legvalóságában a maximálisan alkalmazott szerelt jelleg gyors építést biztosított. A helyszíni élőmunka-felhasználás minimális volt.

leépített kubatúra	13 687lm ³
összes alapterület	4 151 m ²
ebből irodaépület	1 800 m ²
egyéb terület	1 851 m ²
közlekedő terület	500 m ²

Raktárépület

Funkcionális elrendezését úgy alakítottuk ki, hogy a különböző irányból érkező áruk további fuvarcélok szerinti csoportosítása, tehát a maximális rugalmasság biztosítható legyen. Az árutárolás polcos és rakodólapos. Anyagmozgatása targoncával történik falak mellett körben, ill. a tárolóhelyek között középen. Az iroda felőli égfal mentén kiszolgáló üzemirodák, ám iroda, szociális helyiségek vannak.

Szerkezeti rendszere 12x12 m pillérsztású acélvázis rácsos fő- és mellékártós felülvilágító csarnok, könnyű öszigetelt alupanel héjalással. Ez a héjalás az iroda homlokzatával összhangot teremt.

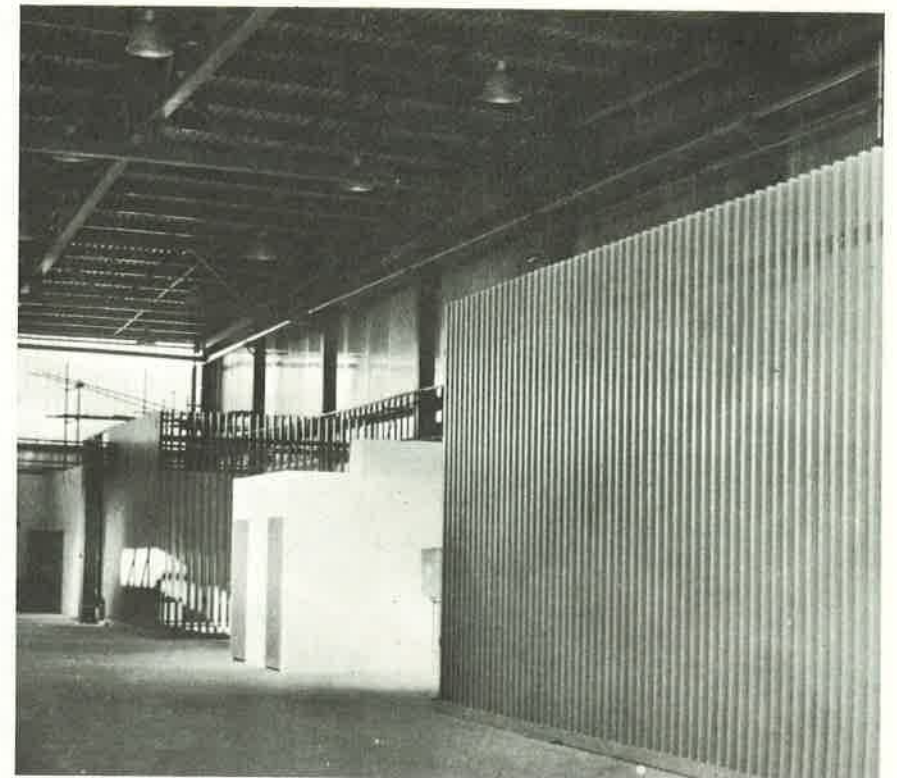
Fülső megjelenését a rakodórampa és a parkáns vonalat mutató előtető is bevilágítja.

Fülső és belső felületként a jól tisztítható alupanel felület szolgál. Az üzemirodák is teljesen szerelt jelleggel készültek.

lépészeti megoldása szokványos, fűtést termoventillátorral történik. legvalóságában az alapozást és aljzatot nem tekintve, teljesen szerelt jellegű volt, így igen gyors átfutást, minimális helyi élőmunka-felhasználást kívánt.

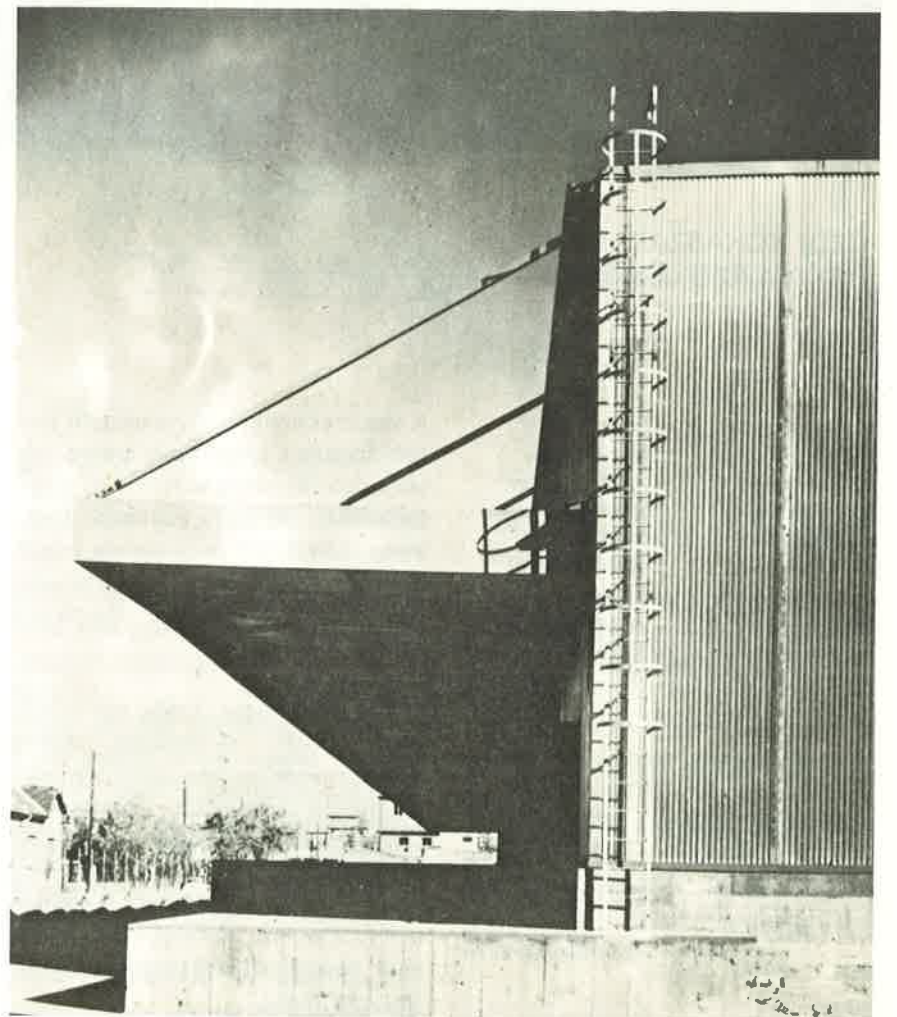
leépített kubatúra	52 941 lm ³
összes alapterület (rampával)	6 698 m ²
ebből raktártér	5 690 m ²
egyéb terület	860 m ²

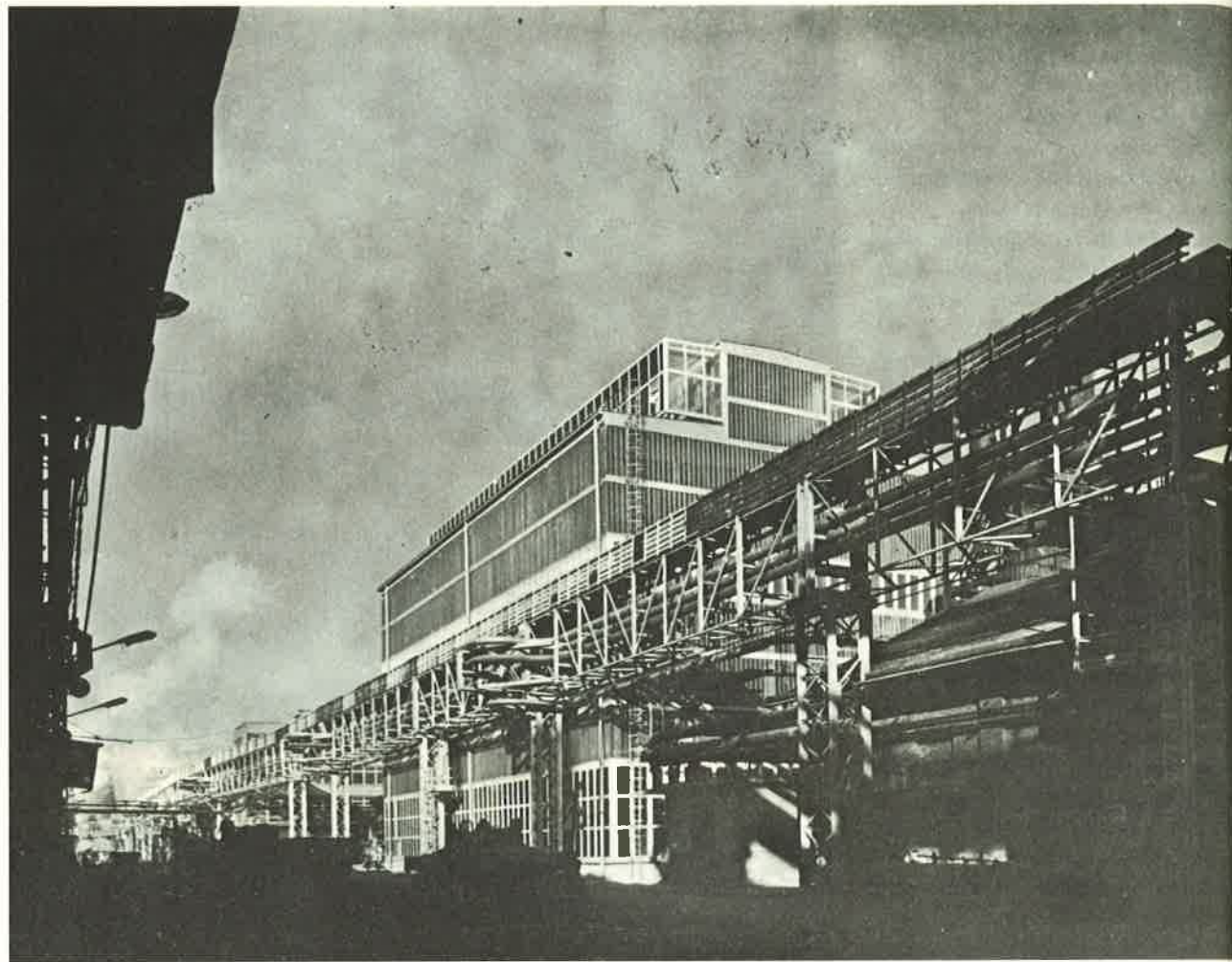
SZ. M.

Belső részlet

Rakodó

Üstfalazó-csarnok alaprajza

ÓZDI KOHÁSZATI ÜZEMEK, ÜSTFALAZÓ CSARNOK

Tervező:
Építész:
Acélszerkezet:
Vb. szerkezet:
Épületgépész:
Beruházó:

IPARTERV
Nádasy Lajos
Kovács Katalin
Malomsoky Csilla
Kiss László
Ózdi Kohászati
Üzemek
KOGÉPTERV
ÉÁÉV

Technológus:
Kivitelező:

A vasúti csarnokvágányra települt csarnok fogadja a platókocsin érkező javításra szoruló meleg acélöntő és nyersvasüstöket. Az üstök csarnokon belüli mozgását 12,00 m sínkorona magasságban üzemelő 45/15 + 5 Mp teherbírási, 20,00 m fesztávú átfutódaru végzi.

További műveletek: üstök régi falazatának kitörése, újrafalazása, lakatos szerkezeteinek javítása, üstök szárítása. A felsorolt technológiai műveletek lebonyolításához daruzott csarnok készült: 6x22,00 m-es 6 db szekcióból készült, 39,00 m hosszban. A csarnok tetején monitor húzódik végig. A monitor hosszoldalai elé paravánok (terelő) készültek.

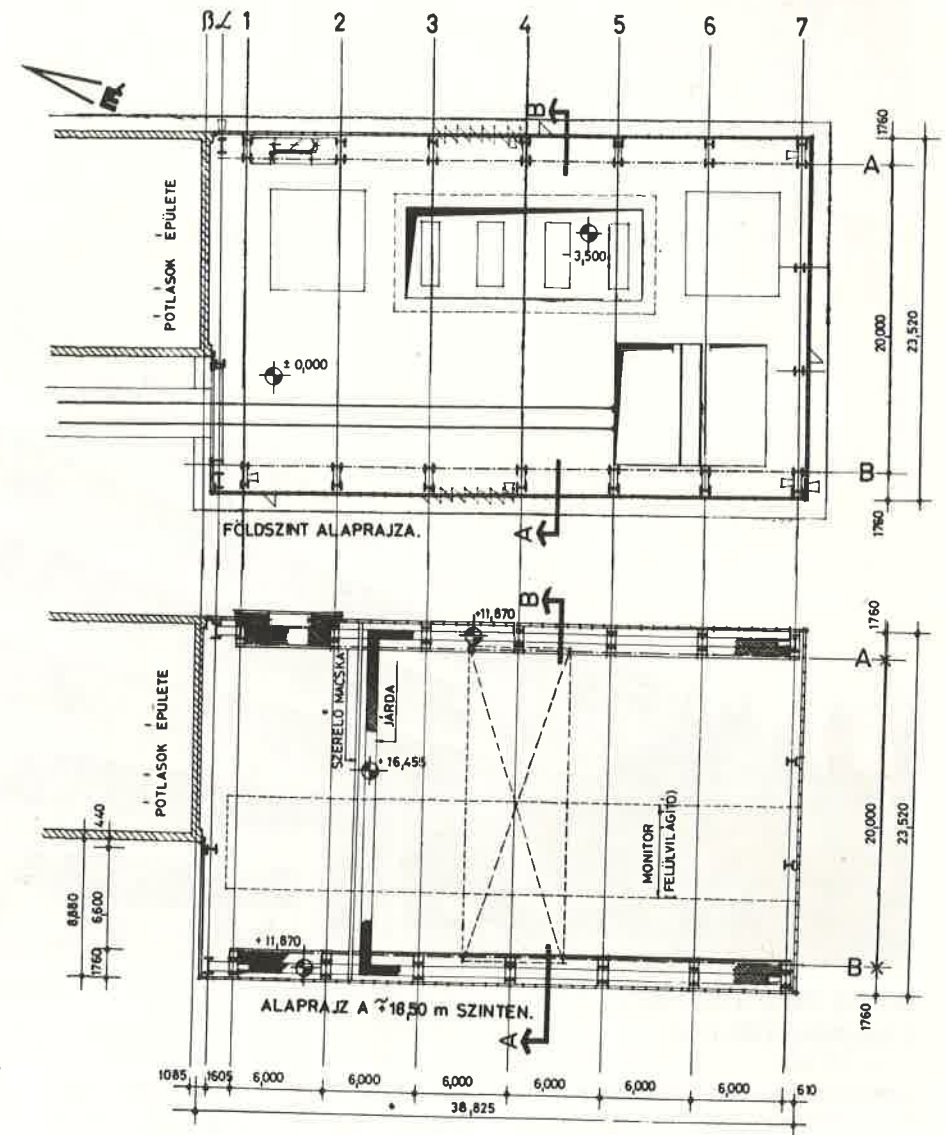
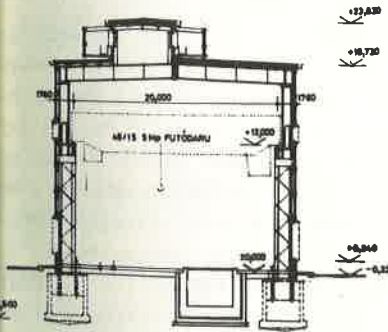
A csarnokban a darupálya fölé – részben –, szerelőmacska karbantartó járdával készült.

Szerkezetek: Hegesztett I szelvényráccsozással összekötött övekből, illetve hegesztett I szelvényből álló váltókeresztmetszetű oszlopok készültek. Hegesztett I szelvényű szaruzat műanyagvívó bordákkal, helyszíni csavaros csatlattal készült. Falvázak hidegenlított szelvényből, helyszíni hegesztéssel készültek.

A tetőn 6,00 m-es Y42 vasbeton tetejű panel, porán hőszigeteléssel, párazáró és szellőző réteggel, felette Neopren szigetelés kavicssterítéssel.

Oldalfalak: Kétrétegű idomüveg, szellőzők acélból forgózsallal készültek.

Homlokzati rész

Szekrényalapozás készült. A szélső főfalak alatt pedig az alapozásig lenyúló vasbeton talpgerenda-parapet fal készült.

Fűtés: gázfűtés (infráfűtés). Ezenkívül 2 db üstszártó berendezés is gázzal üzemel. Jelentős technológiai hő szabadul fel. A meleg üstök szállításakor felszabaduló hőtől meg kell védeni a darúhidakat, kábeleket. Az árnyékolószerkezetet a KOGÉPTERV tervezi.

Szellőzés: Természetes szellőzést forgóacél zsaluk biztosítják az oldalfala-

kon, összesen három sorban. Mesterséges szellőzést – helyi elszívást – KOGÉPTERV tervezte.

Várható bővítés miatt a déli oromfal szerkezetei oldható kötéssel készültek. Az üzemben folyó műveletek, felhasznált eszközök és anyagok meghatározták a szerkezetek színezését is. A nehéz fizikai munkát végzők számára igyekeztünk kellemes munkakörülményeket kialakítani.

GYÓGYSZERKUTATÓ LABORATÓRIUM

Építész: Harsányi István
 Szerkezettervező: Pálya Antal
 Gépészek: Magyar Sándor
 Máday László
 Jakabffy Lóránt
 Werb János
 Kiss László
 Mohácsy János
 Kovács József
 Krencsey Iván

Belsőépítész: Sautner Ferenc
 Homlokzati árnyékolás: Morenth András
 Radiológiai technológia: Molnár János

Labor-technológia: Gyógyszerkutató Intézet

Kivitelező: 23. sz. ÁÉV

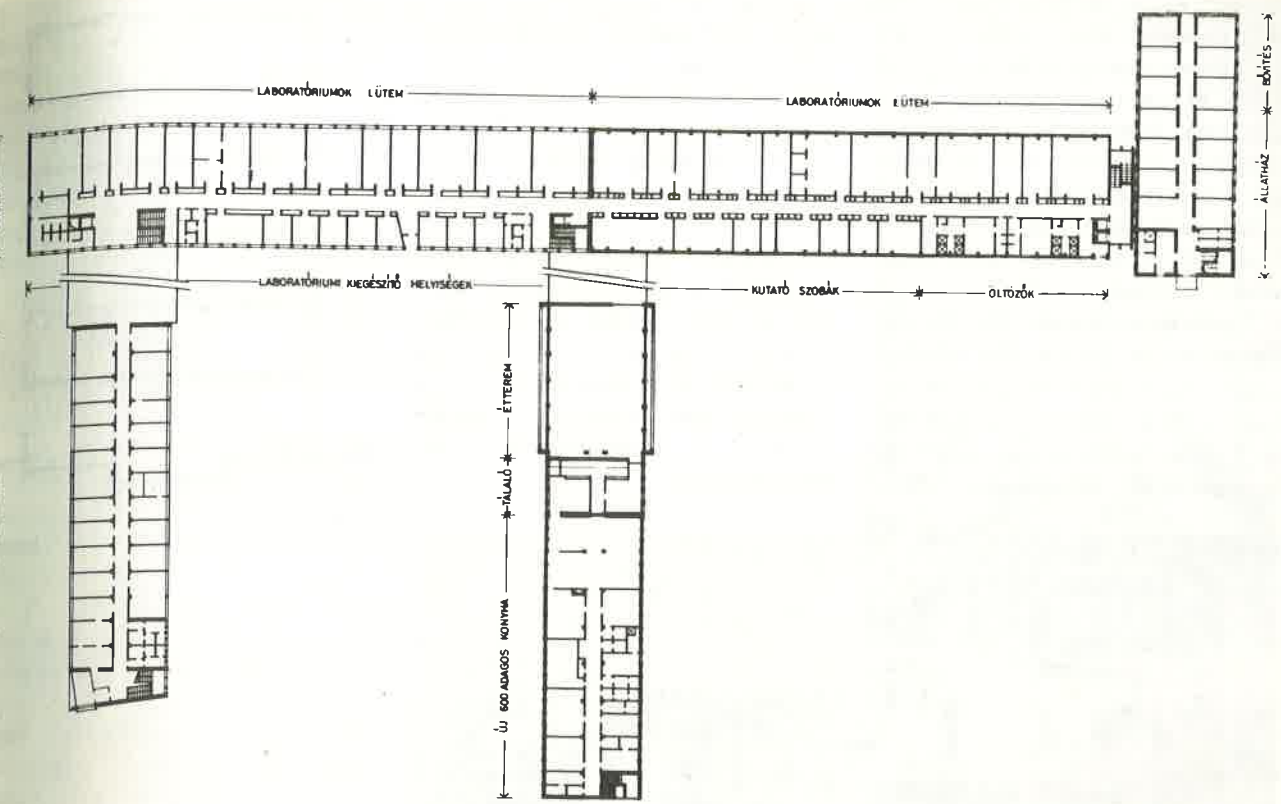
A tudományos kutatómunka ipari hasznosítása a gyógyszergyártásnál kiemelkedő jelentőségű. A biokémiai kutatás hazai eredményeit a nemzetközi tudományos élet egyik kimagasló személyisége, a Nobel-díjas tudós, Szent-Györgyi Albert akadémikus 1974. január 9-én és 10-én elhangzott televíziós interjújában igen nagyra értékelte. A tevékenység humánus tartalmát így jellemezte:
 „... összes eredményeimet annak köszönhetem, hogy nagyon szeretem az életet, vele élek és ha látok valamit, mindent megfigyelek.”

A kiváló magyar kutatógárda eredményeire épülő hazai gyógyszeripar

Laborépület első és második ütem együttes

	első ütem	második ütem
építkezés befejezésének éve:	1965	1976
beépített térfogat:	19 010 m ³	18 643 m ³
építési költség:	15 147 000 Ft	48 357 000 Ft
léghőméter ár:	790 Ft/m ³	2 549 Ft/m ³

nemzetközi elismerése a gazdasági exportlehetőségek fokozott kiaknázását, termékeinek állandó fejlesztését követeli meg. Így került sor a Gyógyszerkutató Intézet 1965-ben befejezett első kiépítés továbbfejlesztésére, a korszerűbb kutatási eszközök befoglalására alkalmas kialakítására. IPARI ÉPÍTÉSZETI SZEMMEL 1967-ben megjelent 24. száma az első ütemben létesült építményeket ismertette. A kiépítés két ütemének építési költségei és természetes mutatóinak összehasonlításából is jól érezhető a fokozott követelmények mértéke, természetesen figyelembe véve az árák időbeli alakulását.

A központi épületegyüttes alaprajza

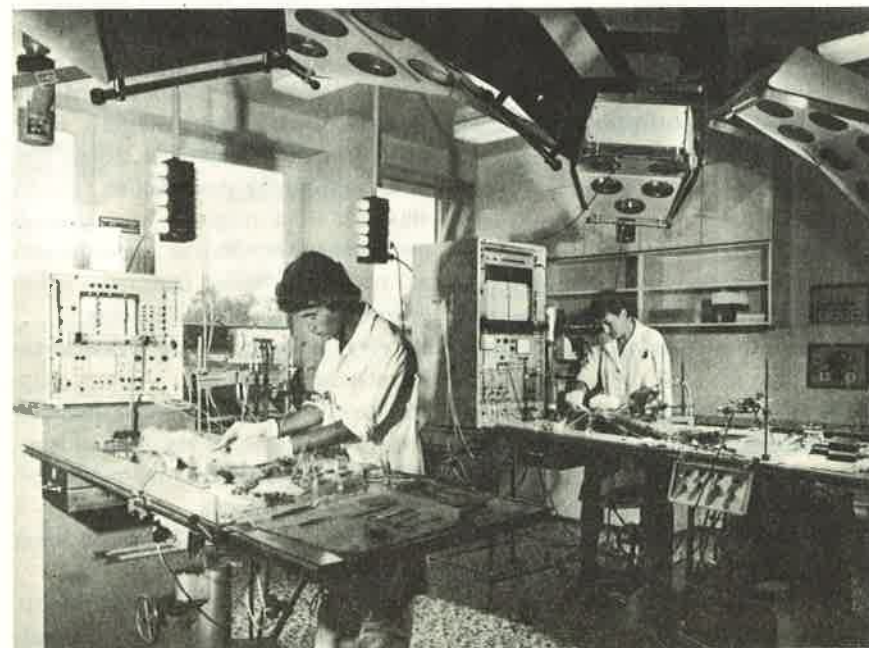
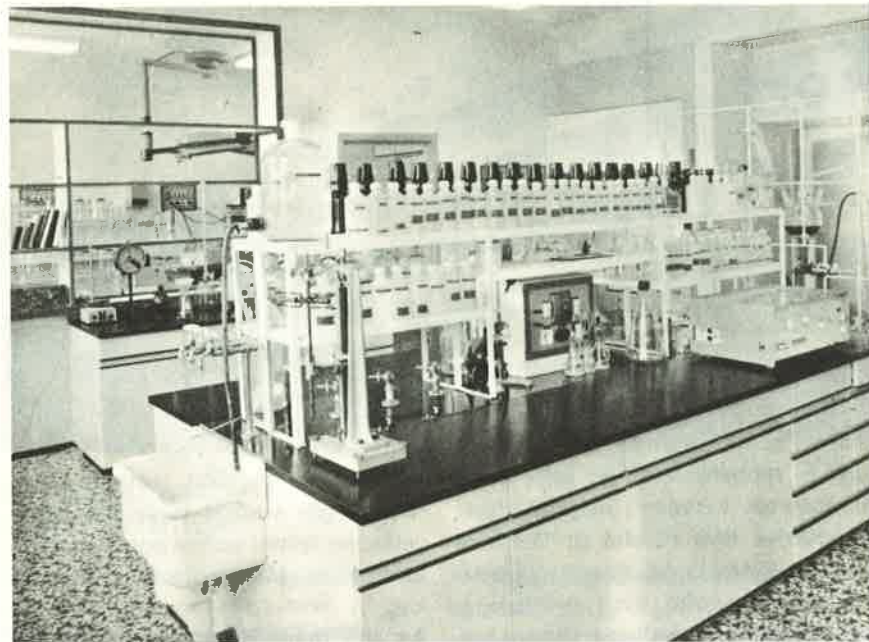
A laboratóriumi épülettömbben a szokványos kémiai- és biológiai laboratóriumok mellett számos speciális célú kísérleti munkahely létesült: endokrinológiai-, farmakológiai-, hisztológiai-, hisztopatológiai-, mikrobiológiai-, pszichofarmakológiai-, toxikológiai laboratóriumok. Továbbá autoradiográfiai, valamint különböző „B” és „C” vagyis erősebb, illetve kevésbé veszélyes toxicitású izotóp laboratóriumok. A megnövekedett igények kielégítéséhez több járulékos létesítmény bővítése, ill. létesítése vált szükségessé: az állatház bővült, egyben összeépült az új laboratóriumi épülettel; 600 adagos, önkiszolgáló rendszerű konyházem létesült; új telefonközpont, transzformátorállomás, savközbősítő, gázpalacktároló és egyéb járulékos létesítmények tették teljessé a beruházást. A kiépítés rendjét a meglévő épületek határolták. Egyes laboratóriumok

illetve kisebb építmények fokozott tűz- és robbanásveszélyes volta miatt az épületek kétirányú megközelítését is lehetővé tevő tűzoltó út létesítése miatt az új laboratóriumi szárny csatlakozásánál a tűzoltó járművek áthaladását lehetővé tevő épületkiváltást is kellett tervezni. A laboratóriumok északi tájolása kedvező adottság volt, azonban a kutatószobák déli tájolása hatásos védelmet követelt az erős napbesugárzás káros hatásainak kiküszöbölésére. Belső kapcsolatok kialakításánál azt az elvet követtük, hogy mind a belső közlekedés, mind a gépészeti ellátás, továbbá a funkcionális kapcsolatok tekintetében a két ütem egységes egészet alkosson, ily módon az alapellátás tekintetében az első ütem korszerűsítésére is sor kerülhetett. Nem kis gondot jelentett a magas talajvíz miatt meglévő és új épületek csőfolyosórendszereinek szakszerű csatlakoztatása, a megállapodott korábbi épület és az építés során természetesen bekövetkező új épület süllyedéskülönbségeinek figyelembevétele.

Építési technológiai megoldásokat összevetve a két épület jellemzően látatja magán a közel 10 év alatt bekövetkezett építési technológiai fejlődést, azokból adódó sajátos szerkezetformákat. Az első ütemben létesült laborépület teljesen monolit vasbeton szerkezetű, az épületgépészeti vezetékek függőleges és vízszintes elvezetéséhez szükséges aknákkal és padlócsatornákkal. A most ismertetendő második ütem kiviteli terve, az előbbivel azonos monolit változatnak megfelelően teljesen elkészült — a megbízó kívánságának megfelelően —, amikor ismertté vált az, hogy a kivitelező csak teljes előregyártás mellett vállalja a munkát. Méretegységesség és az előregyártás összetartozó fogalmak. A hazai gyakorlatban kialakult, az előző ütemben megépült szigetasztal elrendezésű laborok alapszekciójának méretegysége: szélességében 335 cm. A pillérek, a falpanelek osztása ezzel megegyező. A vegyifülkék mérete miatt kötött 3,20 m-es belmagasság, továbbá a csat-

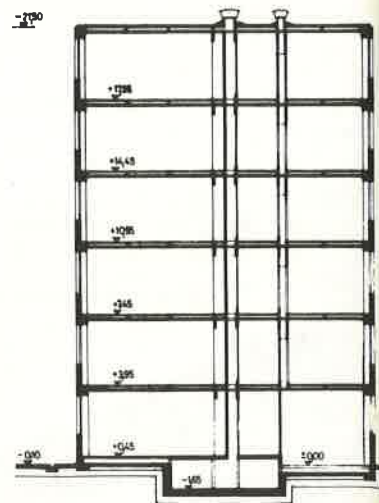
lakozó négy szinten közvetlen átjárással összekötött épület a mellette álló 3,50 m-es szintmagasságát tartva mindössze 30 cm földérvastagságot engedett meg. A közel 7 méteres traktusmélységet tekintve nem kis gondot jelentett a felülbordás – a bordák közeiben padlócsatorna kialakítását lehetővé tevő előregyártott földemelemek megkonstruálása.

A függőleges épületgépészeti vezetékek befogadására a középső pillértengelyek között ismétlődően a folyosók felé nyitott szárú, vasbeton „U” szekrény-sor fogadja magába az épületgépészeti, légtechnikai és villamos vezetékeket.

A szolgáltatási igények mind a tervezés során, mind pedig a használatkor jelentkező új igények kielégítésénél a tér mindhárom irányában szabad vezeték kiépítéssel könnyen kielégíthetők, az épület alatt húzódó vezetékfolyosóra fűzve.

Az épületek homlokzati kialakítás megválasztásakor determináns elem volt az első ütemben épült épületek mezőtúri téglalburkolata. Az épített az előregyártott falpaneleken is – a panelgyártással egyidőben a sablonba helyezett –, téglalburkolatos panel-felületet kívánt.

Az eltérő technológiai eljárás miatt a téglalburkolatok faktúrája, színe, fugacépzése, azok különbözősége ellentmondást hordott volna. Fehér cementből készült, tört fehér színű, nyers beton felületű panelek szaluzatába helyezett trapéz alakú écekkel előállított, vízszintes kisbordákkal kialakított panelek, még fedett g eseten is, vízszintes raszterhatásukkal, visszaidézik a sávostéglalburkolatát, de egyben öszintén is megmutatják a két épület teljesen eltérő szerkezetformáját.

A luxaflex alumínium lamellás árnyékoló kiemeli, tovább fokozza az építészeti megjelenésben szándékosan hangsúlyozott vertikálitást.

Az É-i oldalra tájolt laboratóriumi helyiségek miatt létrejött D-i tájolású kutatószobák nyári légállapota kedvező, mintegy 40%-kal csökkenti a nyári hőterhelést, káprázatmentes, óminőségű egyenletes, természetes megvilágítást is biztosít.

A radiológiai technológia, a különböző toxicitási fokozatú munkahelyek, illetve a nemek szerinti elkülönítés miatt minden szinten kis létszámú öltözőt kellett létesíteni.

Az V. emeleti B-szintű izotópos labor munkahelyekhez aktív és inaktív részhez kötelező egészségügyi kényszer-szilip is létesült.

Laboratóriumi sugárvédelem, az ún. hideg szobák, az elektromos- és a rádióhullámok ellen is védett, ún. ingermentes helyiségek létesítése speciális szakipari szerkezetek, különleges szigetelési megoldások kialakítását követelte meg.

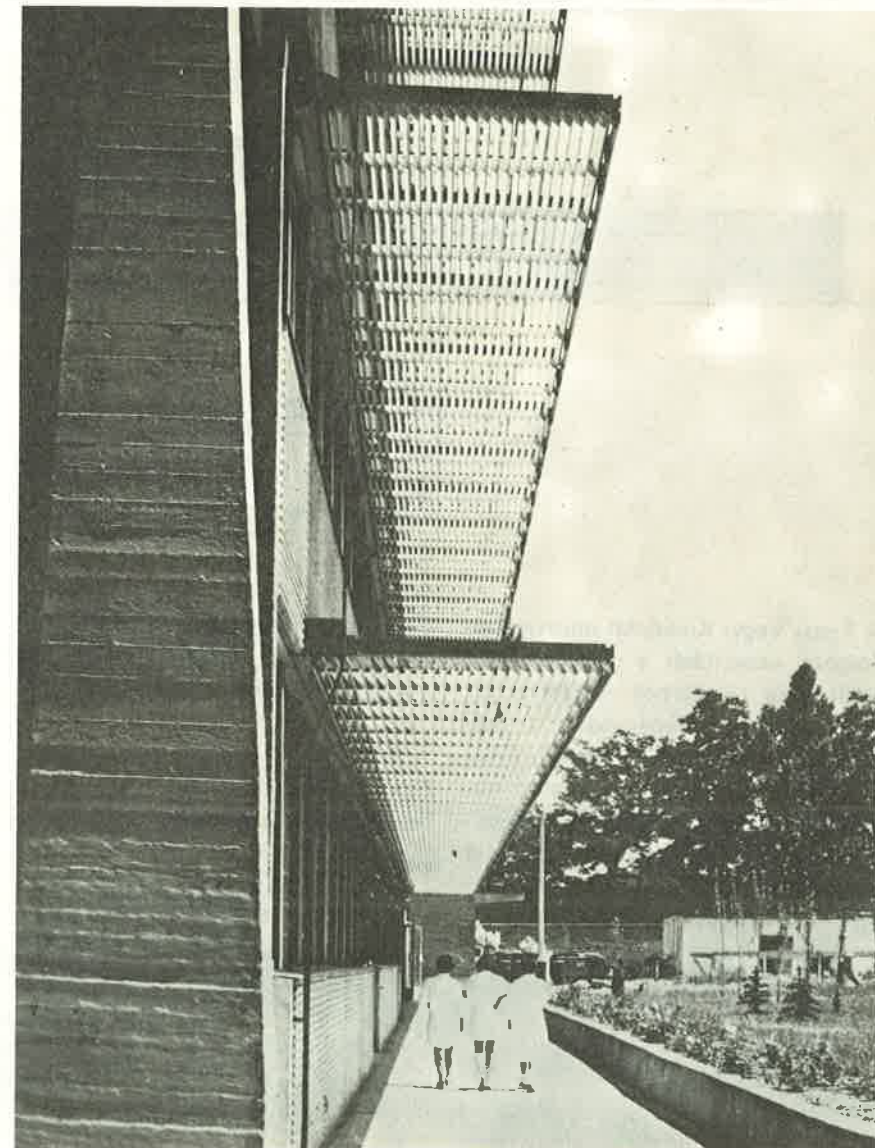
A belső berendezések kialakításánál az univerzális felhasználhatóságú laborberendezések beépítése volt a cél. A berendezések oldható kötésekkel kapcsolódnak a technológiai gépészeti vezetékrendszerekhez.

Legnehezebb feladatot jelentettek az állatműtők és a speciális berendezések, a toptároló trezorok, valamint az izotóppal szennyezett hulladékkezelés épületgépészeti berendezése.

Középfolyosó gépészeti vezetékek szekrényével

Árnyékoló szerkezet

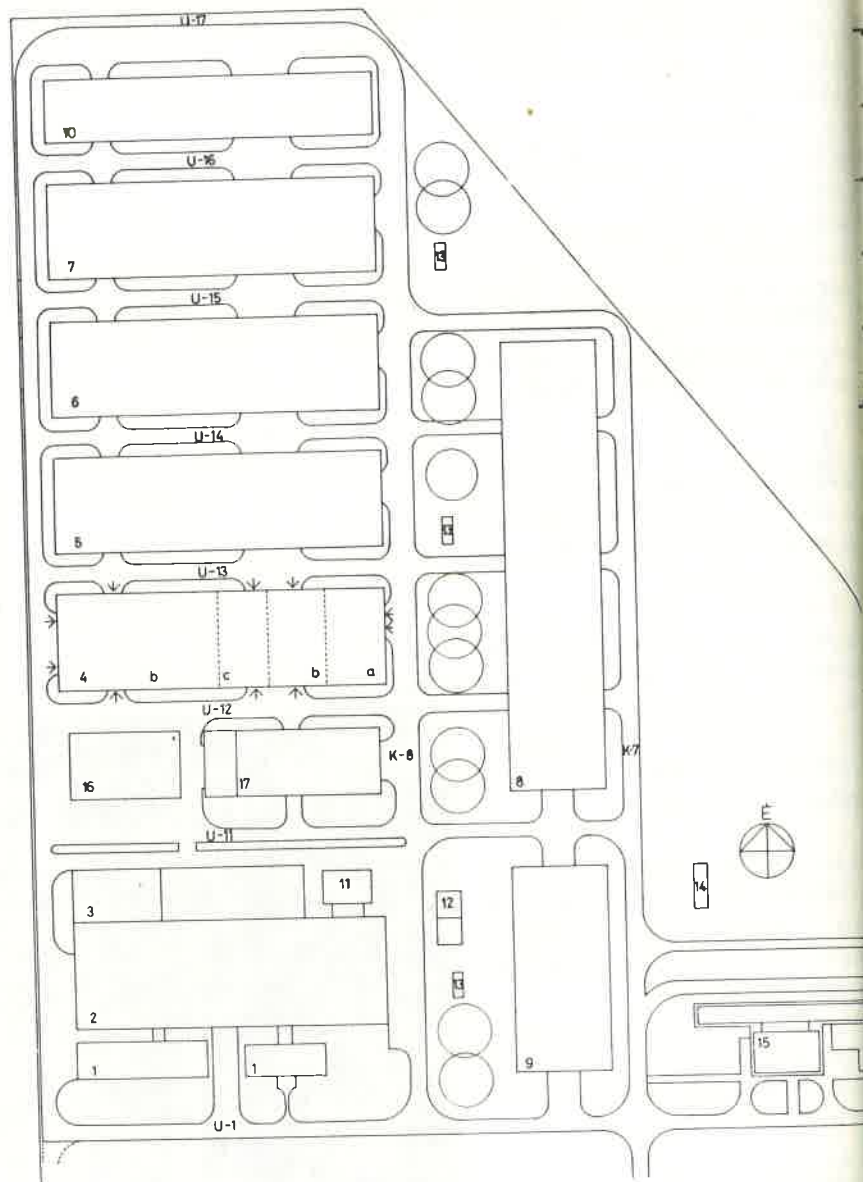

Állatm

H. I.

MŰANYAGFELDOLGOZÓ IV. ÜZEM TVK, LENINVÁROS

Tervező: **IPARTERV**
Építész: **Borostyánkői Máttyás**
Szerkezettervező: **Hajmási Péter**
Felelős épületgépész tervező: **dr. Egyedi András**
fűtés: **Frank Tamásné**
szellőzés: **Bodon Béla**
vízcsatorna: **Pénzes Gyuláné**
Elektromos: **Szakáll István**
Technológus: **TVK**
Kivitelező: **31. sz. ÁÉV**
Tervezés éve: **1973**
Kivitelezés évei: **1974–75**
Beépített térfogat: **44 400 m³**
Beruházás költsége: **25 millió Ft.**

A Tiszai Vegyi Kombinát műanyagfeldolgozó kapacitását a gyár területén belül több új csarnok építésével kívánja növelni. Alapanyagait a műanyaggyár csarnokaiban műszál, fólia, csomagoló karton, doboz, zacskó stb. formájában dolgozzák fel. Az első épületben, melyre a TVK 1973-ban adta megbízását az IPARTERV-nek, már dolgozik egy-egy műszál ill. vékonyfólia gyártó nyugatnémet gépsor. Hazai viszonylatban érdekes újításként a TVK „versenytervezésre” hívta meg a regionális szempontból számításba vehető kivitelező vállalatokat. A 31. sz. ÁÉV az IPARTERV-et kérte fel tervezőjeként, a tervükkel elnyerték a

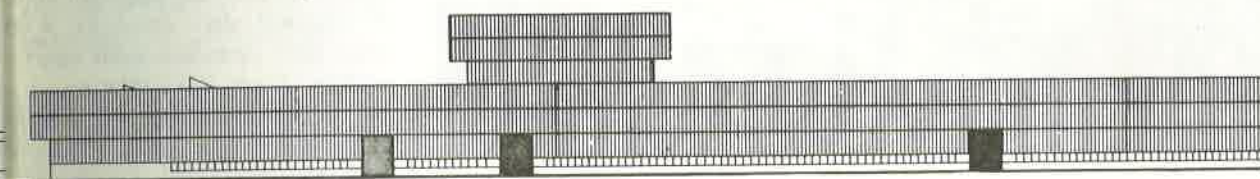
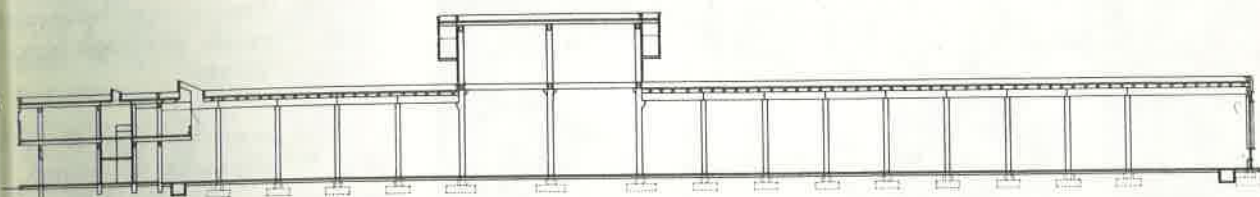
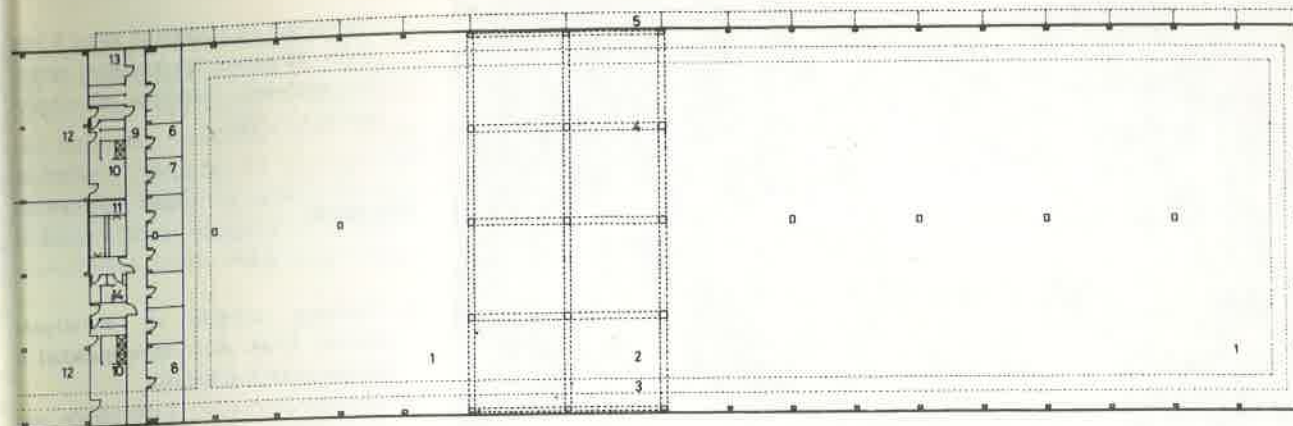
megbízást. A mellékelt helyszínrajzon jelölt további üzemegységeket az IPARTERV folyamatosan tervezi.

TVK Műanyagfeldolgozó IV. Üzem.
Telepítési megfontolások:

- a tervezési terület É–D-i irányában közműsáv épül,
- az épület hossz tengelye K–Ny-i (technológia), tehát egy „tiszta” É-i és egy „tiszta” D-i hosszhomlokzat (napvédelem) tervezendő,
- a technológia belső elválasztások nélküli változó belmagasságú tereket igényel, fejpületként ráépülő szociális sávval.

Alaprajzi elrendezés:

- fejpület: földszinten gépészet, 1600 kV-os trafó, műhely, portál vízecsoport, az emeleten 500 fő műszakos „B” besorolású kétméter öltöző, valamint a csarnok légtér konzolosan benyújtott, a műterbe közvetlen betekintést adó dái–művezetői szobasor kész. Világításuk, szellőzésük I. metsz.
- csarnoktér: 3 részből áll: alacsony csarnok I–II. magas csarnok. A technológia változó belmagasságú tereket, körbefutó padlócsatorna és technológiai kábelhátra-rendszert igényel. A magas csarnokrészt a 9 m mé-

Helyszínrajz

1. nyomdai iroda, 2. II. műanyagfeldolgozó üzem, 3. III. műanyagfeldolgozó üzem, 4. IV. műanyagfeldolgozó üzem, 5. V. műanyagfeldolgozó üzem, 6. VI. műanyagfeldolgozó üzem, 7. VII. műanyagfeldolgozó üzem, 8. VIII. műanyagfeldolgozó üzem, 9. műanyagfeldolgozó üzem, 10. nagyraktár, 11. siló, 12. transzformátorok, 13. hűtőtorony, 14. átemelő, 15. 120 kV-os fogalállomás, 16. Cartonplast üzem, 17. mű-

a) fejpület, b) alacsony csarnok, c) magas csarnok, U és K útrendszer

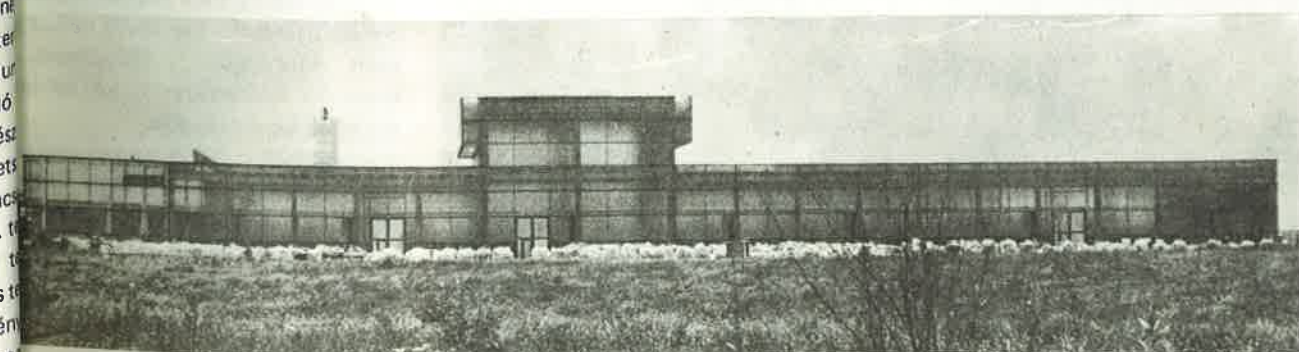
Emeleti alaprajz

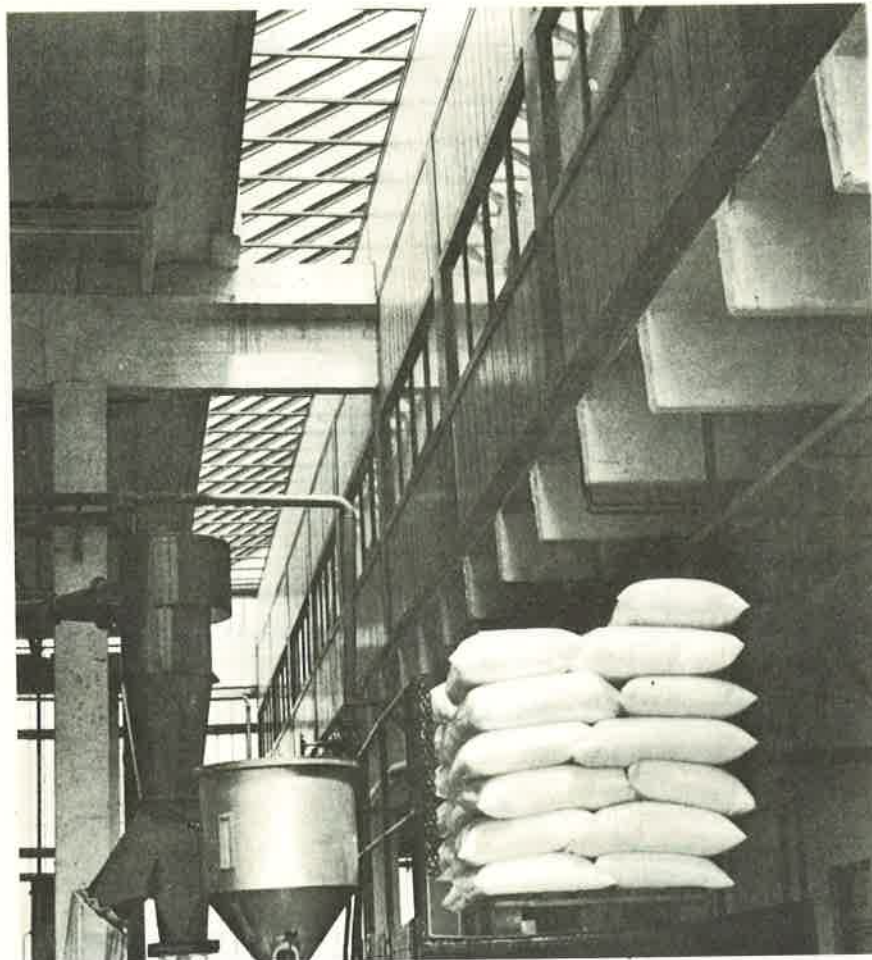
1. alacsony csarnok, 2. magas csarnok, 3. padlócsatorna rendszer, 4. 9 m-es szint, 5. árnyékoló rendszer, 6. laboratórium, 7. művezetői irodák, 8. étkező, 9. folyosó, 10. öltözői vizesmag, 11. lépcsőház, 12. öltöző, 13. raktárak, 14. közös W. C.

Metszet

Északi homlokzat

Távlati kép

Művezetői irodasor

Fejépület és csarnokrész

ságban egy technológiai szint ki-
zésére alkalmas szerkezettel ter-
tük, melynek kiépítése gépelhe-
zskor történik.

Szerkezet:

- a) alapozása monolit vb. helye-
pokkal, falak alatt sávalapokkal
talpgerendákkal készül.
- b) felmenő szerkezet: 4 dilatációs e-
sége épül: szociális, alacsonyoc-
nok I., magascsarnok, alacsonyoc-
nok II. Megbízónk a 31. sz. Á
kérésére típus szerkezeti felhasznál-
sának maximális lehetőségét bizt-
tottuk tervünkkel.

A főtartó gerendák és a lefedő TT-
szített vb tetőpanelek típuselemek
oszlopok a nagyobb belmaga-
igénye miatt egyedi tervezésűek. A
gascarnokban, alaprajzi követel-
nyek miatt érdekes négyoldali kor-
los pillérek alakítottunk ki. A
belső szint gerendarácsként nyert
alakítást. A szociális épület egyedi
alakítású vb-pillérekből és gerend-
ból, valamint lágyvasalású TT-elen-
ből épült fel, monolit lépcsőházzal
szellőző felülvilágítókkal. Térelhatá-
lás: a karcsú és takarékos anyag-
használatú TT-paneles tartószerke-
hez alkalmazkodva a könnyű, szel-
hető és gazdaságos idomüveg térel-
rolás mellett döntöttünk. A mono-
lit vb. lábazat kivételével a teljes
ület idomüveggel burkolt. Az ép-
80%-án elsődleges bevilágító fel-
ként, 10%-án árnyékoló, 10%-án
mör burkoló felületként alkalmas.
A nyugati homlokzaton a széth-
két idomüveg réteg közé hungar-
táblákat helyeztünk: a felület egy-
leg nyár tapasztalata alapján haték-
árnyékolást ad és károsodás nélkü-
jesíti funkcióját. A fejépületnél
szendvics falszerkezet külső fel-
egy réteg idomüveg adja.
A kísérletnek is beillő vegyes rend-
tésű alkalmazás eredményei rész-
már mérhetők is, a csarnok átgo-
természetes szellőzése jól működ-
homlokzati idomüveg öntisztuló,
nyen karbantartható és cserél-
anyagnak bizonyult.

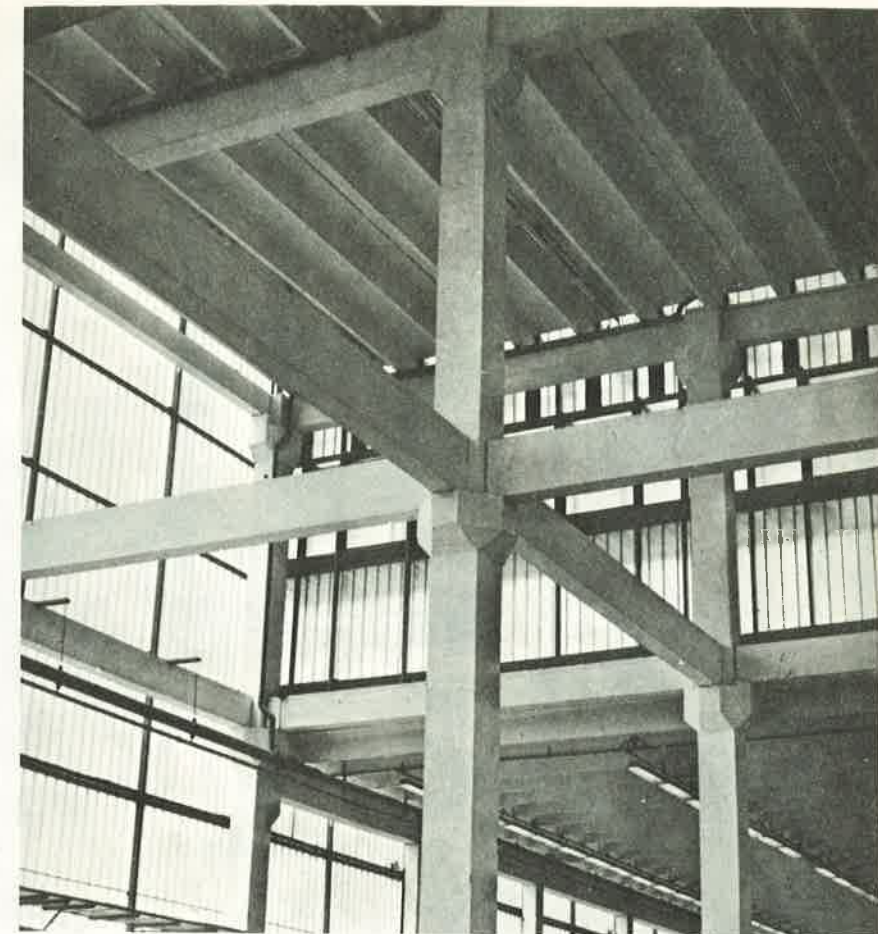
magascsarnok két oldalára szerkesz-
ett szellőzőpajzs szintén idomüveggel
burkolt, egy felül nyitott, alul és oldalt
árt dobozszerkezetként épült. Az át-
ekintheső tértartó és térelhatároló
szerkezetei közül az acélszerkezetek
ötétkék Durol mázolóssal, a vasbe-
on-felületek fehér meszeléssel készül-
ek.

Épületgépészet:

tetővízelvezetés belső, nyomott
rendszerrel történik,
fűtés a csarnokban termoventillá-
toros (kapukban légfüggetlenként),
fejépületben radiátoros megoldású,
világítása egységesen fénycsöves, a
szerkezethez jól alkalmazkodó ki-
osztásban és szerelésben,
természetes szellőzés: a csarnokban
nyáron függőleges tengely körül
nyíló alsó bevezető ablakokkal, s a
kiemelt rész felső kerületén elhelye-
zett kivezető nyílásokkal készült.

Építési adatok: technológiai hőter-
elés 440 000 kcal/ó; összes elszállí-
andó hőteher 850 000 kcal/ó – külső
vegő hőmérséklete + 30 °C, külső
vegő relatív nedvessége 40%, belső
vegő hőmérséklete + 35 °C, belső
relatív nedvesség 30%, a szellőző lég-
mennyiség 530 000 m³/ó, a beömlő
nyílások szabad keresztmetszete 130
m², felső kivezető nyílások szabad ke-
sztmetszete 125 m². A csarnok át-
meneti időben való természetes szel-
szése a felső oldalfali ablaksáv haszná-
tával lehetséges. A csarnok szellő-
ése egyébként mesterséges úton tör-
énik.

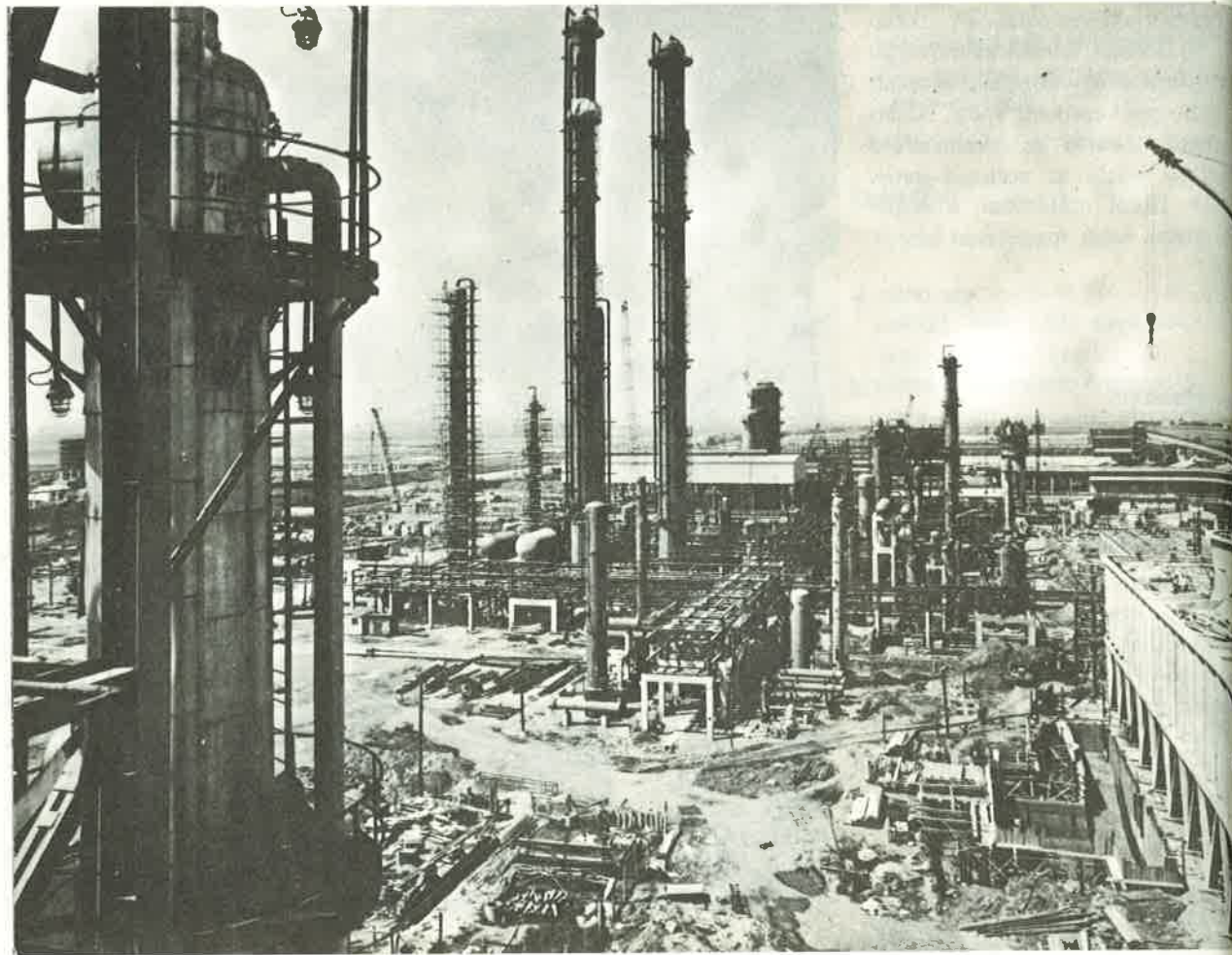
B. M.

Magascsarnoki részlet

Alacsony csarnok

Az olefinmű építés kö...

OLEFINMŰ, LENINVAROS

A tervezés 1970-ben a kivitelezés pedig 1971-ben indult. A próbaüzem 1974-ben kezdődött. A gyár építési ideje a volumenhez viszonyítva nagyon rövid volt, ami annak köszönhető, hogy a munkában résztvevő valamennyi vállalat átértézte a kormány által is kiemelt beruházás fontosságát. Ebben a cikkben csak a magasépítési résszel foglalkozunk.

A magasépítési rész tervezésében az alábbi vállalatok vettek részt:

Generáltervező: **Petrolber**
 Szaktervezők: **IPARTERV**
 Ingeniurbüro
 Ernst Zellerer
 München
LINDE AG.
 München
 Kivitelezők: **31. sz. ÁÉV**
 Közműépítő Vállalat

Az Olefinmű területe 21 építési mezőre lett felosztva. Az IPARTERV tervezte a vezénylő épületet, több kisebb szociális épületet, a hűtőházat, a csőhidak egy részét és a térburkolatot. Szaktanácsadó és honosító volt a külföldi cégek által tervezett részekenél (készülékalapok, csőhidak és kompresszorház.)

Vezénylő- és kapcsolóépület

Építész: **Bajnay László**
 Építész munkatárs: **Szandavári Csaba**
 Szerkezettervező: **Borsi Gyula**
 Épületgépész: **Wégnér Máttyás**
 Elektromos: **Balla Gábor**
 Kivitelező: **31. sz. ÁÉV**

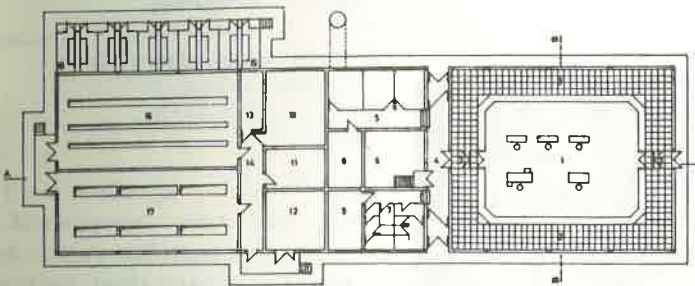
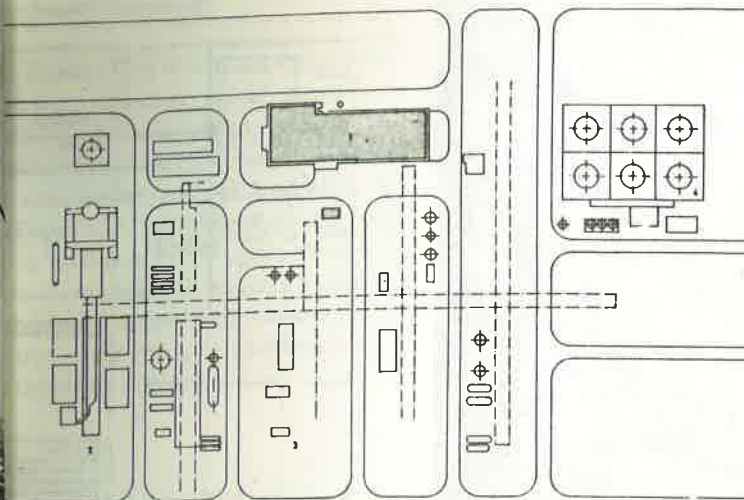
Alaprajzi elrendezés:

Az Olefinmű technológiai tervezését, a berendezések gyártását és részbeni szerelését a LINDE A. G. végezte. Az épület az Olefinmű vezénylő- és

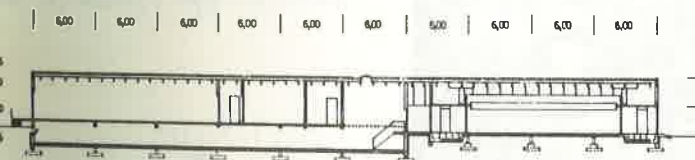
kapcsoló-berendezéseinek elhelyezését szolgálja. A funkció két elkülönült részre osztja az épületet: a vezénylő és a hozzá tartozó szociális, valamint elektromos kapcsoló részére.

Az elektromos helyiségek részben a földszintre való helyezése, valamint a szociális rész elhelyezése szempontjából előnyös, de biztonságtechnikai okból is kívánatos. Az épület alapincézett, földszintes épület, amelynek kialakítását eredményezte. Ugyanakkor a vezénylőteremtől a kapcsolószekrények a pincében nyertek elhelyezést, illetve az ezek fölött készített fa technikai berendezések és a hőközelítő elhatároló kötényfallal és akusztikus betéttel ellátott „Luxaflex” al-transzformátor-kamra az épület mennyezetével van elhatárolva. A szerelőtér „Montal”-rendszerű felszedhető padlóval készült.

A vezénylőtér — a létesítmény legfontosabb része — zárt, ablaktalan megoldású, az épület többi részétől elválasztva. Két hosszoldalszilipes bejárata van, melyek közül egyik közvetlen a szabadba nyílik. Az ablaktalan megoldás a helyiség klímát

6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00

6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00 | 6,00

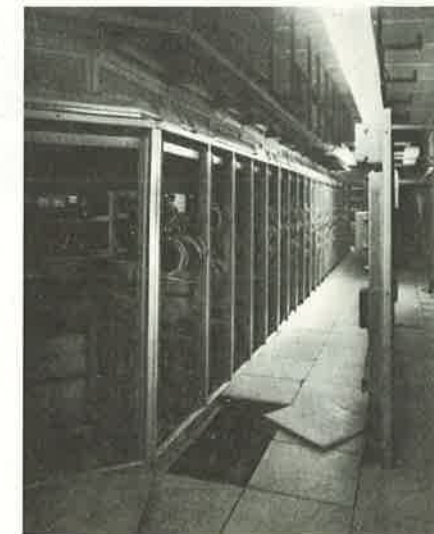
Helyszínrajz, alaprajz, metszet

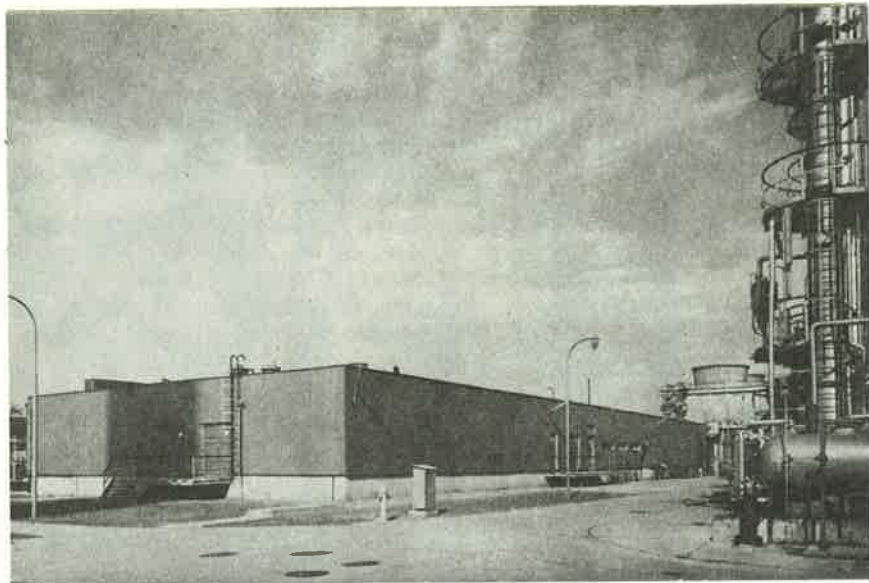
1. Vezénylőépület, 2. pirolízis kazánok, 3. szabadtéri készülékek, 4. hűtőtorony. Földszinti alaprajz

1. Vezénylőterem, 2. szerelőtér, 3. zsillip, 4. közlekedő, 5. irodák, 6. szerelőgépház légtér, 7. mosdó-WC, 8. raktár, 9. tartózkodó, 10. akkumulátor, 11. egyenirányító, 12. áramátalakító, 13. savkamra, 14. közlekedő, 15. transzformátor, 16. kisfeszültségű kapcsoló, 17. nagyfeszültségű kapcsoló.

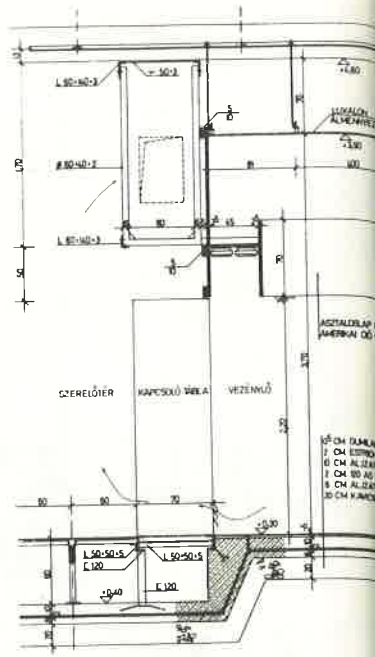
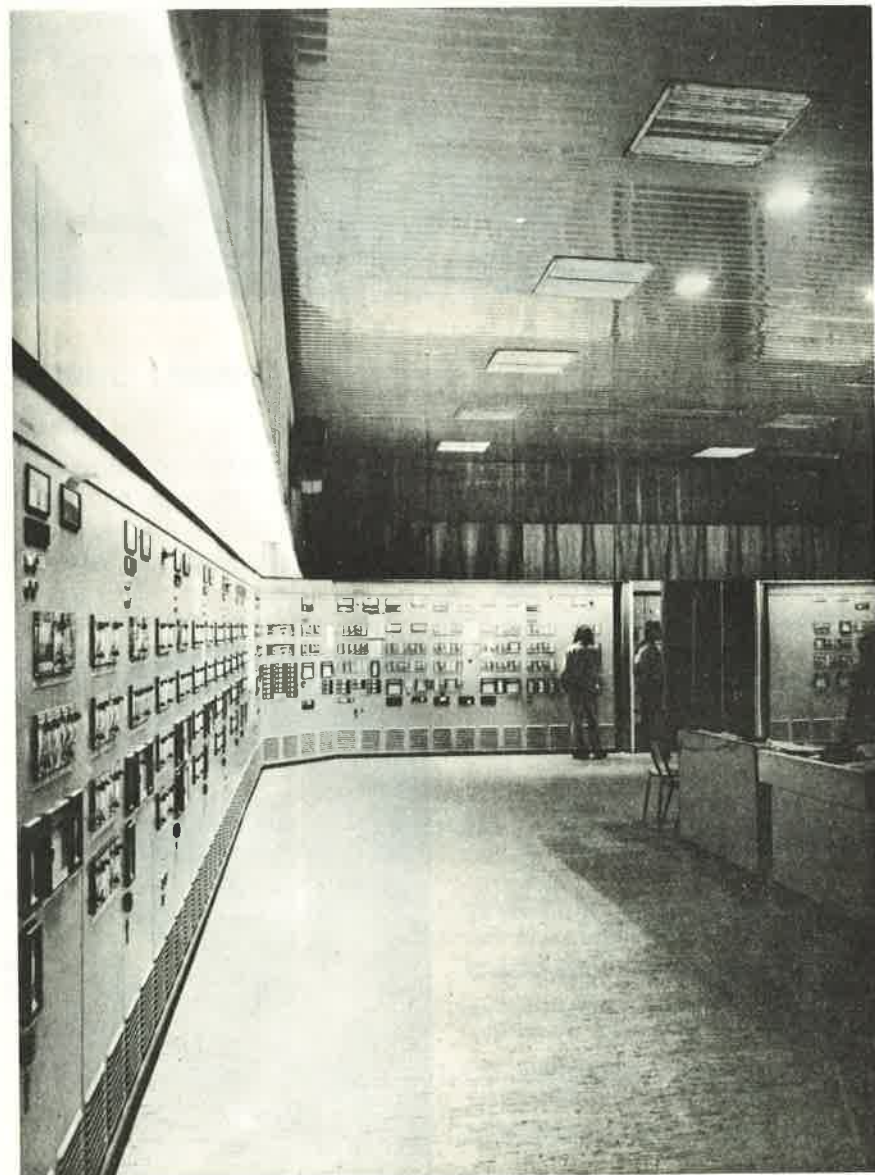
Metszet

Vezénylő, belső tér

Vezénylőépület

Vezénylőterem részlete

Szerkezeti kialakítás:

Az épület 6x18 m-es pillérállású előregyártott vasbeton vázsal készült. A pillér támasztása 18 m fesztávolságú kettős T elemekkel és 6 m fesztávolságú ún. rövidtartós rendszerben lett kialakítva. Az előregyártott pillérek alapozása monolit vasbeton kehelyalapkban történt. A pince feletti földem a kapcsolóhelyiségek nagyméretű földemáttörési igénye miatt monolit alulbordás szerkezettel lett kialakítva.

Hűtőház

Szerkezetvezető:
Technológia:
Kivitelezők:

**Borsi Gyula
HAMON AG.
BRÜSSZEL**
Medence:
Közműépítő Vállalat,
Felmenő szerkezet:
31. sz. ÁÉV

A hűtőház üzem hűtővizigénye: 13 500 m³/h. A felmelegedett vizet hűtőházban hűtik vissza a szükséges hőmérsékletre. A hűtőház technológiáját a francia-olasz HAMON cég szállította. Az eredeti szerződés értelmében a szerkezeti kivitelezést is a belga cég készítette volna, de a választott szerkezeti rendszer nem felelt meg a Kivitelező Vállalat számára. Így került a megbízás az IPAR-

Vezénylő, hűtőházi részlete

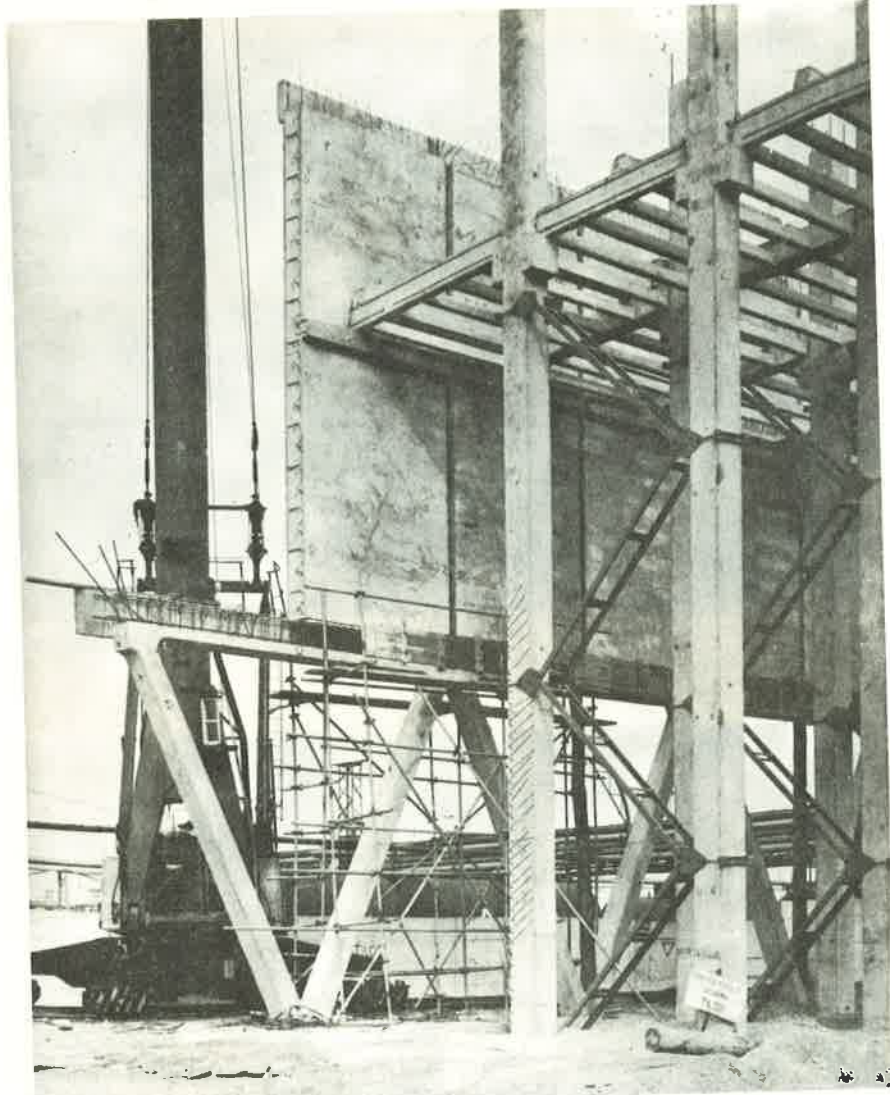
A kész hűtőház

TERV-hez. Az egymás mellé épített mesterséges szellőzésű hűtőház szerkezetének a kialakításánál az épület önzörgésszámának biztonságos elhangolásából indultunk ki. A kiegyensúlyozatlan tömegű lapátszakadás esetén 10 Mp, rezgésszáma 193/perc. A szabályzat 25%-os elhangolást ír elő. Mi az elhangolást 100%-ra választottuk, az önzörgésszám számításának megbízhatatlansága miatt. Aláhangolás nem volt lehetséges, mert a műtrágyagyárban üzemelő óriás kompresszorok 2 Hz frekvenciájú (120/perc) komoly kiegyensúlyozatlan rezgést okoznak a hűtőház környezetében, így az épület önzörgésszáma 60/perc kellett volna legyen. A medence monolit vasbetonból készült, 0,2 mm-es repedéstartásgasságra méretezve.

A függőleges szerkezet előregyártott vasbeton-elemekből lett kialakítva. A szükséges merevséget a szélső sorok ún. V lábái és a rajtuk álló függőleges falpanelek, valamint a cellák között utólag épített monolit vb. falak biztosítják. A falpanelek egymáshoz, a „V” lábakhoz és a tetőfödémhez kitüskézéssel és utólagos kibetonozással kapcsolódnak. A közbenső pillérek 45/45 cm-es keresztmetszetűek, alul kehelybe ülnek,

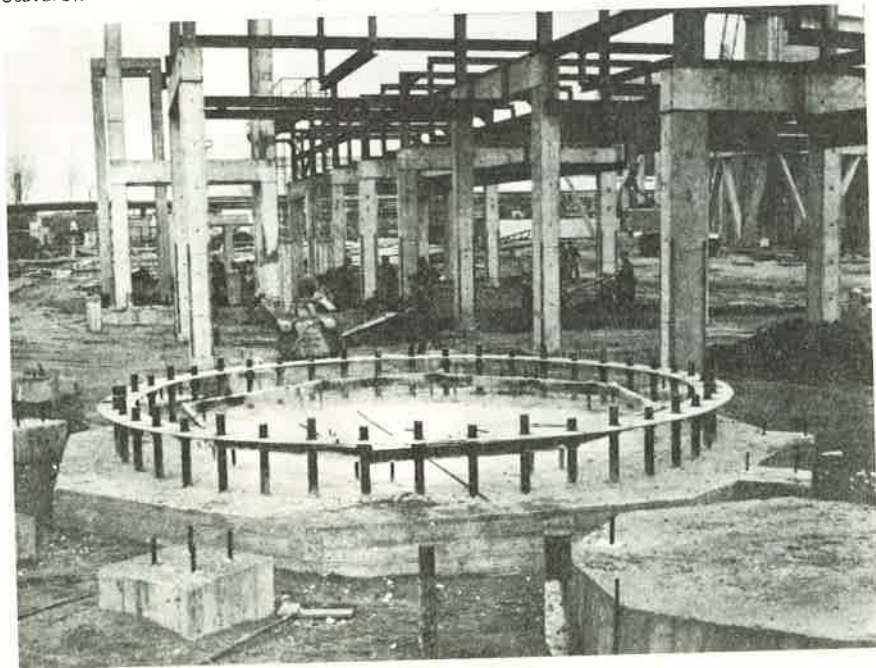
felül végleges állapotban a tetőfödémrel megtámasztottak. Szerelési állapotban acélszerkezetű rácsoszással megerősítettünk össze két-két pillért minden soron, hogy szerelési állapotban is megfelelő merevségűek legyenek, és a szélső falpaneleket is megtámasszák. A vízelosztószint szerkezete szintén előregyártott ún. létra elemekből lett kialakítva. Ez tartja a hűtőbetéteket, a mellékvízelosztás csöveit és a cseppfogót. A tetőfödém a diffuzorral együtt monolit vasbetonból készült. A pillérek összerácsosása tette lehetővé, hogy a tetőfödém nem kellett a medencéből állványozni, hanem csak a rácsszintről. Így kb. 30 000 lm² nehéz betonozóállványt lehetett megtakarítani. A légtérelő lamellák és tartószerkezetük előregyártott vasbetonból készült nedves kapcsolattal. Az épület azon szerkezeteinél, amelyeknél nem lehetett 4 cm-es betontakarást biztosítani, ott 2 réteg Katepox alapozó és 3 réteg tixotropizált nerolín bevonattal biztosítottuk a vasak korrózióvédelmét.

A tetőfödémre egy acélszerkezetű lépcsőn lehet feljutni. A csomópontok kialakításánál sikerült elérni, hogy egyetlen acélszerkezetű kapcsolóelem sincs a külső felületen.

A pillérek az acélszerkezeti merevítővel

Csavarok beállítása az alapokban

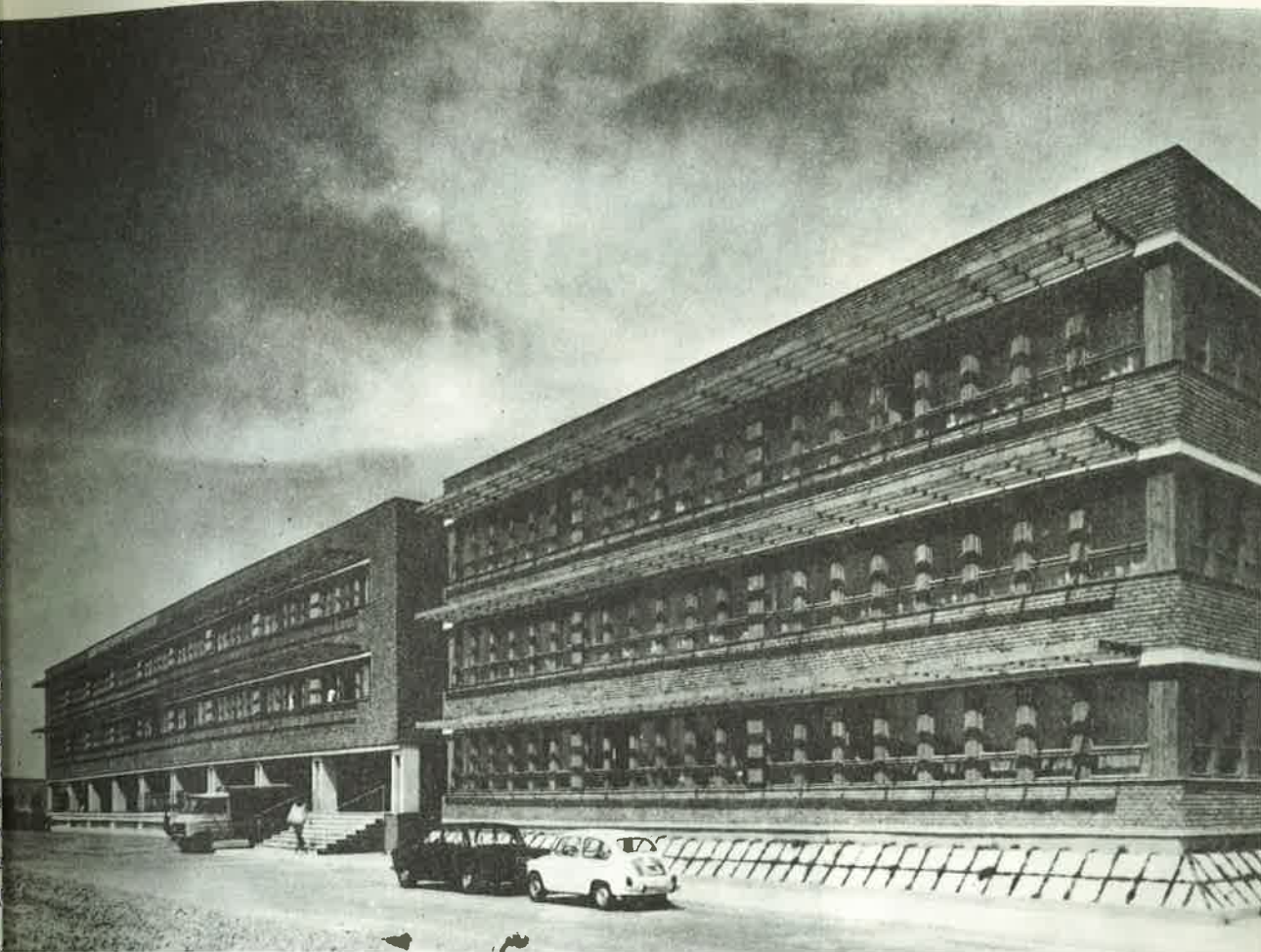
Készülékalkapok

A nagyszámú, de alapjában véve kétfajta alapokat a Zellerer mérnöki iroda tervezte. Mivel már több Oleg művet épített a Linde céggel, számológépes programot dolgoztak ki az alapok tervezéséhez. Így a tervezést olcsó rövid határidőre tudták vállalni, amivel magyar tervező iroda nem tudna konkurrálni. A gépi program végén kinyomtatott papírt csak fel kellett ragasztani az előnyomtatott típusrajzra. Ennek szerepelt az alap összes geometriai mérete, valamint a vasalással kapcsolatos összes adat (ϕ , darabszám, rétegösszhossz, súly). A terület beépítési százaléká nagyon magas. Az alapok legnagyobb része $-22,0$ m-es szintre lett alapozva, ezért az egész építési területen a talaj eddig a szintig kiemelve.

Az alapok megépítése után a feltöltés készítésével párhuzamosan kerül elhelyezésre a csővezetékek. A csővezetékek a nagy terhelés miatt többségükben betonozott csavarokkal lettek az alaphoz erősítve. Ezért nagy méretpontossággal kellett a csavarokat elhelyezni. Ezt acélszerkezeti körgyűrű sablonokkal biztosítottuk.

A két legnagyobb kolonna két darab alapon áll. (91 és 86 m magas, kb. $1,5$ m átmérőjű.) A kolonnákat 5 darab darab szállították a pódiumokkal és hágyókkal felszerelve. A szerelést a nyugat-német Rosenkranz cég mobildaru végezték. A daru tartotta a fele darabot míg a felszerelt pódium meghegesztették és így önállóan állt. A két torony szerelése ezzel a módszerrel 3 hétig tartott.

A csőhidak a tűzveszély miatt gyártott vasbeton pillérekkel és acélból készített keretszerkezettel. A szerkezeti, hegesztett rácsos, gerinclemezes kiváltókkal készült. A térburkolat vasalt 12 cm vastagságú 280 minőségű lemez a sarkain erősítve vasalással az egyenszilárdság céljára.

Homlokzat

SOMOGY MEGYEI GYÓGYSZERTÁRI DECENTRUM – KAPOSVÁR

IPARTERV

Hercsuth György

– I. ütem

Pintér Tamás

– II. ütem

Szalay László

Baráth Ferenc

Frank Tamásné

Szakál István

Somogy megyei Tanács

Gyógyszertári Központja

– Kaposvár

Somogy megyei Tanács

Gyógyszertári Központja

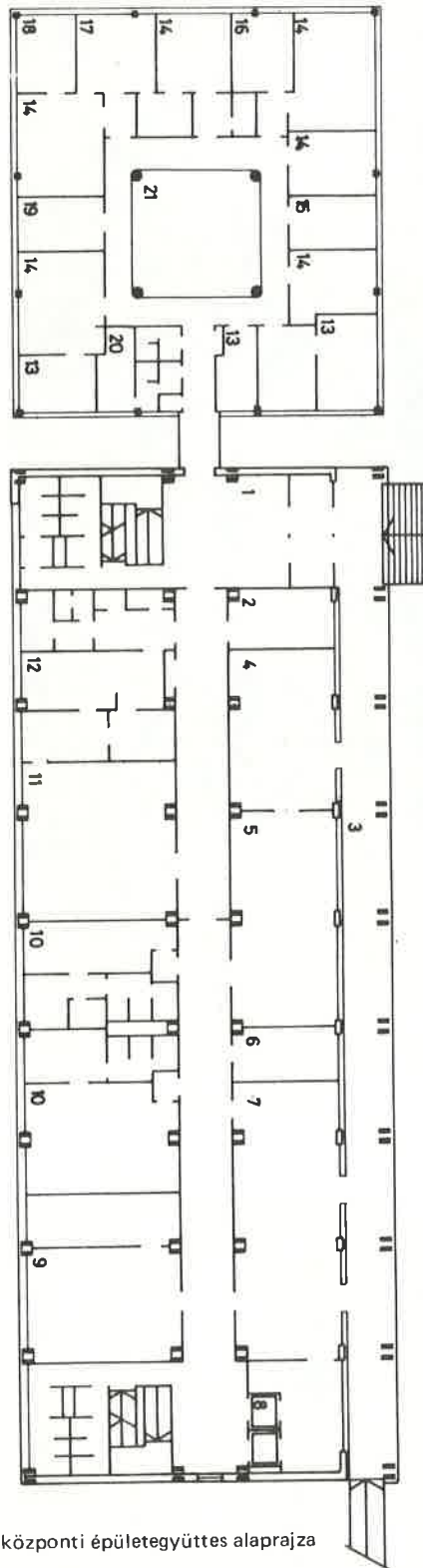
– Kaposvár

SOMBER

SÁÉV

A létesítmény az Egészségügyi Minisztérium országos hálózatot kiépítő programjában valósult meg. Alapvetően két fő feladatot lát el: a gyógyszerkészítmények (gyógyszer, alapanyag, kötszer, segédeszköz) tárolását a központi raktárban, kiegészítő gyógyszertári termékek (tabletták, kenőcsök stb.) előállítását a laboratóriumokban. Ezen túl a megyei szintű gyógyszerellátással kapcsolatos szervezési, beruházási és adminisztrációs funkciókat teljesíti. A decentrum Kaposvár ÉK-i ipartelepének utolsó egységként a toponári út mellett települt. Forgalmi okok miatt a megközelítését hátsó kiszolgáló út biztosítja. A telepen belül kialakított forgalom, az épületek telepítése a gyógyszer szállítás és manipuláció folyamatos rendjét szolgálja.

A telep tervezése két ütemben történt, míg a kivitelezése gyakorlatilag folyamatos volt. Tapasztalatunk szerint célszerűbb lett volna a tervek egyszerűbb ütemezhető kivitelezést feltételezve készíteni. Ezt azonban az építendő akkori beruházási fedezete nem tette lehetővé. Az első ütemben épült a főraktár épület a kiegészítő kazánház, robbanóanyag tároló stb. létesítményekkel. A raktár tervezésénél a későbbi bővítés lehetőségét úgy biztosítottuk, hogy az épület két végén elhelyezett lépcsőhöz csatlakozva az alapterület 100%-kal növelhető legyen. Ez ideig a személybejáráshoz kapcsolódó labor – és irodaszárny épült meg bővítésként. A raktár $+1,20$ m szintű földszintjén, a gyógyszer szállítással kapcsolatos (átvitel, manipuláció) helyiségekhez

A központi épületegyüttes alaprajza

I. ütem

1. bejárat, előtér; két porta, 2. porta, 3. rakodórampa, 4. árukiadás, 5. csomagolótér, 6. kiszerező, 7. áruátvétel manipuláció, 8. teherlift, 9. mosogató-szárító, 10. öltöző, 11. étkező, 12. melegítőkonyha

II. ütem

13. raktár, 14. laborok, 15. iroda, 16. autók-láv, 17. desztilláló, 18. főző, 19. kiszerező, 20. gépészet, 21. aula

Belső

közvetlenül kapcsolódva rakodórampa van kialakítva. Az áru szállítását 2 teherlift biztosítja. A középfolyosós elrendezésű I. szinten az említett helyiségek mellett étkező, melegítőkonyha és öltöző található. A II. szinten kis raktárakat, a III. szinten egyterű nagyraktárt alakítottunk ki.

Az épület szerkezete egyedi, helyszínen előregyártott vb. vázrendszerű, létra alakú pillérekkel, tekóns födémpanellel. A födém teherbírása 1,0 Mp/m². A szerkezeti raszter 8,10x3,60, 8,10x6,0 m. A második ütemben készült laboratórium és kiszolgáló épület egységei a főbejárati közlekedőkhöz nyaktaggal csatlakozik. A raktár alaprajzi és magassági méreteihez idomuló épületben a helyiségek aulakerűen kialakított közlekedőre vannak szervezve. A földszinten a laboratóriumok, rak-

tárak, kiszerező és irodai helyiségek egymást követő sorrendje folyamatos kereszteződés-mentes technológiát biztosít és kizárja a szennyeződés veszélyét. A II. szinten a laboratórium csatlakozó bemutató terem tartja a vizitumokat, ami ezentúl szakmai továbbképzési programoknak is helyet ad.

A III. szinten helyezkednek el az irodai, adminisztrációs helyiségek. Aulát 9 db plexi kupola világítja meg, szellőzése természetes és gépi úton biztosított.

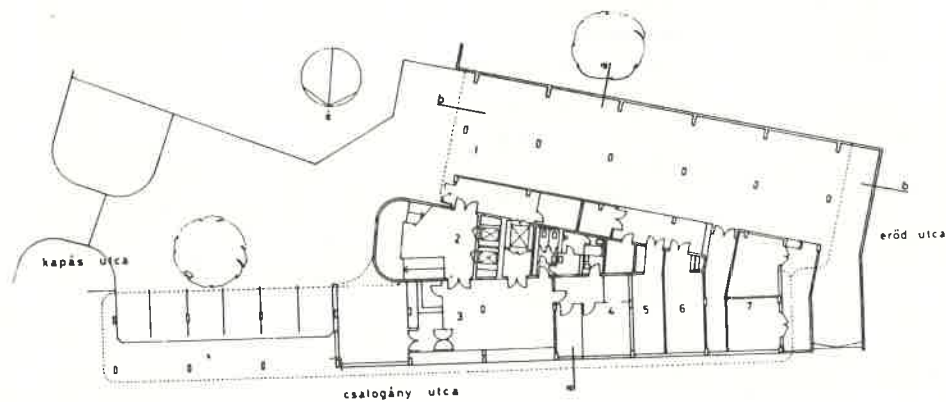
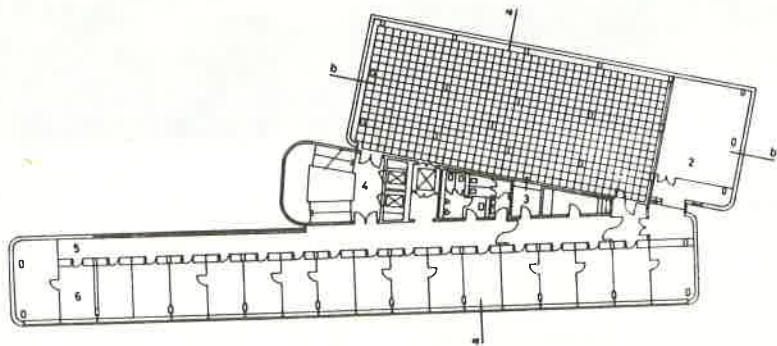
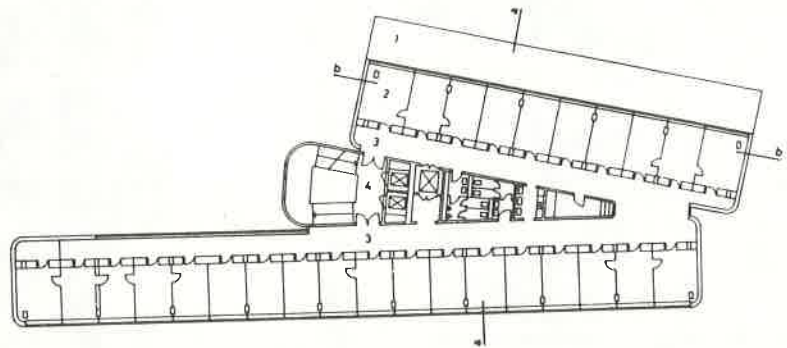
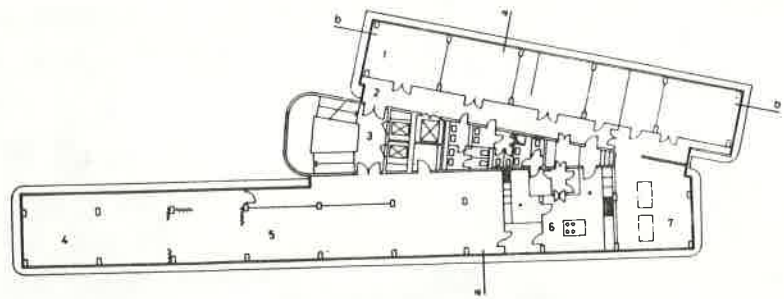
Az épület 6,60x6,60 m-es raszterű szerkesztett monolit vb. váz, a főbejárati ÉTI gerenda: — béléstestekkel. A központi épületei — Kaposvár ÉKI telep városrendezési előírása — téglával burkoltak.

Csalogány utcai homlokzat

SZÁMKI – INFELOR Számítóközpont

Generáltervező:	IPARTERV
Vezetőtervező:	Bajnay László
Építész tervező:	Borostyánkői Mátyás
Szerkezettervező:	Komlóssy István
Gépésztervezők:	Madarász Attila, Déri Tamás, Solti Gábor, Buka János
Belsőépítész tervezők:	Leisztner Piroska, Tóth György
Mélyépítő tervezők:	Golubovits László, Mihályi László
Kivitelező:	KÖZÉPÜLETÉPÍTŐ VÁLLALAT
Építető:	KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
Beruházó:	ÉPÍTŐIPARI BERUHÁZÓ VÁLLALAT
Üzemeltető:	ÁLLAMIGAZGATÁSI SZÁMÍTÓGÉPES SZOLGÁLTAT SZÁMÍTÓGÉPALKALMAZÁSI KUTATÓ INTÉZET
Szintszám:	Fszt + 7 emelet
Beépített térfogat:	22 350 Im³
Bruttó építési költség:	76 400 eFt

A számítóközpont épülete a vár alatti sűrű beépítésű Vízivárosban valósul meg. Az értékes környezethez tömegével, anyagaival és szintenként több helyen változó kontúrájával alkalmazkodni, ívesen megformált sarokmegoldásaival és a vegetáció lehetséges megőrzésével pedig hagulatában kapcsolódni kíván a Csalogány utcai házhoz.

A telepítés lényege, hogy a két, egymással hegyesszöget bezáró utca között (Csalogány és Batthyányi utcák) mindkét utcával párhuzamosan fut két fő épületszárny. A széttartó épületszárnyak között adódó kónikus magban egy összefogott, átgondolt gépészeti mag, nyitottabb felén a közlekedési terei; lépcső és felvonók nyerne elhelyezést.

Fentiek alapján, valamint tervezési megfontolásból a funkcionálisan igaztiszta alaprajz így szinte rávetül a homlokzatra. Az épületet körbejárva (1-4. fotók) változatos, de logikus

VII. emelet

1. gépészeti raktár, 2. folyosó, 3. közlekedő-vizesmag, 4. tárgyalók, 5. étterem, 6. kom, 7. gázkazánház

Ált. emelet

1. IV. emeleti terasz, 2. irodák, 3. folyosó, 4. közlekedő-vizesmag

I. emelet

1. számítógépterem, 2. klímagépház, monitor (betekintő) helyiség, 4. közlekedő-vizesmag 5. folyosó, 6. irodák

Földszint

1. fedett gk.-tároló, 2. közlekedő-vizesmag, 3. előcsarnok, 4. gondnokszoba, 5. áramszámlázó, 6. gázfogadó, 7. transzformátor.

VII. emeleti étterem-tanácssterem

funkciójuk által megszabott tömegek követik egymást. A Csalogány utcai irodás sávot a beszűkülő folyosók sávja a mélyebb traktusú nagyterek, számítógépteremek sávjába fordítja át, majd a közlekedő, lépcsőház és az oldalfolyosó más rendeltetést tükröző homlokzatával készült belső udvari, homorú épületszakasz zárja a körjárást látványát.

Az épület helyiségeinek szintenkénti elrendezése a következő:

Földszint: bejáratok, előcsarnok, gépészeti helyiségek, fedett-nyitott parkoló.

I. emelet: számítógépterem és közvetlen kiszolgáló helyiségei (klímagépház) II-III. emelet: kis számítógépteremek, előkészítők, irodák, öltözők,

IV. emelet: igazgatói és igazgatási helyiségek,

V-VI. emelet: általános irodai munkahelyek,

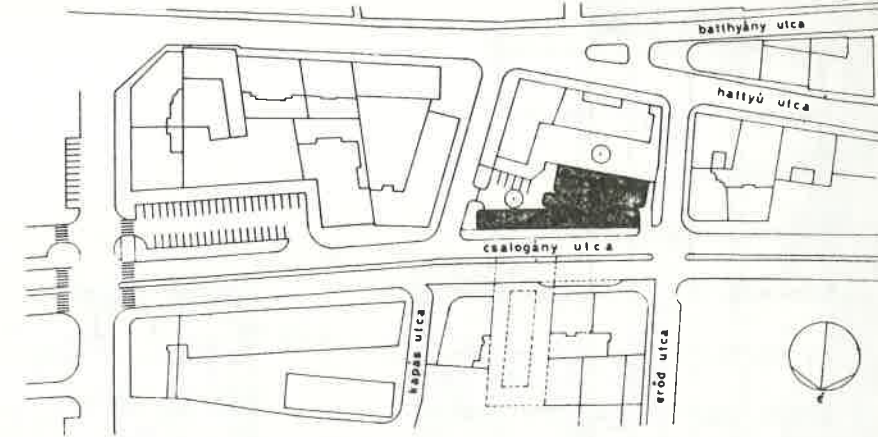
VII. emelet: étterem 200 adagos melegítő konyhával, tanácsstermek, raktárak, gázkazánház, szellőző gépház.

A középső magban található a vizes helyiségek, teakonyhák, szellőző és szerelő aknák.

Funkcionális szempontból az épület legfontosabb helyisége a nagy számítóközponti terem. Üzemviteli és építészeti szempontból egyaránt a terem első emeletre helyezése látszott célszerűnek. A gépterem mellett elegendő terület állt rendelkezésre klímagépház elhelyezésére is, így az álmennyezeti tér befűvő és az álpadló alatti tér elszívó klímavezeték-rendszere rövid, gazdaságos nyomvonalú.

Az épület adottságai miatt a számítógépterem a déli fekvésű szárnyba került, ezért kialakítása teljesen zárt, ablak nélküli, klimatizált tér. A klímajelvényt 2 db KARLWEISS típusú import klímaberendezés elégíti ki. A gépteremben körbenfutó szekrények mobil polcrendszerrel készültek, homlokzati raszterük lehetővé teszi az ugyancsak mobil válaszfalak csatlakoztatását.

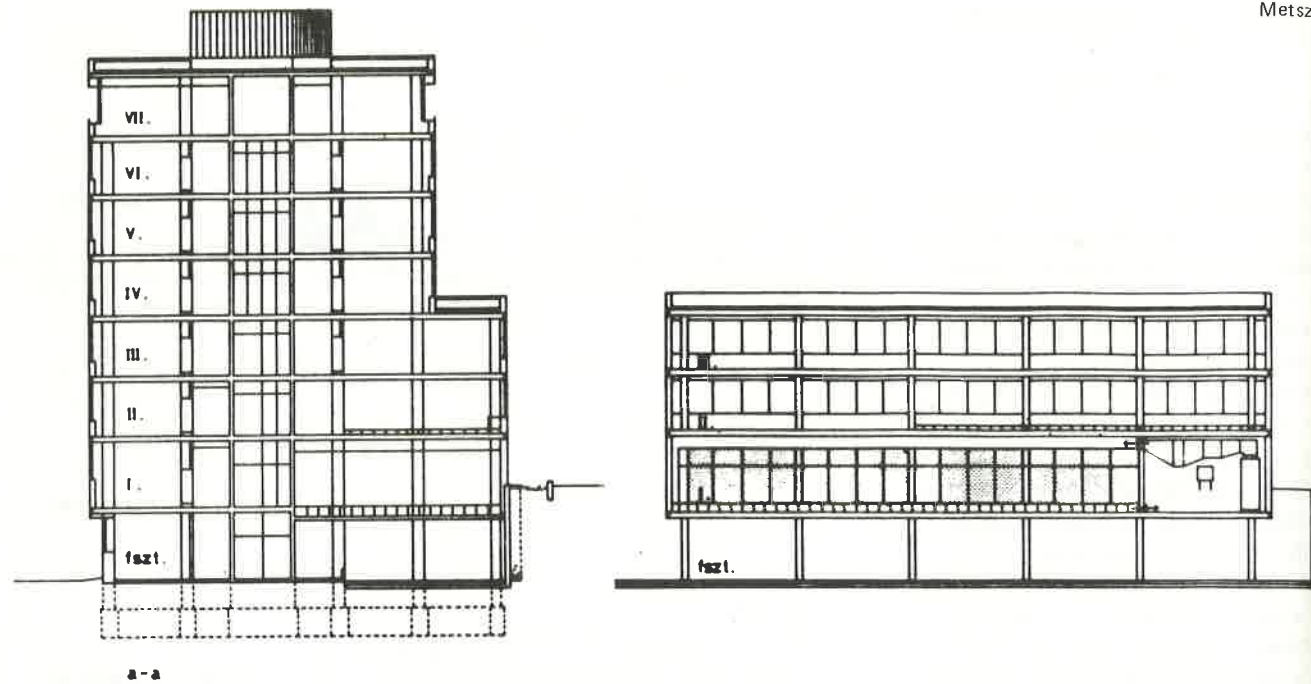
A számítógépterem szerelési és papíranyag kiszolgálása a teherfelvonóval történik, nagyobb gép felszállítása a lépcsőház orsótermében, terembeszállítása a vészkijárat két szárnyú ajtón át bonyolítható le. A lépcsőház orsótere

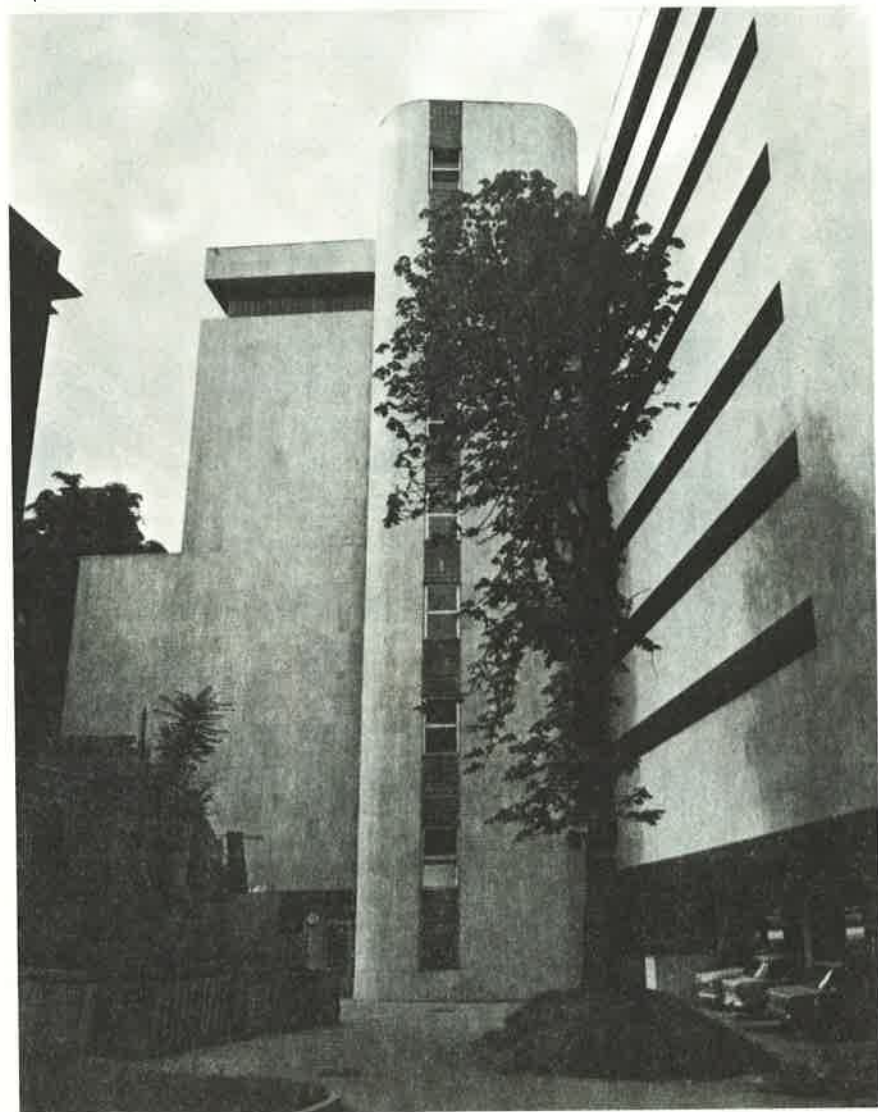
Helyszínrajz

Erőd utcai homlokzat

Kapás utcai homlokzat

Számítógépterem

alkalmas a konyhai berendezések és tetőkazánok legfelső szintre szállítása is. Az épületszerkezet 4,20x6,00 méteres raszterben vasbeton pillérekre szerkesztett, SCAN – FORM acélzsaluval készült sík vasbeton lemezfödémekből áll. A lépcső, felvonó, vizes csoporthagyományos zsáuzattal készült monolit vasbeton magban nyert elhelyezést. A homlokzati körítő téglafal épületkülsőn bolgár keménymész (VRACA) burkolatot kapott. A fenti szerkezet és az alkalmazott anyagok igen jól megfelelnek a szántóközpont funkció fokozott tűzvédelmi és épületgépészeti igényeinek.

Metszet

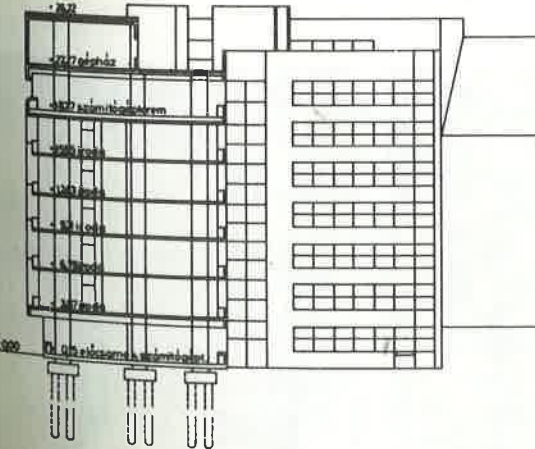

Csalogány, Medve utcai homlokzatok

**ÉPÍTÉSGAZDASÁGI ÉS SZERVEZÉSI INTÉZET
BUDAPEST, II., CSALOGÁNY U. 9–11.**

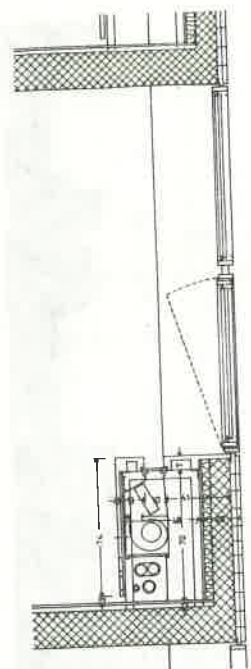

Helyszínrajz

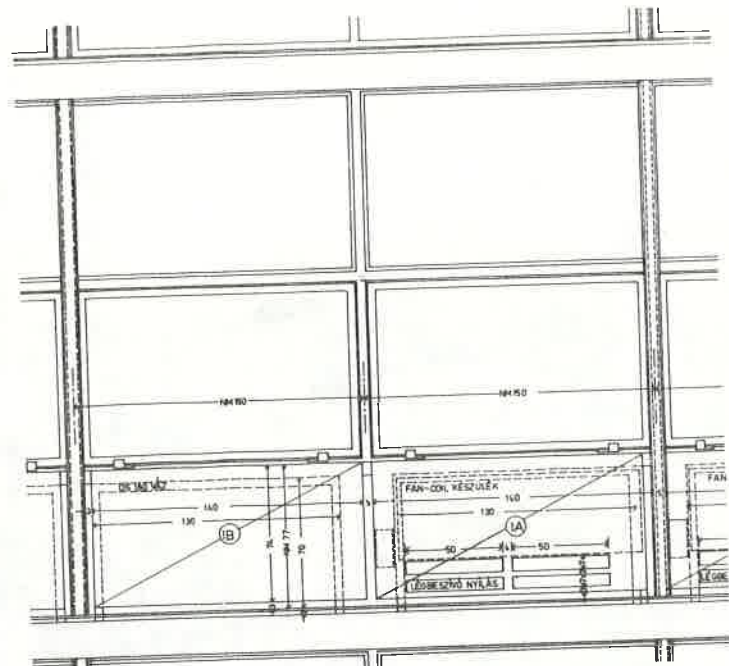

B. Metszet

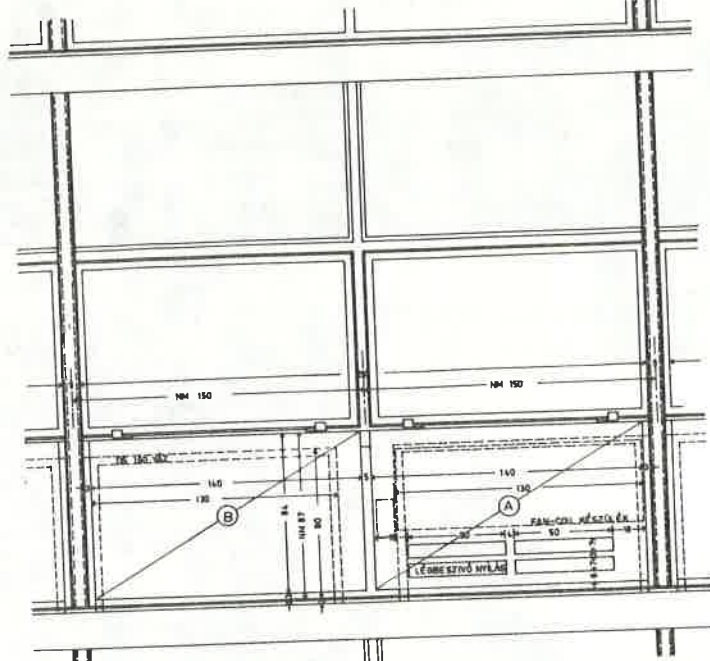
Generáltervező:	IPARTERV
Építésztervező:	Földesi Lajos
Munkatárs:	Ungár Péter
Szerkezettervező:	Pálya Antal
Gépészttervező:	Száva György
Elektromos tervező:	ÉVITERV
Beruházó:	ÉGSZI
Generálkivitelező:	Középületépítő Vállalat
Építészvezető:	Nagy János
Beépített bruttó térfogat:	23 843 m³
Összes bruttó építési költség:	69 751 eFt
Kiviteli tervek kiadásának éve:	1971

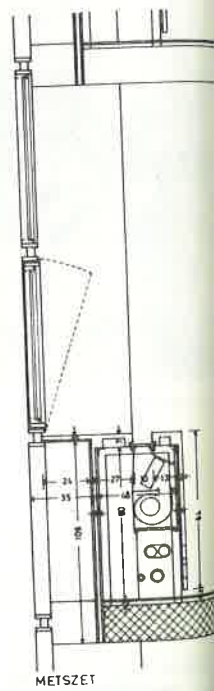
METSZET

BELSŐ NÉZET AZ UDVARI HOMLOKZATON

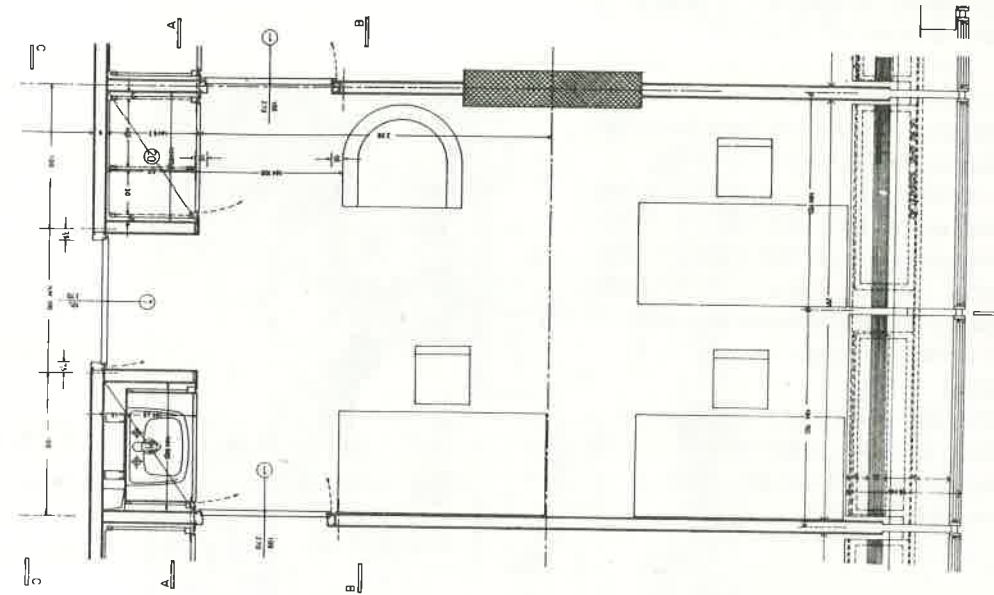
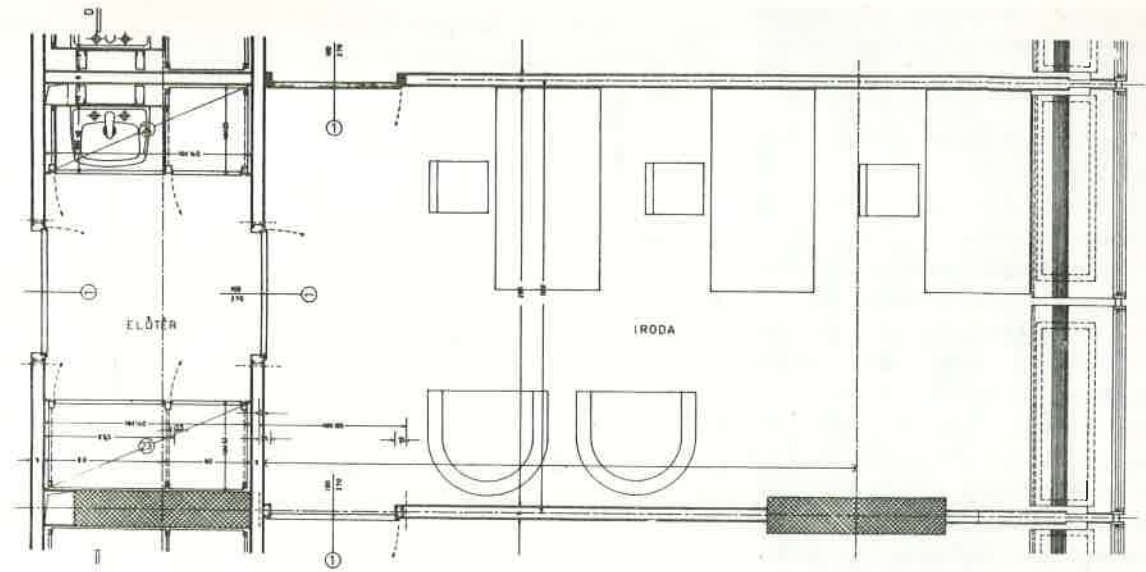
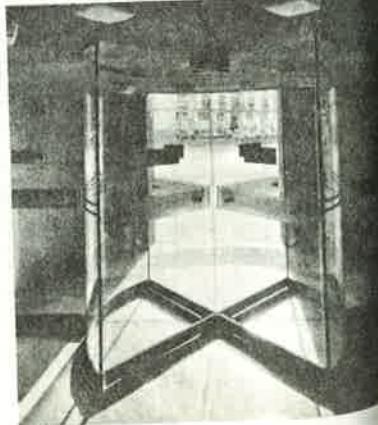
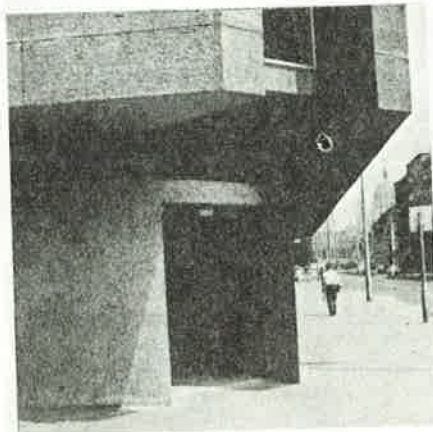

BELSŐ NÉZET AZ UTCAI HOMLOKZATON

METSZET

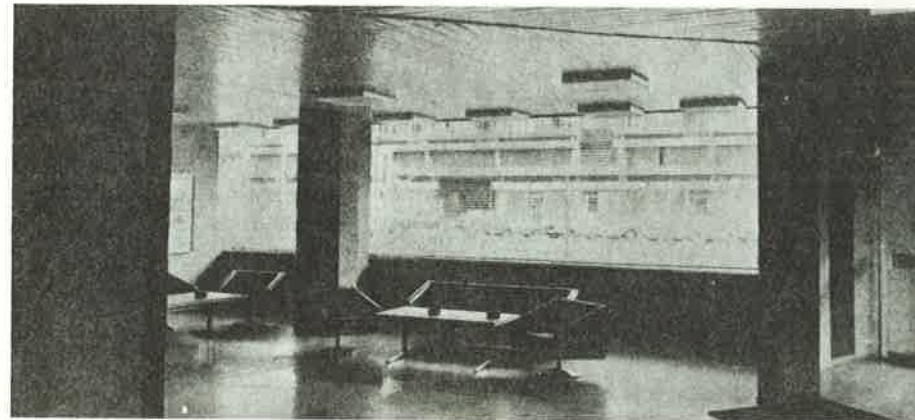
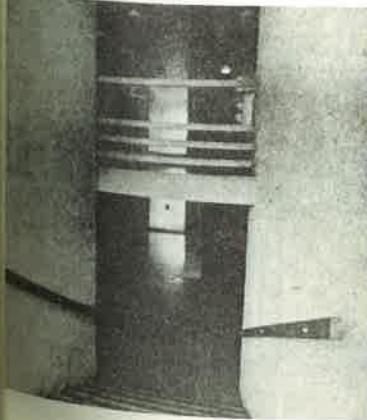
Bejárat részlet
Udvári homlokzat részlete
Szélfogó

Irodaegységek

Lépcsőház részlete

Földszint, előtér

Az épület elhelyezése, ill. beépítési módja hagyományos, a meglévő keretes beépítésű épületek tűzfalaihoz csatlakozó.

Az irodajellegű épület alaprajzi rendszere is hagyományos.

A cellarendszerű irodahelyiségek középfolyosóra vannak szervezve.

A megoldásban egyedi jellegűnek mondható a homlokzatalakítás, valamint a hegyesszögű sarok szögfelezőjére szervezett személybejárat, lépcsőház, felvonók, W. C.-csoportok, valamint a sarokon szintenként elhelyezett tárgyaló alaprajzi elrendezése.

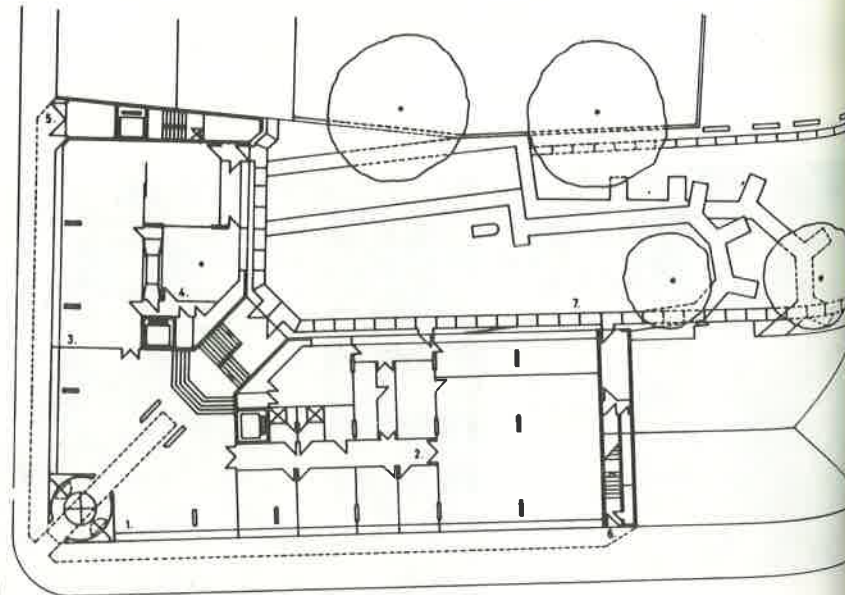
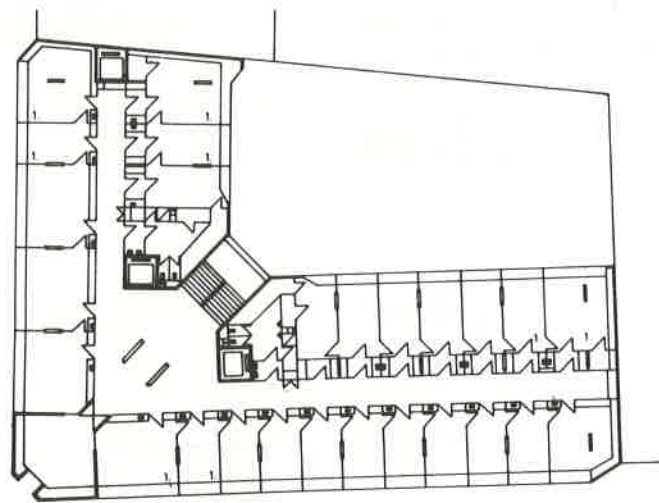
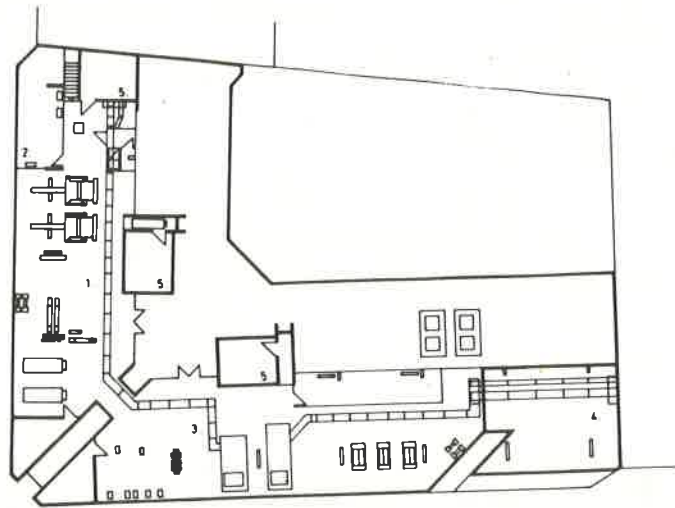
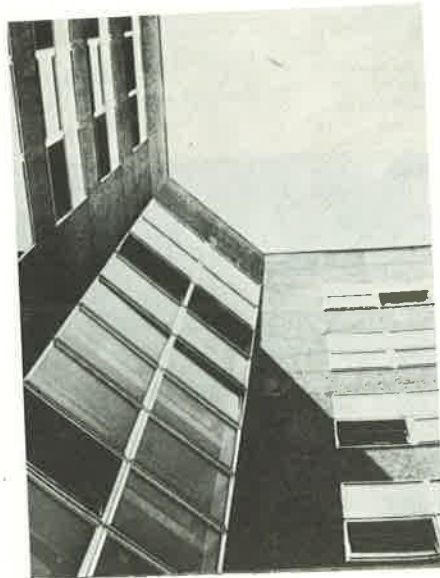
Az épület tartalmaz 450 főre írásztalós munkahelyet, a földszinten és a VI. emeleten számítógéptermetek, telefonközpontot, könyvtárat, szolgálati lakást, tanácstermet és büfét.

A hőenergia-ellátáshoz gázkazántelep és klímagépház, az elektromos energia-ellátáshoz 630 kVA-es transzformátorállomás létesült az épületen belül.

A sarokfoghíj adottságainak megfelelően egyedi tervezésű monolit vasbeton pillérvázás sík födémlemez szerkezet épült „Franki” cölöpalapozásra. A homlokzatépítés hagyományos és előregyártott szakipari munka keveréke.

A tömör felületeken monolit vb. falon kívül helyszíni műkö burkolat, belül hungarocell hőszigetelés és fél gipszkarton fal készült.

Udvari homlokzat

VII. emeleti alaprajz:

1. gázkazánház, 2. gázmérő, 3. klímagépház,
4. helyi klímagépház, 5. felvonógépházak

Általános emeleti alaprajz:

1. irodák

Földszinti alaprajz:

1. előcsarnok, 2. számítógépterem helyiségei, 3. tárgyalók, 4. telefonközpont, 5. gazdasági bejárat, 6. lakásbejárat, 7. műemlék kert

A külső üvegfalak és a Fan-Coil rendszerű klímaberendezéseket magában foglaló parapetelemek előregyártott szakipari gyártmányegységek, melyek a tömör homlokzati részekhez helyszíni szereléssel csatlakoznak. Az utcai homlokzat kék színű STOPRAY üveggel van üvegezve.

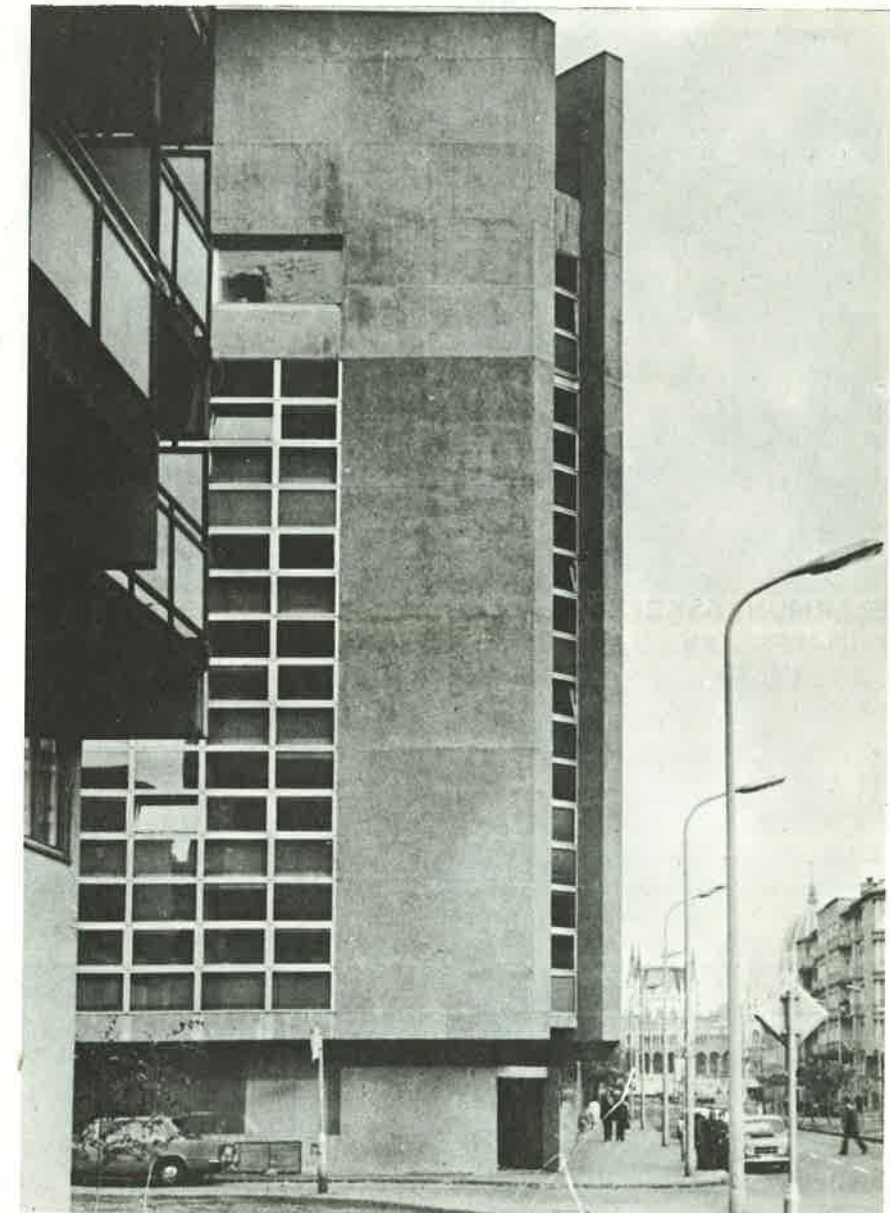
A válaszfalak „KÖZFAL” típusú gipszkartonból, a belső nyílászárók és beépített szekrények egyedi tervezésű asztalosmunkával készültek.

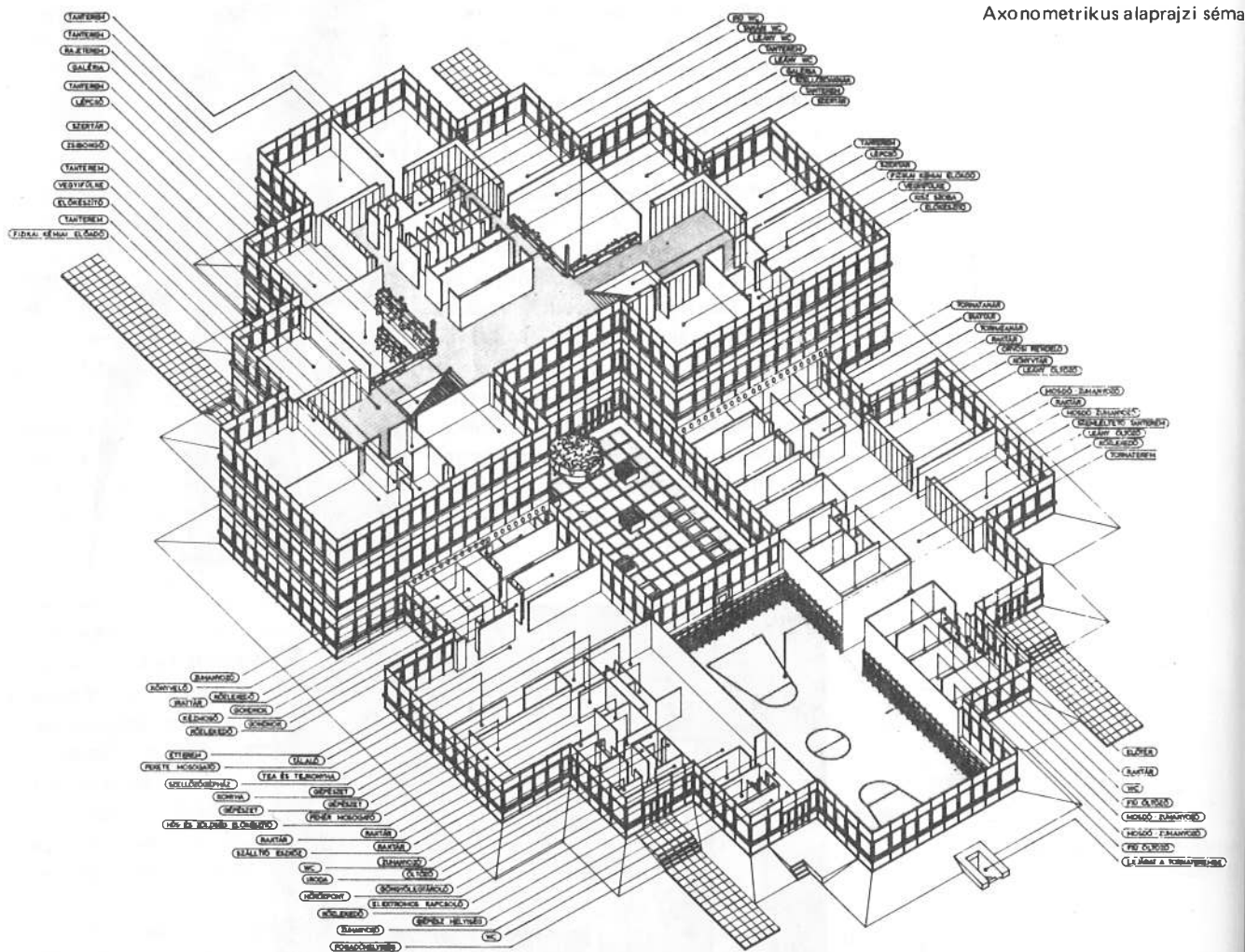
A födécek feltöltés nélküliek, 4 cm-es PVA simításra graboflex vagy metlachi lapburkolat került beépítésre. A területen XIII–XV. századi templom maradványainak bemutatására a földszinti alaprajzon jelölt helyen és módon kerül sor.

F. L.

Homlokzati részlet

Axonometrikus alaprajzi séma

NYOMDA- ÉS TEXTILIPARI SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET BUDAPEST, XV., ÚJPALOTAI LAKÓTELEP

Építész: **Kévés György**
 Építésmunkatárs: **Kovács Imre**
 Munkatárs: **Mlinkó József**
 Statikus: **Koncz Attila**
 Gépészek: **Déri Tamás**
Madarász Attila
Szolár Miklós
Taraj Márton
 Elektromos: **Tasi Ilona**
 Kertészet: **Domokos Géza**
 Berendezés tervezője: **Domokos Géza**
 Az építési rendszer tervezője: **Kévés György**
 Statikus: **Koncz Attila**
 Gépész: **Dr. Egyedi András**

Technológiai terv: **Béres Lajosné**
 (Középületépítő Vállalat)
 Alumínium gyártmányterv: **Novák László**
 (Fém munkás Vállalat)
 Generálkivitelező: **Középületépítő Vállalat**
 Kreszán Albert
 Építésvezető: **Fém munkás Vállalat**
 Alumínium szerkezeteket gyártó és szerelő vállalat:
 Beruházó: **Fővárosi Beruházási V.**
 Tervezés éve: **1972-1973**
 Kivitelezés éve: **1975-1976**

Az újpalotai lakótelepen a városrendezési tervben rögzített helyszínen épült a Nyomda- és Textilipari Szakmunkásképző Intézet. A városrendezéssel kijelölt terület geometriai, tájolási és beépítési adottságai, valamint az objektum funkcionális igényei határozták meg az épület telepítését és tömegkialakítását. Ezen adottságokból formált, plasztikusabb karakterű egységes épülettömeg két funkcionális egységre bomlik. A földszint + 2 emeletes épületrészben az iskola tanügyi része helyezkedik el 2x12 db bilaterális megvilágítású tanteremmel, két nagylé-

terű belső térrel bővített zsbongóval, a két tanári testületi helyiségcsoporttal és a szakeladókkal. A földszintes épületrészben foglalnak helyet a két iskola közösen használt funkcionális egységei, a két részre osztható versenypálya méretű tornaterem az öltöző és mosdó helyiségeivel, a közös önkiszolgáló étterem és konyhaüzem, a könyvtár, a gondnoki irodák, az orvosi rendelő és az épületet kiszolgáló gépészeti helyiségek.

A szimmetrikus tömeg geometriai középpontjában az emeletes és földszintes épületrész egymásba kapcsolódásánál átriumként kialakított pihenő udvar helyezkedik el. Az udvar a földszinti zsbongóhoz közvetlenül kapcsolódva biztosítja a tanórák közötti szünetekben a tanulók szabadtéri pihenését.

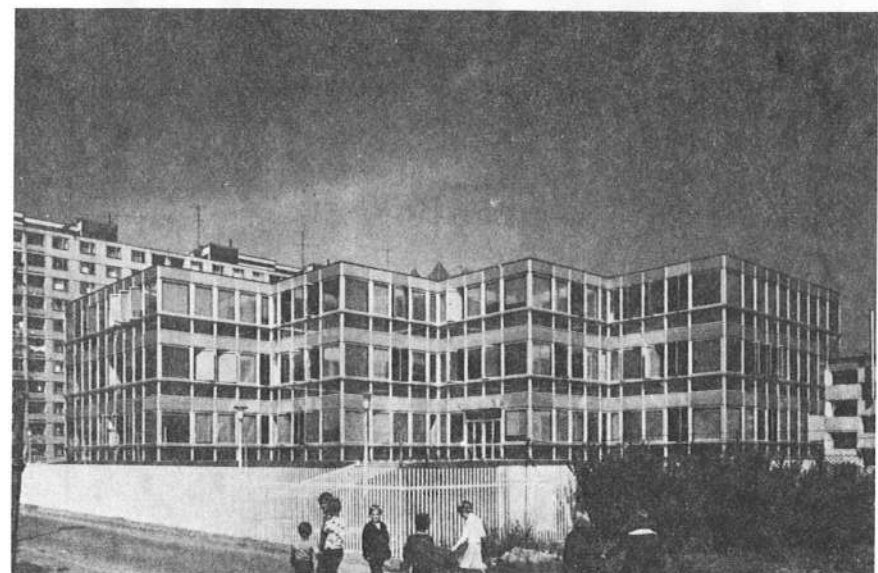
A bontott tömegű épület jellemző karakterét az egységes méretű alumínium szerkezetű, mélyen üvegezett külső térelhatároló szerkezet, valamint a lábataként kialakított, az alapozási munkákból kikerülő földből képzett, gyesített földrészű adja. A pusztán alumíniumból, üvegből és gyesített részből képzett felületekkel kívántunk építészeti harmonikus kapcsolatot teremteni a házgáryi panelekből épült lakótelepi épületegyütteshez.

A Szakmunkásképző Intézetet, a zuglói 24+6 tanteremes általános iskolánál, az Ecséri úti Vendéglátóipari Szakiskolánál, a Magyar Rádió és Televízió Völgy utcai óvodaépületénél és az óbudai Úttörő és Ifjúsági Ház építésénél tervezett és kivitelezett könnyűszerkezetes elemekből alakítottuk ki. Az épület szerkezeti váza 7,5x7,5 méteres pillérhálóra szerkesztett könnyített acélváz. A földeme DV 6-os horganyzott acél trapézlemez.

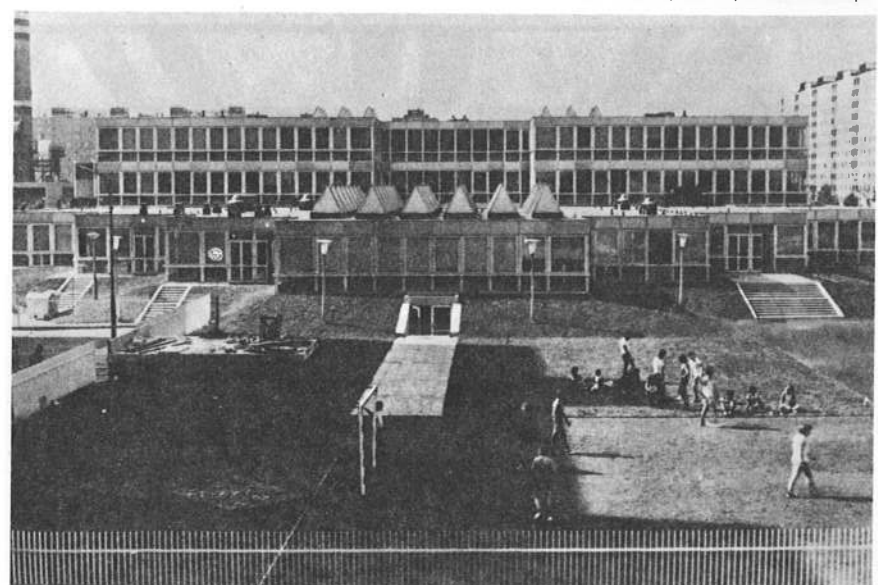
A külső térelhatároló szerkezet 1,5 méter széles osztású „Győr” típusú alumínium szerkezetű függönyfal HUNGAROPÁN üvegezésű forgóablakokkal. Az épület árnyékolása az ablak belső felületére szerelt, de kifordítható reluxával megoldott. A belső válaszfalak acélbordákra szerelt gipszkarton lapokból készültek, a hangszigetelést a két réteg közé függesztett salakgyapot matrac biztosítja. Az álmennyezetek Armstrong típusú 1 órás tűzállósági határértéket biztosító olasz gyártmányú

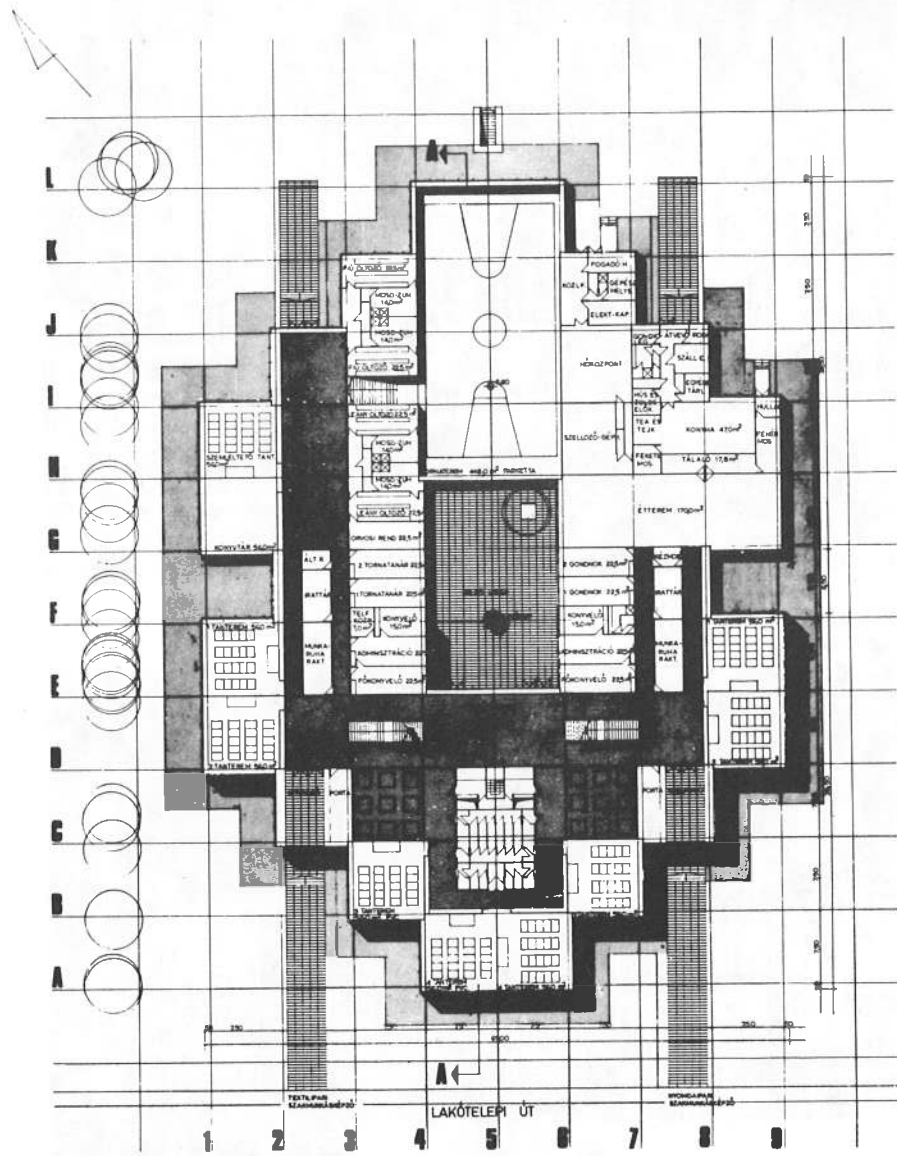

Tantermi szárny, főbejárat
Homlokzati részlet, tantermi szárny

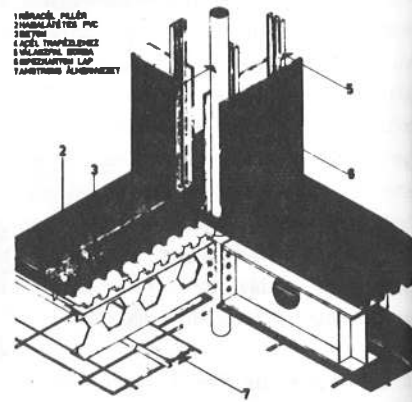
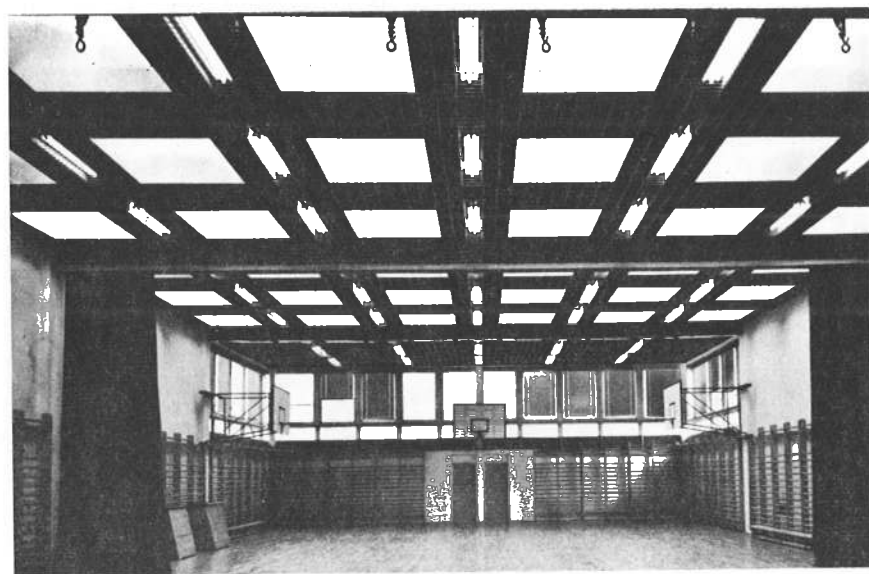
Tantermi szárny és a sportudvar képe

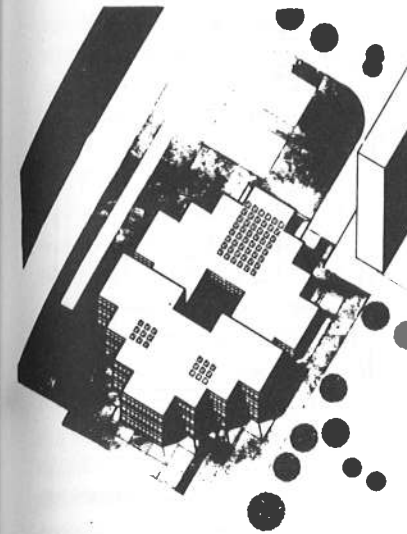

Földszinti alaprajz

Tornaterem

Szerkezeti csomópont

Axonometrikus tömegvázlat

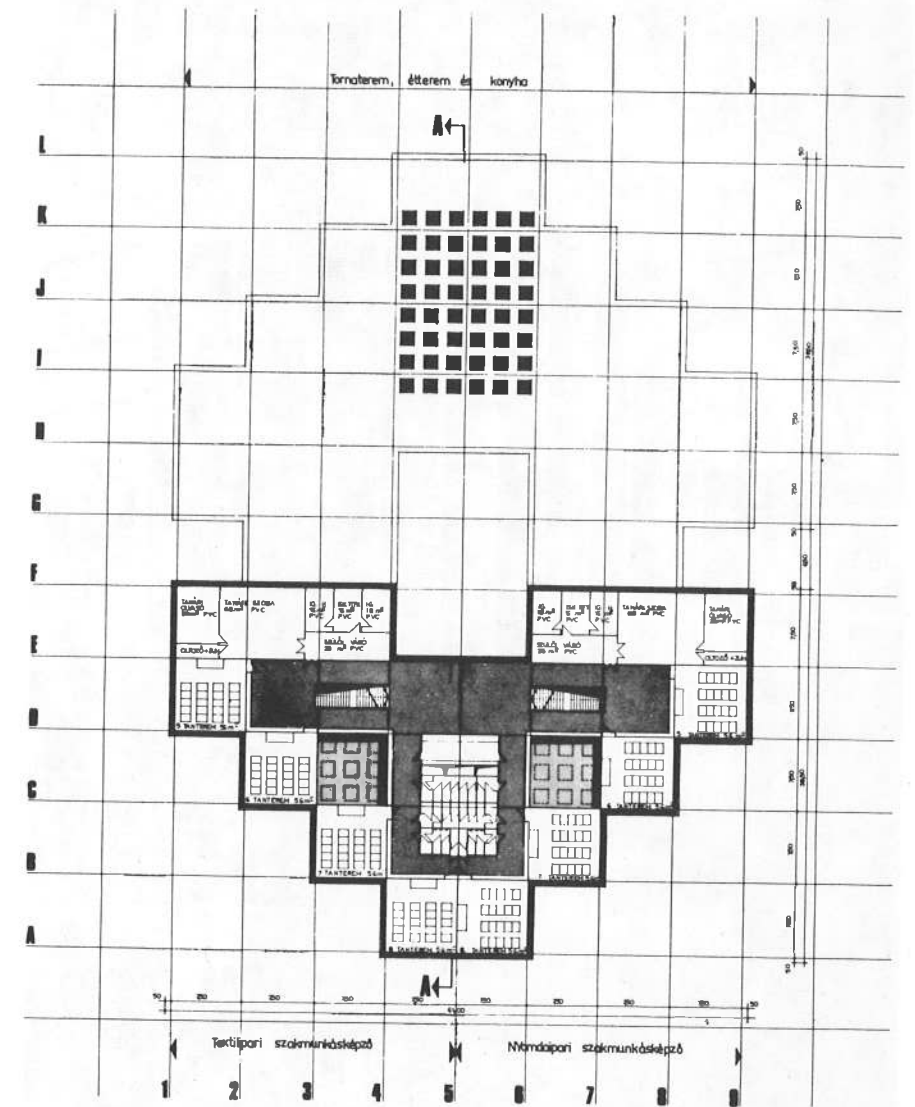
SADI lapokból készültek. A padlóburkolatok szintenként változó színű PVC egységesen. Ezen épületszerkezeti rendszer elemei vizsgáltak a felsorolt épületek megvalósításakor a zuglói iskola 4 éves üzemeltetése során. Ezek alapján megállapítható, hogy a nyílt könnyűszerkezetes építési rendszerekkel magasabb igény szintű változatos közösségi épületek valósíthatók meg anélkül, hogy a szériatermékekből előállított épületek külső felületei monotonná tennék épített környezetünket. Ugyanakkor megállapítható, hogy a karosszéria jellegű építés elterjesztésével egyidejűleg fokozott gondot kell fordítani arra, hogy az épületek üzemeltetői, használói az új építőanyagok tulajdonságait figyelembe véve, kultúráltan használják és megfelelően gondozzák épületeiket.

K. Gy.

Aula

Emeleti alaprajz

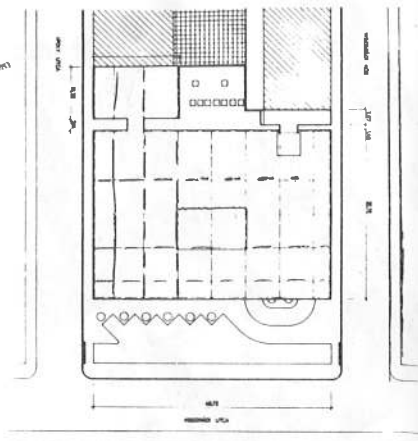
Belsőudvar

**MEDICOR MŰVEK KÖZPONTI ÉPÜLETE
BUDAPEST, XIII., VISEGRÁDI U. 49.**

Felelős építésztervező: **Gulyás Zoltán**
 Felelős statikus tervező: **Dr. Pozsgai Lajos**
 Gépésztervező: **Nagy Bence**
 Elektromos tervező: **Száva György**
Magyar Sándor
Makó Jánosné

Helyszínrajz

Bejárati homlokzat

A létesítmény rendeltetése: a MEDICOR Művek gyáregységeinek központi adminisztrációs, műszaki fejlesztési, valamint kereskedelmi ügyviteli központi épülete 550 fő elhelyezésére. Ezenkívül a Budapesti Törzsgyár szociális létesítményei is itt kaptak helyet.

Szerkezet-felépítés: 6,50 m tengelykeresztmetszetre kialakított, részben előszerelt-vasalatú vb. pillér felmenő szerkezet, középső vb. szekrény-mag. Fém, ill. táblás zsaluzórendszerrel készült, több támaszú alul-felül sík, 3,25 m körbekonzolos vb. födémek.

Külső lezárás: födémeként kiváltott „Hungaropan” üvegezésű alumínium üvegfal, parapet mezőkben műanyag szükségszellőző-nyílászkeretek. A gravitációs módon működő szükség-

szellőzés terelőszerkezetei a parapet klímaegységekkel, a vízszintes energia-vezetékek részére kialakított csatornaelemekkel a parapetegységekben 162,5 cm modul elemként kerültek kialakításra.

A belső kialakítás: 162,5 cm (650/4) modulrendszerrel felépített mozgatható fal, válaszfal-szekrény, ill. ajtóelemek, azonos raszterben elkészített műanyag mennyezetelemek világítótestekkel befűjórészekkel kombinálva.

Padlózat: szőnyegpadló, műanyag, ill. nagyforgalmú közlekedőterekben terrazzo.

Gépészeti rendszer: távfűtéshez kapcsolódó hőközpont, központi szellőző-klímagépház. Légfűtés-hűtés parapetklíma egységekkel. Homogén világítási igény miatt, összefüggő világítómennyezet kialakítás.

Irodarendszerek alakítási lehetősége: 3,25 hálóraster többszörösében tetszőleges cellás-teres kialakítási lehetőség a fő irodaszinteken.

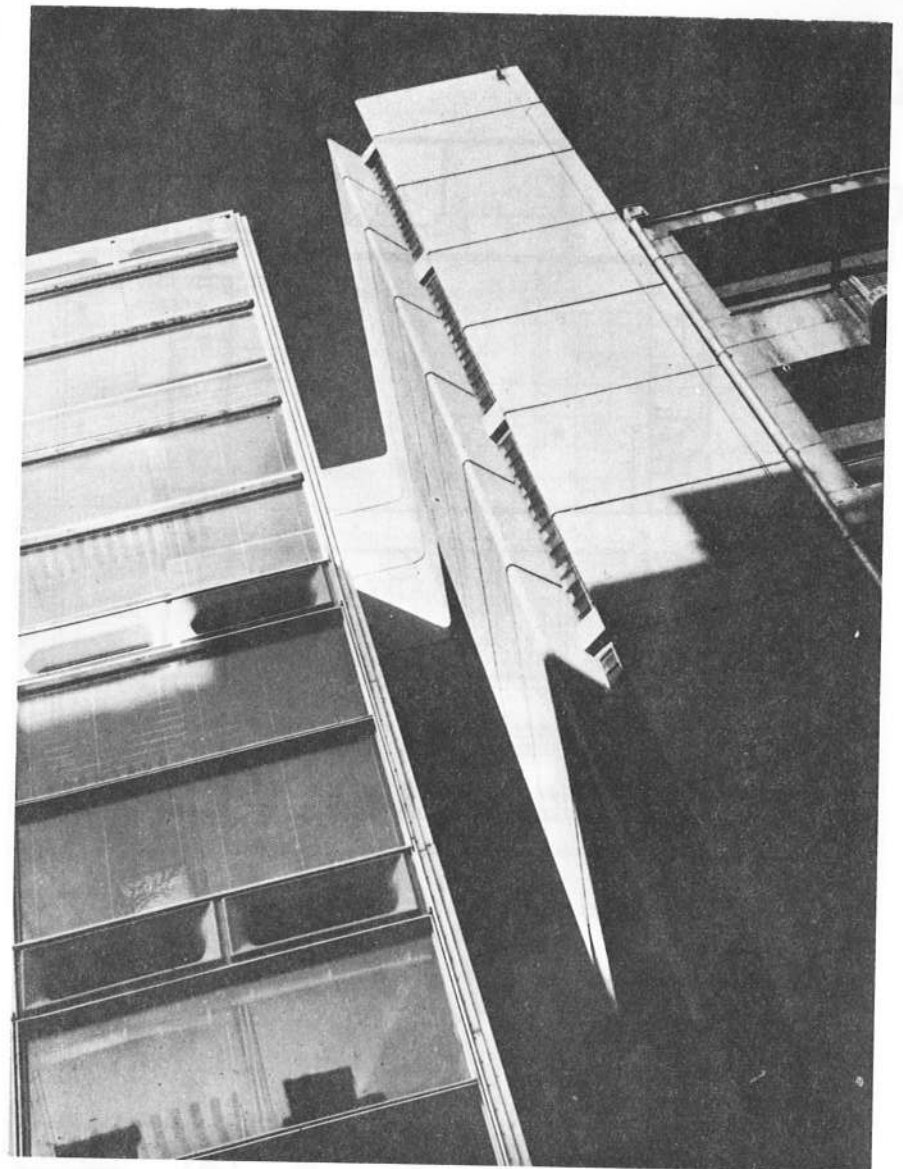
Az iroda-labor-rajzterem funkciók terében kívül az épület alagsorában nyert elhelyezést, összefüggő nagy egységként a 720 fős üzemi öltöző, a 4. em. szinten 1000 adagos konyhaüzem és üzemi étterem.

Nagyságrend jellemzők:

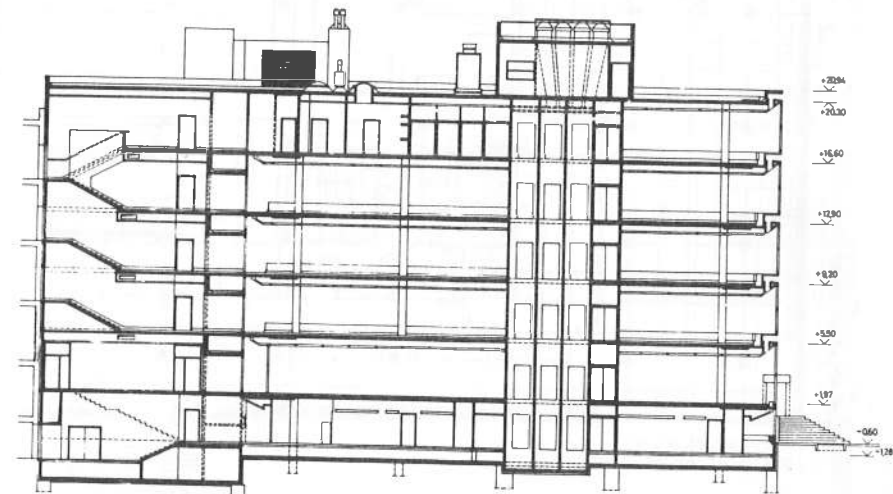
Beépített szintek
 Össznégyszetmétere: 10 810 m²
 Beépített léghőköbméter: 39 450 lm³
 Költségjellemzők:
 Teljes kiviteli költség: 110,2 mill. Ft
 Léghőköbméter költség: 2840,- Ft/lm³

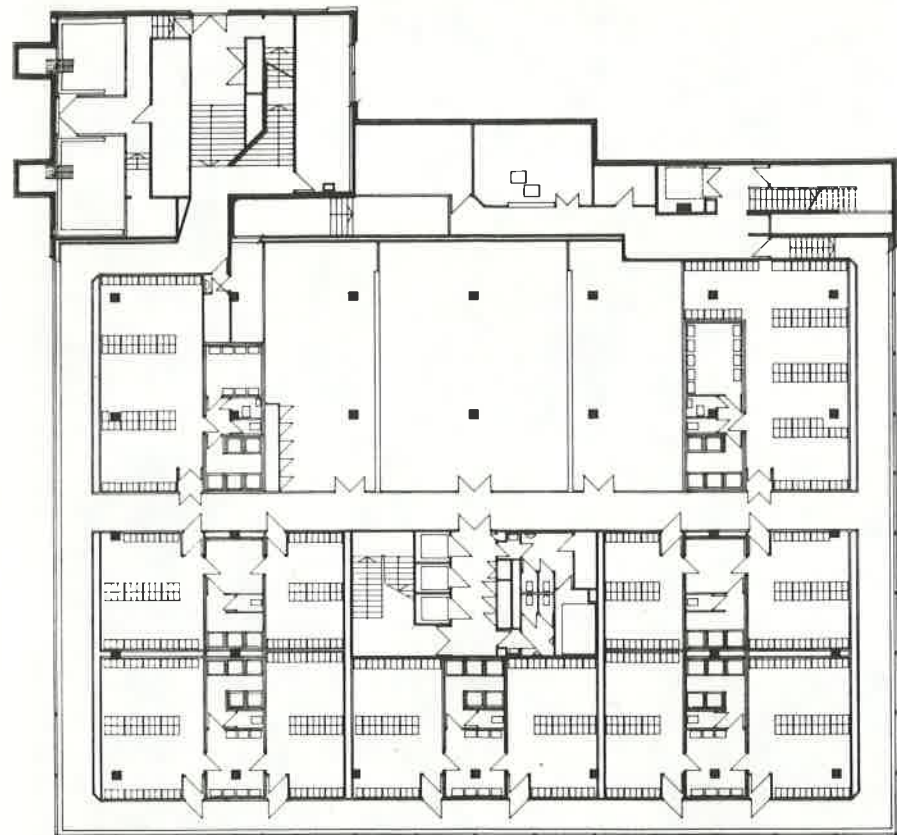
G. Z.

Metszet

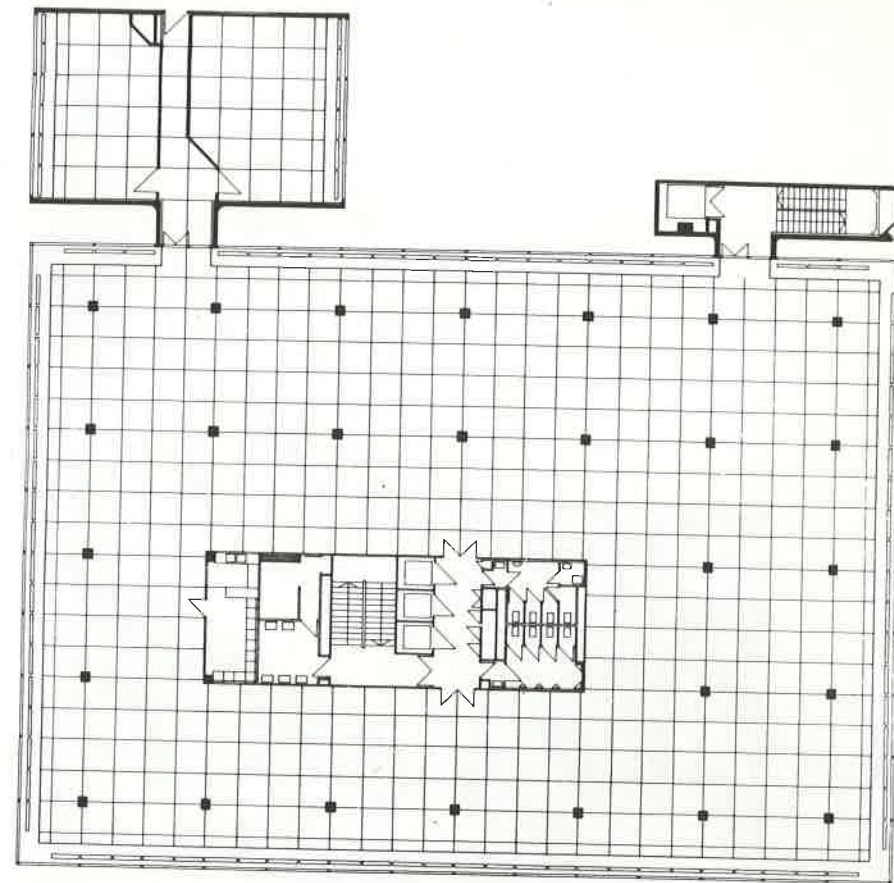
Homlokzati részlet

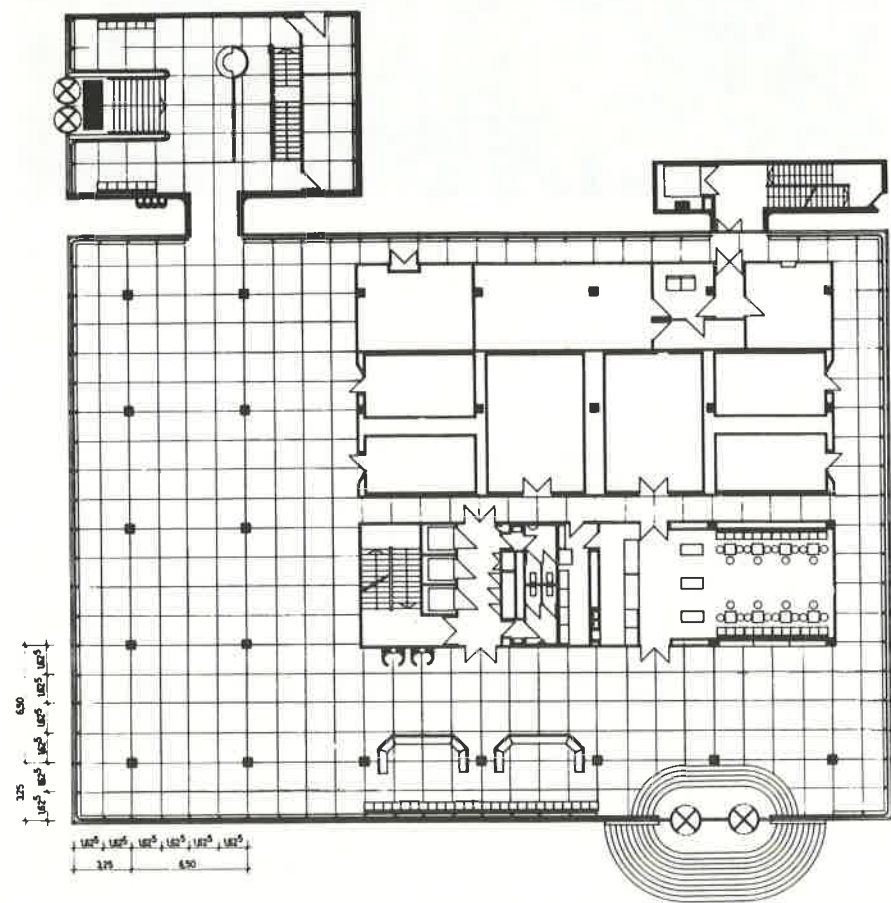
Alagsor alaprajza

Általános irodaszint alaprajza

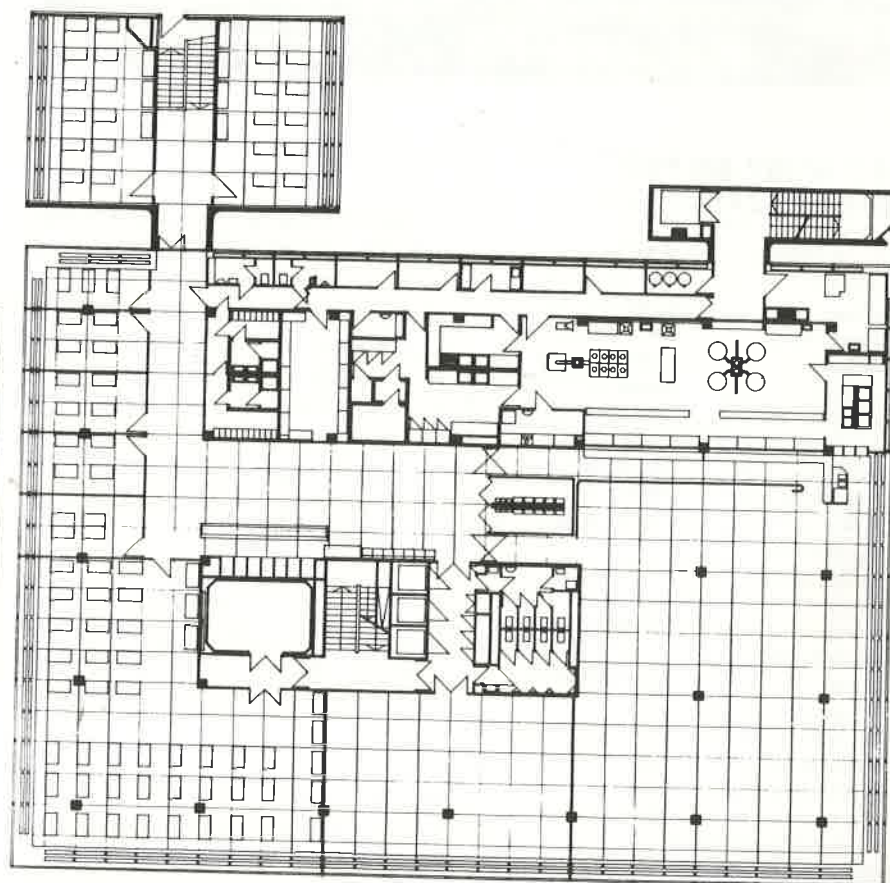
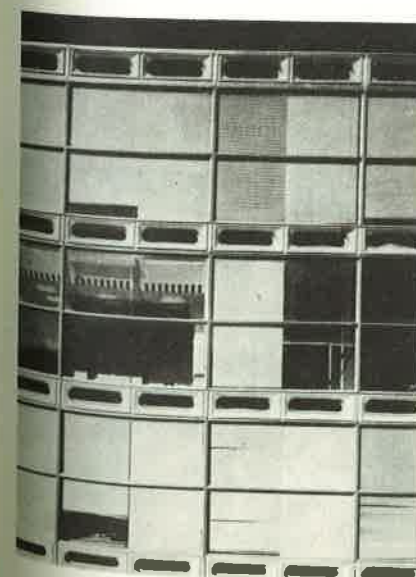
Földszint alaprajza

Étteremszint alaprajza

Homlokzat

Homlokzat részlete

PÉTI NMGY 400 FŐS MUNKÁSSZÁLLÓJA

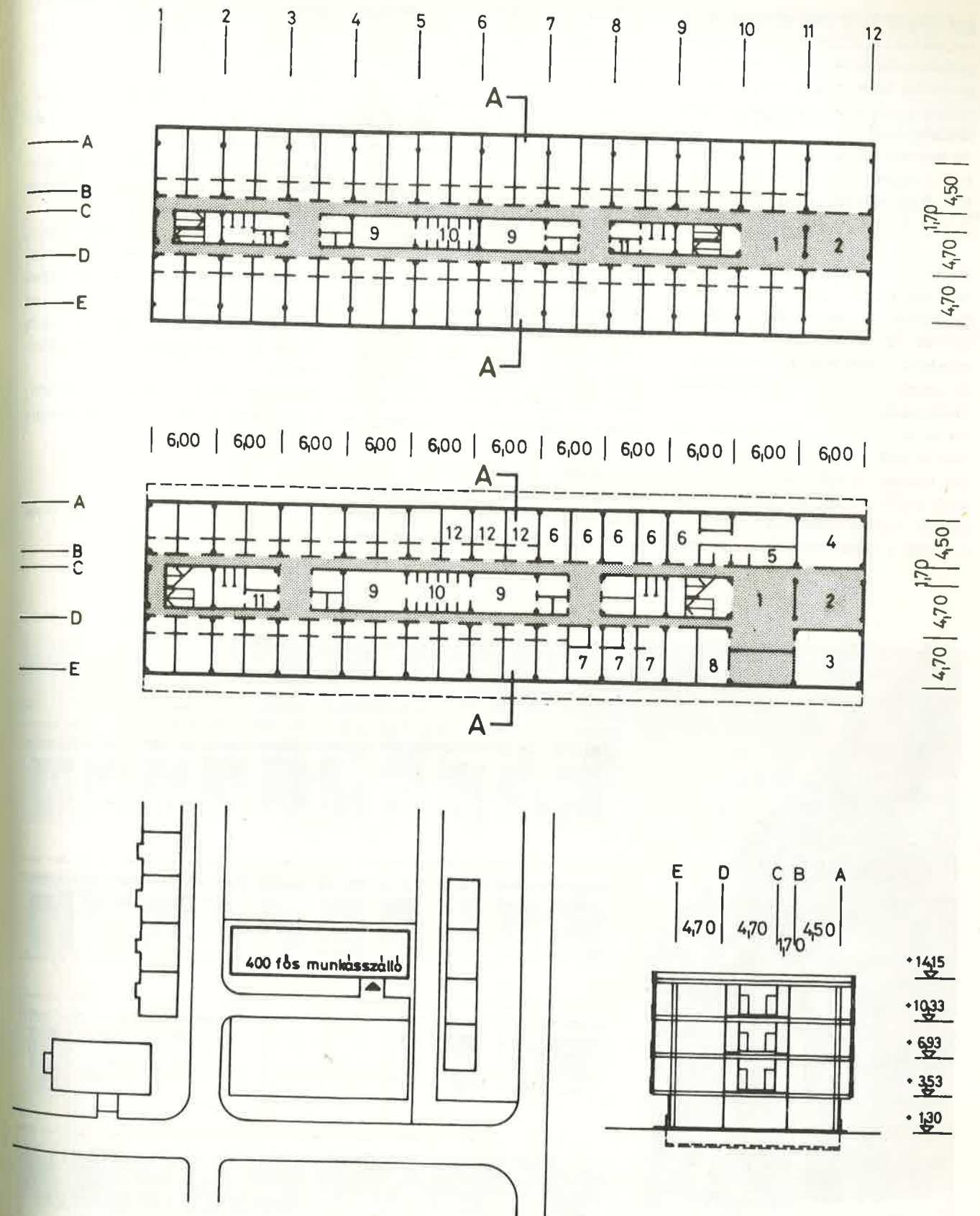
Tervező vállalat:	IPARTERV
Építész:	Tóth Dezsőné
Statikus:	Gnädig Miklós
Vízcsat.-fűtés	Pentz Ferenc
Szellőzés:	Wégnér Mátyás
Villamos:	Homolya György
Generáltervező:	VEGYTERV
Kivitelező:	22. sz. ÁÉV
Beruházó:	Péti NMGY
Tervezés éve:	1970.
Kivitelezés éve:	1971-1972.
Beépített össz. alapterület:	4800 m²
Beépített össz. térfogat:	16 000 m³
Bruttó építési költség:	16 800 000 Ft
Rendeltetési egység:	fő
Rendeltetési egységre eső alapterület	12 m²
Rendeltetési egységre eső térfogat:	40 m³
Rendeltetési egységre eső építési költség:	42 000 Ft/fő

Az épület a péti Berhida úti lakótelep, gyár felé vezető főútja mellett azzal párhuzamosan helyezkedik el, két lakótelepi ház között. A hely kijelölését a generáltervező VEGYTERV végezte. A munkásszálló fszt. + 3 emeletes öttraktusos épület. Az emeleteken a két hosszhomlokzaton végig szobaegységek helyezkednek el, a belső két közlekedő folyosó között a kiszolgáló egységek.

A középben elhelyezett kiszolgáló traktusban két lépcsőház, egy-egy W.C.-csoport, kétoldali megközelítésű mosdó-zuhany helysége és raktárak vannak.

A szintenként megtalálható társalgó tv-szoba a lépcsőház előtti dohányzó-térből nyílik.

Homlokzat

Helyszínrajz, alaprajzok, metszet
1. előtér, 2. társalgó, 3. tv-szoba, 4. kerék-pártároló, 5. portagondnoki lakás, 6. raktár, 7. betegszoba, 8. csizmamosó, 9. mosdó, 10. zuhany, 11. W. C.-csoport, 12. 2 ágyas szoba

A földszint az előcsarnokkal a portával, váróval, kerékpártárolóval, a betegszobákkal és raktárakkal a szálló összes gazdasági és kiszolgáló helységeit tartalmazza, és kevés szállodai 2 ágyas szobaegységet.

Az épületben elhelyezhető létszám:

Fszt. 2 ágyas szoba 50 fő

Em. 3 ágyas szoba 350 fő

400 fő/ép.

Az épület szerkezete a MOT III. B. 31. jelű IPARTERV által tervezett és a Betonelemgyár dunaujvárosi gyárában gyártott típus iroda-öltöző épület előregyártott elemeinek felhasználásával, de egyedi épületszerkezeti kapcsolatok kialakításával készült.

Az eredeti típus terv 12,0 m széles épülete helyett, az épület 18,0 m szélességet biztosít. A 6,0 m-es konzolos főtartó (4,70 + 1,30), két szélső elrendezésben a külső oldal felé konzolos, a középső a közlekedő felé, ennek meg-

felelően a harántirányú pillérrendszer 4,70 + 4,70, 1,70 + 4,50 méter.

A hosszoldali pillértengely 6,0 méter. A födém az alubordás 1,0x5,70 m-es, a főtartóval azonos nagyságú födémpanelekből készült, 300 kp/m² teherbírással. Az alapozás haránt irányú sávalaprendszerű.

A külső térelhatárolást előregyártott hőszigetelt vasbeton falpanel képezi. A hosszoldali falpanel külső felülete részben hullámosított, a végfalpanel állított emeletmagas kialakítású egész felülete hullámosított vasbeton.

A külső nyílászáró egyesített szárnyú fa forgóablak, felső bukó szárnyal, belső típus fa, illetve fém ajtókból készült. Az épület belső burkolata szerezény, a szobákban PVC, a közlekedő és kiszolgáló helységeken márványmozaik, a falak fehér meszelésűek.

Az épület fűtéséhez szükséges meleg víz távvezetéken érkezik és a hőközponti osztó-gyűjtőhöz csatlakozik. A hossz-

oldalakon végighúzódnó csőcsatornában haladnak az épület fűtési alapvezetékei, az épület négy sarkán levő fel-szállóig.

A hőleadók 500 és 900 mm közcsavartávolságú IV. oszlopos DV típusú acéllemez radiátorok.

Az épülethasználati melegvízszükséglet félórás csúcsértéke 576 l/p, a hidegvíz félórás csúcsértéke 656 l/p.

A belső traktusban elhelyezett mosdó, zuhany- és kiszolgáló helységek mesterséges szellőztetésűek. Az óránként befűjt levegőmennyiség 9500 m², az óránként elszívott légmennyiség 10 560 m², a szellőztetés módja depressziós.

Az épület energiaszükséglete 152 kW, a feszültség 3x380/220 V, az energia ellátása földkábelrel történik.

T. D-né

Homlokzati részlet

ОРОШХАЗСКИЙ ЗАВОД ЛИСТОВОГО СТЕКЛА

Тамаш Бейтэ

СТР. 1

Завод листового стекла, выпускающий 10 миллионов квадратных метров листового стекла в год, был построен в качестве расширения завода посудного, лугового стекла, но при этом организационно самостоятельным заводом. Цехи завода: гуты, тянущий корпус, термичный цех, цех обработки и упаковки, деревообделочный цех, склад сырья, смесительный цех, здание щитовой, социальное здание. В процессе производства строительных работ применялась передовая технология — сборные элементы конструкции заводского производства, скользящая опалубка и монтаж элементов посредством кранов. Крупнопролетные железобетонные фермы изготавливались на месте строительства. Архитектурный ансамбль был удостоен Приза архитектурного уровня от Министерства строительства ВНР, в 1974 году.

БУДАПЕШТСКИЙ ДОМОСТРОИТЕЛЬНЫЙ КОМБИНАТ № 4

Имре Фюлеп

СТР. 6

Среди построенных в Венгрии домостроительных комбинатов, комбинат № 4 обладает наиболее крупным производственным корпусом и складом готовых изделий, при наименьшей по сравнению с остальными комбинатами общей площади заводской территории. На домостроительном комбинате сооружены следующие объекты:

1. Площадка манипуляции и сортировки гравия (заполнителей);
2. Бегоносмесительная установка и завод изготовления специальных бетонов;
3. Производственный корпус и арматурный склад;
4. Склад готовых изделий;
5. Котельная;
6. Компрессорная, помещение для зарядки аккумуляторных батарей электрокаров и трансформаторная;
7. Авторемонтная мастерская;
8. Склад хранения нефтепродуктов в бочках;
9. Автомобильные весы;
10. Здание управления, кухни и столовой;
11. Приходная персонала.

Внешний вид зданий домостроительного комбината характеризуется профильным стеклом, натурально курпичной облицовкой и стеновыми панелями из известковой крошки с облицовочным слоем.

ВЕСПРЕМСКИЙ ДОМОСТРОИТЕЛЬНЫЙ КОМБИНАТ

Фекете Реженэ

СТР. 9

Веспремский домостроительный комбинат был сооружен в качестве девятого домостроительного комбината страны. В отдаленной от грузового движения домостроительного комбината, в расчлененной дорогами о зелененной полосе построено здание управления, столовой и кухни, а также здание рабочего общежития. Мощность завода составляет 90 000 м² жилой площади в год, соответственно 2300 квартир в год.

ХЕЙЕЧАБАЙСКИЙ ЦЕМЕНТНЫЙ ЗАВОД

Тамаш Бейтэ

СТР. 12

Новый цементный завод работает с мощностью в 1,6 миллиона тонн в год. В статье приводится подробное описание объектов цементного завода: склада клинкера, цементной мельницы, складских силосов, упаковочно-погрузочного отделения, мастерской-склада, пешеходной галлереи, раздевальной-сервиса, трансформаторной и компрессорной, главной трансформаторной

станции приемна известняка и здания управления. Архитектурный ансамбль был удостоен приза архитектурного уровня от Министерства строительства ВНР, в 1975 году.

ИНОТАЙСКАЯ ГАЗОТУРБИНАЯ ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯ

Ласло Байнаи

СТР. 23

В развитых промышленных странах — и в первую очередь там, где энергоснабжение базируется на теплоэлектростанциях в последние годы было построено множество газотурбинных электростанций.

В пиковом режиме, возникающие вследствие худшего коэффициента полезного действия и более дорогого топлива недостатки уравниваются простой конструкцией газовой турбины, а также высокой эксплуатационной надежностью, полной автоматизацией, меньшим занимаемым местом, незначительным техническим уходом и малочисленным персоналом. Относительно весьма мал расход охлаждающей воды и электроэнергии для собственных нужд. По мере необходимости газовая турбина может быть немедленно введена в действие.

Рядом с Инотайской электростанцией строится первая в стране высокоомощная газотурбинная пиковая электростанция (номинальной мощностью 2х100 мегаватт).

Длина здания 74 м, ширина 42 м при пролёте подкрановых путей в 38,5 м. Высота карниза 22 м. В целях ускорения строительства здания сооружаются из стальных каркасов с облегченной наружной ограждающей конструкцией.

ВОСТОЧНО-ПЕШТСКИЙ МОЛОЧНЫЙ ЗАВОД

Ольга Минари

СТР. 26

В интересах обеспечения бесперебойного снабжения столицы молочными продуктами возникла необходимость в сооружении нового мощного молочного завода. Из перерабатываемых в день 700 000 литров молока выпускаются продукты с более продолжительным чем традиционный гарантийным сроком. Сооружение блокированное, но при этом различные функции размещены в отдельных зданиях.

СКЛАДСКАЯ БАЗА ПРЕДПРИЯТИЯ „ХУНГАРО-КАМИОН“ НА ЦЕГЛЕДСКОМ ШОССЕ В БУДАПЕШТЕ

Мартон Слуха

СТР. 30

База предназначена для транзитного складирования грузов, участвующих в международных перевозках. Хранение грузов происходит в здании склада площадью 6700 м², а администрация и т.д. размещены в административном корпусе. Скоростное строительство в процессе производства строительно-монтажных работ обеспечивалось максимальной степенью сборности сооружения.

КОВШЕФУТЕРОВОЧНЫЙ КОРПУС ОЗСКОГО МЕТАЛЛУРГИЧЕСКОГО КОМБИНАТА

Лайош Надаши

СТР. 34

Размещенный на глухой железнодорожной ветке корпус принимает доставляемые на железнодорожных платформах и нуждающиеся в ремонте горячие ковши для стального и пугонного литья. В этом корпусе выполняется вырубка старой футеровки ковшей, изготовление новой футеровки, ремонт слесарных конструкций и просушка ковшей. Для выполнения вышеперечисленных операций построен корпус, оснащенный грузоподъемными кранами.

LABORATOIRE POUR DES RECHERCHES PHARMACEUTIQUES

István Harsányi

Page 36

Le bloc des laboratoires contient des laboratoires chimiques et biologiques standardisés ainsi que des laboratoires conçus pour les recherches spécifiques. L'investissement est desservi d'une cuisine pour 600 personnes, d'une cantine self-service, d'un central téléphonique, d'une poste de transformateurs, d'un laboratoire pour la neutralisation des acides, d'un magasin des bouteilles à gaz et d'autres établissements annexes.

USINE N° IV DE TRAITEMENT DES MATIÈRES SYNTHÉTIQUES DE TVK, LENINVÁROS

Mátyás Borostyánkői

Page 40

Le TVK (complexe industriel chimique de Tisza) a appelé les entreprises d'exécution à un concours des projets pour agrandir la capacité de l'Usine de traitement des matières synthétiques par la construction d'un nouveau hall. L'Entreprise Nationale du Bâtiment No 31 a invité le bureau IPARTERV à en rédiger les plans. Ces plans leur ont valu la commande de réalisation. La structure du bâtiment: fondation alvéolaire en béton armé monolithique, des semelles continues et des poutres d'appui au dessous des murs, panneau de toiture en béton armé précontraint en TT; la hauteur intérieure élevée a imposé la projection individuelle des piliers. Toute la surface du bâtiment est couverte de verres profilés.

USINES D'OLÉFINE, LENINVÁROS

Gyula Borsi

Page 44

Dans l'ensemble des Usines d'Oléfine le bâtiment de commande, plusieurs bâtiments sociaux, le dépôt frigorifique, les ponts tubulaires et les revêtements ont été conçus par l'IPARTERV. Le Bureau a rempli les fonctions d'adaptateurs et d'experts à la réalisation des unités conçues par des firmes étrangères. L'article fait connaître la solution technique du bâtiment de commande et des commutateurs, du dépôt frigorifique et des socles des machines.

SOUS-CENTRE DE L'INDUSTRIE PHARMACEUTIQUE AU DÉPARTEMENT DE SOMOGY, KAPOSVÁR

Tamás Pintér

Page 49

L'établissement fait partie du programme du Ministère de la Santé pour la réalisation d'un réseau national. Ses fonctions primordiales sont: a) stockage des produits de fabrication dans un magasin central, b) préparation des produits complémentaires dans les laboratoires.

La structure du bâtiment: charpente en béton armé monolithique, construite par des trames de 6,60x6,60 m; le plancher est garni de poutres de l'ÉTI (Société Scientifique du Bâtiment). Le revêtement de façade est en briques.

CENTRE D'INFORMATIQUE SZÁMKI-INFELOR, BUDAPEST

Mátyás Borostyánkői

Page 51

Par sa masse, par ses matières et par son contour varié par niveaux le bâtiment du Centre d'informatique s'adapte bien à

son milieu intéressant. Les données du bâtiment ont imposé la plantation du hall des ordinateurs dans l'annexe du Sud du bâtiment, dans un espace fermé, climatisé et sans fenêtres.

La structure du bâtiment: panneaux de plancher réalisés avec du coffrage d'acier SCAN-FORM et construits sur les piliers en béton armé, les trames sont de 4,20x6,00 m. L'escalier, l'ascenseur, et le bloc sanitaire se trouvent dans un noyau en béton armé monolithique. Le revêtement de la façade est en calcaire dur de Bulgarie.

L'INSTITUT DE L'ORGANISATION ET DE LA GESTION DU BÂTIMENT, BUDAPEST

Lajos Földesi

Page 55

L'implantation et la méthode de l'incorporation du bâtiment sont traditionnelles; le bâtiment s'attache aux murs coupe-feu existants.

Bureaux pour 450 personnes, halls pour les ordinateurs au rez-de-chaussée et au 6e étage, un central téléphonique, une bibliothèque, un appartement de service, une salle des conférences et le buffet sont installés dans le bâtiment.

ÉCOLE POUR LA FORMATION DES OUVRIERS QUALIFIÉS DE L'INDUSTRIE DU TEXTILE ET DE L'IMPRIMERIE

György Kévés

Page 60

Le rez-de-chaussée et deux blocs à étages du bâtiment abritent les locaux d'enseignement: 2x12 salles de classe avec éclairage bilatéral, deux foyers agrandis par l'espace intérieur, deux groupes de chambres pour les professeurs, les salles des conférences et les salles des cours spécialisés. Les locaux utilisés par les deux écoles se trouvent au rez-de-chaussée: la salle de gymnastique d'une dimension d'une piste, divisible à deux parties, vestiaires, piscine, cuisine et cantine de self-service, bibliothèque, bureaux des gérants, cabinet du médecin et les locaux des installations.

La structure du bâtiment: ossature d'acier allégée construite sur un réseau de piliers de 7,5x7,5 m. Les planchers sont en tôles d'acier galvanisé trapézoïdales de type DV 6. Les murs extérieurs sont de murs-rideaux en aluminium du type Győr munis de fenêtres pivotantes avec vitrage HUNGAROPAN.

BÂTIMENT CENTRAL DES USINES MEDICOR

Zoltán Gulyás

Page 64

L'établissement loge les locaux centraux de l'administration, du développement technique, du commerce et de la gestion des Usines Medicor ainsi que les locaux sociaux de l'Usine mère.

La totalité des niveaux bâtis: 10 810 m²

La totalité de l'aire: 39 450 m³.

USINES D'AZOTE DE PÉT – MAISON DES OUVRIERS POUR 400 PERSONNES

Mme Tóth

Page 68

Un bâtiment à rez-de-chaussée et à 3 niveaux qui loge 400 personnes. Des salles pour la TV et des clubs sont conçus sur tous les niveaux.

RUNDSCHAU DER INDUSTRIEBAUTEN

HERAUSGEBER «IPARTERV» – BUDAPEST, 1979.

PLANGLASFABRIK, OROSHÁZA

Tamás Bőjthe

Seite 1

Die jährlich 10 Millionen m² Flachglas herstellende Planglasfabrik wurde in Fortsetzung der Hohlglasfabrik, als selbständige Fabrikanlage errichtet. Sie besteht aus den folgenden Betriebsteilen: Hüttenhalle, Ziehhalle, Temperanlage, Verarbeitung, Verpackung, Schreinerei, Rohmateriallager, Mischanlage, Schaltgebäude und Sozialgebäude. Die Bauausführung erfolgte unter Anwendung zeitgemässer Technologie: Fertigteilelemente, Gleitverschalung, Einheben mittels Kran. Die Stahlbeton-Fertigteilgitterträger grosser Spannweite wurden am Bauplatz vorgefertigt. Dem Gebäudekomplex wurde im Jahre 1974 der vom Ministerium für Bauwesen und Stadtentwicklung für hervorragende Baugestaltungen ausgeschriebene Preis zuerteilt.

PLATTENWERK Nr. 4, BUDAPEST

Imre Fülöp

Seite 6

Unter den in Ungarn errichteten Plattenwerken verfügt das Plattenwerk Nr.4 über die grösste Produktionshalle und den grössten Raum für Fertigwaren, wogegen die Gesamtfläche der Industrieanlage – im Vergleich mit den anderen Plattenwerken – die kleinste ist.

Im Plattenwerk befinden sich die folgenden Anlagen: 1. Kiesmanipulation und -Sortierung, 2. Betonwerk und spezielles Betonwerk, 3. Produktionshalle und Lager für Eisenmaterialien, 4. Lagerraum für Fertigwaren, 5. Kesselhaus, 6. Kompressorenhalle, Karrenladestelle und Trafostation, 7. Kraftwagen-Reparaturwerkstatt, 8. Fässölspeicher, 9. Brückenwaage, 10. Büro, Küche, Speisesaal, 11. Pfortnergebäude.

Profilglas, Rohziegelverkleidung und Paneele mit Kalksteinsplittflächen geben dem Gebäude das äussere Gepräge.

PLATTENWERK, VESZPRÉM

Frau R. Fekete

Seite 9

Das fragliche Werk wurde als neuntes Plattenwerk Ungarns aufgebaut. Vom Frachtverkehr des Werkes abgegrenzt, in einer von Wegen durchquerten Grünfläche wurden auch Büro-Speisesaal-Küche und Arbeiterherberge errichtet.

Die Jahreskapazität des Werkes beläuft sich auf 90 000 m², d.h. 2 300 Wohnungen im Jahr.

ZEMENTWERK, HEJÓCSABA

Tamás Bőjthe

Seite 12

Die Kapazität des neuen Zementwerkes beläuft sich auf 1,6 Millionen Tonnen pro Jahr. Der Artikel schildert eingehend die verschiedenen Anlagen des Zementwerkes: Klinkerspeicher, Zementmühle, Speichersilos, Verpackung-Verladung, Werkstatt-Lagerhaus, Brückensteg, Kleiderablage-Service, Trafostation-Gebäudegehäuse, Haupttrafostation, Kalkstein-Empfangstation und Büro.

Dem Gebäudekomplex wurde im Jahre 1975 der vom Ministerium für Bauwesen und Stadtentwicklung für hervorragende Baugestaltungen ausgeschriebene Preis zuerkannt.

GASTURBINEN-SPITZENKRAFTWERK, INOTA

László Bajnay

Seite 23

In den industriell hochentwickelten Ländern – vor allem dort, wo die Energieversorgung auf Wärmekraftwerken basiert – wur-

ZUSAMMENFASSUNG

den in den vergangenen Jahren zahlreiche Gasturbinen-Kraftwerke gebaut.

Der kleinere Wirkungsgrad und teurere Brennstoff wird bei Spitzenbetrieb durch die einfache Konstruktion der Gasturbine, grosse Betriebssicherheit, totale Automatisierbarkeit, kleineren Platzbedarf, geringen Wartungsbedarf und niedrigen Anzahl des Bedienungspersonals ausgeglichen. Der Bedarf an Kühlwasser ist verhältnismässig gering, und der Eigenverbrauch an elektrischer Energie ebenfalls. Nötigenfalls kann die Gasturbine ohne weiteres auch prompt in Betrieb gesetzt werden.

Das erste leistungsstarke Gasturbinen-Spitzenkraftwerk Ungarns (Nennleistung 2x100 Megawatt) wird neben dem bereits vorhandenen Kraftwerk in Inota aufgebaut.

Gebäudelänge: 74 m, Breite: 42 m, bei einer Kran-Spannweite von 38,5 m. Gesimshöhe: 22 m.

Zwecks Beschleunigung der Bauarbeiten werden die Gebäude mit Stahlskelett, die äusseren Raumabschlüsse in Leichtbauweise errichtet.

MILCHBETRIEB IN OST-PEST

Olga Mináry

Seite 26

Die ungestörte Versorgung der Hauptstadt mit Milchprodukten ernötigte die Errichtung eines neuen, leistungsstarken Milchbetriebes. 700 000 Liter Milch kommt täglich zur Aufarbeitung, und daraus werden auch von den Herkömmlichen abweichende Produkte mit einer verlängerten Haftzeit hergestellt.

Obzwar die Anlage einen Block bildet, fanden die verschiedenen Funktionen in selbständigen Gebäuden Platz.

LAGER DER SPEDITIONSFIRMA „HUNGAROCAMION“, BUDAPEST, CEGLÉDI STR.

Márton Szluha

Seite 30

Die Anlage dient zur Transitlagerung der, am internationalen Transport beteiligten Waren. Die Lagerung findet in einem Lagergebäude von 6 700 m² statt, wogegen die bezügliche Administration usw. im Bürogebäude verrichtet wird. Die Ausführungsarbeiten wurden durch die maximale Anwendung von zur Montage vorbereiteten Elementen wesentlich beschleunigt. Gebäudekonstruktion: monolithisches Stahlbetonskelett in einem Raster von 6,60x6,60 m, ÉTI Balkendecke mit Füllkörper, und ziegelverkleidete Fassade.

Im Gebäude wurden Büroräume für 450 Personen, im Erdgeschoss und im VI. Geschoss Rechenmaschinensäle, Fernsprechkentrale, Bibliothek, Dienstwohnung, Konferenzsaal und Büfett untergebracht.

HÜTTENWERKE, ÓZD. HALLE FÜR PFANNENAUSMAUERUNG

Lajos Nádasy

Seite 34

Die mit reparaturbedürftigen Giesspfannen für heissen Stahl bzw. Roheisen beladenen Flachwagen laufen in eine, auf dem Stumpgleis befindliche Halle ein, wo die alten Pfannenmauern ausgebrochen, die Pfannen von neuem ausgemauert, die Schlosserkonstruktionen repariert, und die Pfannen getrocknet werden. Die Durchführung der obigen technologischen Prozesse erfolgt in einer mit Kran versehenen Halle.

PHARMAZEUTISCHES FORSCHUNGLABORATORIUM

István Harsányi

Seite 36

Im Gebäudeblock des Laboratoriums wurden ausser den herkömmlichen chemischen und biologischen Laboratorien zahlreiche Versuchswerkstätte mit speziellem Zweck errichtet. Als Ergänzung der Anlage dienen eine Selbstbedienungsküche für 600 Personen, eine neue Fernsprechkentrale, Trafostation, Anlage für Säureabstumpfung, Gasflaschenlager und sonstige Annexobjekte.

KUNSTSTOFFVERARBEITUNGSBETRIEB Nr. 4 IM CHEMISCHEN KOMBINAT AN DER TISZA (TVK), LENINVÁROS

Mátyás Borostyánkői

Seite 40

Die Kapazität von TVK sollte durch Errichtung mehrerer neuen Hallen erhöht werden. Die Ausführungsunternehmen wurden zu einem Projektierungswettbewerb aufgefordert, und das Staatliche Bauunternehmen Nr. 31 — das IPARTERV mit der Projektierung beauftragte — wurde anhand unseres Entwurfes mit der Arbeit betraut.

Gebäudekonstruktion: Hülsenfundamente, unter den Mauern Streifenfundamente und Lagerbalken, gespannte TT Dachpaneele aus Stahlbeton. Die Stützen wurden wegen des grösseren Lichthöhenbedarfes individuell entworfen. Die Gesamtoberfläche des Gebäudes hat Profilglas-Verkleidung.

OLEFINWERK, LENINVÁROS

Gyula Borsi

Seite 44

Am Betriebsgelände der Olefinwerke wurden das Steuergelände, mehrere kleinere Sozialgebäude, das Kühlhaus, ein Teil der Rohrbrücken und der Flächenbelag von IPARTERV entworfen. Bei den von ausländischen Firmen projektierten Teilen fungierte IPARTERV als Sachberater und Adaptierender. Der Artikel schildert das Steuer- und Schaltgebäude, das Kühlhaus, und die technische Lösung der Gerätefundamente.

PHARMAZEUTISCHE UNTERZENTRALE IN KAPOSVÁR, KOMITAT SOMOGY

Tamás Pintér

Seite 49

Das Objekt wurde im Rahmen des Landesnetzausbauprogrammes des Ministeriums für Gesundheitswesen errichtet, und soll grundsätzlich zwei Aufgaben erfüllen: a) die Lagerung von fabrikmässig hergestellten Erzeugnissen im Zentrallagerhaus, und b) die Herstellung zusätzlicher pharmazeutischer Produkte in den Laboratorien.

„SZÁMKI-INFELOR“ RECHENZENTRALE, BUDAPEST

Mátyás Borostyánkői

Seite 51

Das Gebäude für die Rechenzentrale passt sich der Umgebung mit seiner Masse, Materialien und sich geschossenweise an mehre-

ren Stellen ändernden Konturen ausgezeichnet an. Den Gegebenheiten des Gebäudes entsprechend befindet sich der Saal für die Rechenmaschine in dem zum Süden gelegenen Flügel, und der Raum wurde geschlossen, fensterlos, mit Klimatisierung ausgestattet.

Gebäudekonstruktion: mittels SCAN-FORM Stahlverschalung gefertigte ebene Stahlbeton-Plattendecken an Stahlbetonstützen, in einem Raster von 4,20x6,00 m. Treppen, Aufzug und Sanitärgruppe wurden im monolithischen Kern untergebracht. Fassadenverkleidung: bulgarischer Hartkalkstein.

INSTITUT FÜR BAUWIRTSCHAFT UND BAUORGANISIERUNG, BUDAPEST

Lajos Földesi

Seite 55

Anordnung und Einbauweise des Gebäudes: herkömmlich, auf einem rahmenförmig bebauten Grundstück den bereits vorhandenen Brandmauern angeschlossen.

AUSBILDUNGSSCHULE FÜR FACHARBEITER DER DRUCKEREIEN BZW. TEXTILINDUSTRIE, BUDAPEST

György Kévés

Seite 60

Der Unterrichtsteil der Schule wurde in dem aus Erdgeschoss und zwei Obergeschossen bestehenden Gebäudeteil untergebracht, und besteht aus 2x12 St. bilateral beleuchteten Unterrichtsälen, 2 St. Wandelgängen mit einem grossen Innenraum erweitert, und 2 Raumgruppen für den Lehrkörper bzw. für die Fachlehrer. Im Erdgeschoss wurden die, von beiden Schulen gemeinsam gebrauchten Räume angeordnet, und zwar: da in zwei Teile teilbarer Turnsaal von stadionartigem Ausmass, mit Ankleideraum und Schwimmbad, Küchenanlage und Speisesaal für Selbstbedienung, Bibliothek, Büroräume der Verwalter, Ordinationsraum und Sanitäräume.

Gebäudekonstruktion: ausgespartes Stahlskelett auf einem Stützennetz von 7,5x7,5 m. Die Decken sind verzinkte Stahltrapezplatten Typ DV6; die äusseren Raumabschlüsse aus Aluminium konstruierte Vorhangwände Typ GYÖR, mit einer Teilung von 1,5 m, und Drehfenstern mit HUNGAROPAN verglast.

„MEDICOR“ WERKE, ZENTRALGEBÄUDE

Zoltán Gulyás

Seite 64

Im Objekt finden die Zentralabteilungen für die Administration, technische Entwicklung, Handel- und Geschäftsführung der Fabrikanlagen von MEDICOR Platz. Auch die Sozialanlagen der Budapester Stammfabrik wurden hier untergebracht.

Bebaute Fläche insgesamt: 10 810 m²
Umbauter Raum: 39 450 Lm³.

ARBEITERHEIM FÜR 400 PERSONEN IN DER NITROGEN-DÜNGERFABRIK, PÉT

Frau D. Tóth

Seite 68

Das Arbeiterheim ist ein Fünftraktgebäude mit Erdgeschoss und drei Obergeschossen, für die Unterbringung von 400 Personen. In jedem Geschoss befinden sich Gesellschafts-TV-Räume und Rauchstuben.